Elektronicznie podpisany przez:
Joanna Sobocińska-Pawlak
dnia 24 lutego 2025 r.

UCHWAŁA NR X/70/2025
RADY MIEJSKIEJ GRABOWA NAD PROSNĄ

Elektronicznie podpisany przez:
Karol Stanisław Geppert; Rada Miejska Grabowa Nad Prosną
dnia 24 lutego 2025 r.

z dnia 20 lutego 2025 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr VI/44/2024 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 30 października 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Karol Geppert

Załącznik do uchwały nr X/70/2025
Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną
z dnia20 lutego 2025r.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030

Grabów nad Prosną 2024

Zamawiający:
Miasto i Gmina Grabów nad Prosną
ul. Kolejowa 8
63-520 Grabów nad Prosną

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Martyna Ciska – Analityk

Spis treści

Wstęp 4
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 5
1.1. Giżyce 18
1.2. Marszałki 35
1.3. Jednostka 2 48
1.4. Podsumowanie 63
2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy i województwa 71
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji 77
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań 77
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 83
5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 83
5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 99
6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych 100
7. Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji 117
7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji 119
7.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji 122
8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych 124
9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu 128
10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji 134
11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach 141
12. Specjalna Strefa Rewitalizacji 141
13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego 141
Załącznik graficzny – mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 142
Załącznik graficzny – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 143
Spis tabel i rysunków 144

Wstęp

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Przed przystąpieniem do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 przeprowadzona została diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla miasta i gminy Grabów nad Prosną. W diagnozie przedstawiono szczegółową analizę problemów poprzez zestawienie wskaźników charakteryzujących poszczególne jednostki osadnicze ze średnią wartością wskaźnika dla miasta i gminy Grabów nad Prosną.

Obszar miasta i gminy Grabów nad Prosną podzielono na jednostki osadnicze, składające się z jednej lub kilku miejscowości. Dla każdej jednostki osadniczej przeprowadzano analizę wskaźnikową w zakresie występowania problemów w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Jednostki osadnicze, na terenie których zidentyfikowano sumę wag wskaźników w sferze społecznej wynoszącą co najmniej 20 i sumę wag wskaźników wynoszącą co najmniej 1 w pozostałych sferach tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego, uznano za obszar zdegradowany. Za obszar zdegradowany uznano jednostki: Dębicze, Giżyce, Kuźnia Bobrowska, Marszałki oraz Jednostka 2, które podzielono na pięć podobszarów. Następnie w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto dwie najgorsze wartości sumy wag wskaźników ze strefy społecznej występujących w danej jednostce osadniczej na tle obszaru zdegradowanego miasta i gminy Grabów nad Prosną. Za obszar rewitalizacji uznano jednostki: Giżyce, Marszałki oraz Jednostkę 2, które na tle pozostałych obszarów zdegradowanych wypadały najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną stanowi odrębny raport. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiają mapy stanowiące załączniki do uchwały nr LXI/410/2024 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 7 marca 2024 r.

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Początkiem procesu rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną było przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Opracowując przedmiotową analizę, uwzględniono przede wszystkim zalecenia zawarte w Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Zgodnie z nimi diagnozę oparto na mierzalnych wskaźnikach opisujących głównie zjawiska i problemy społeczne na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, miasto i gminę Grabów nad Prosną podzielono na jednostki osadnicze, składające się z jednej lub kilku miejscowości.

Rysunek 1. Podział miasta i gminy Grabów nad Prosną na jednostki osadnicze

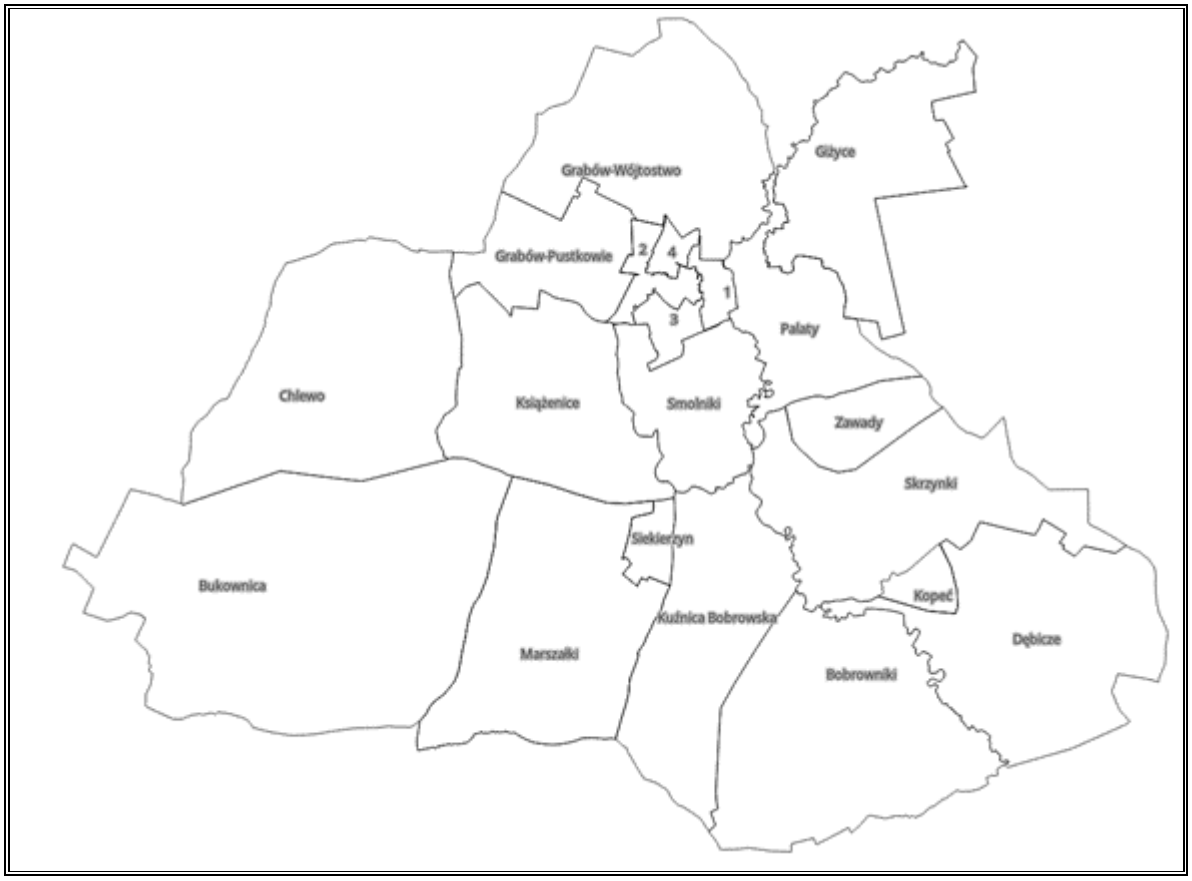

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych.

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych

Nazwa jednostki osadniczej	Ulice lub miejscowości wchodzące w skład jednostki osadniczej
Obszar wiejski gminy Grabów nad Prosną	
Bobrowniki	Bieliny, Bobrowniki, Hanobry
Bukownica	Bukownica, Huby Wielkie, Huby za Torem, Kamola
Chlewo	Chlewo, Huby Małe, Huby Wielkie, Sęki
Dębicze	Dębicze
Giżyce	Akacyjki, Giżyce, Jeziorki, Wirginy
Grabów-Pustkowie	Grabów-Pustkowie, Klapki
Grabów-Wójtostwo	Biady, Grabów-Wójtostwo, Nowy Dwór, Wygoda
Kopeć	Kopeć
Książenice	Książenice
Kuźnica Bobrowska	Bułowe, Kuźnica Bobrowska, Marczykowskie
Palaty	Palaty
Siekierzyn	Siekierzyn
Skrzynki	Kopaniny, Skrzynki, Żurawiec
Smolniki	Smolniki
Marszałki	Marszałki
Zawady	Zawady
Miasto Grabów nad Prosną	
Jednostka 1	Adama Mickiewicza, Biegańskiego, Ciesielskiego, dr Wł. Godlewskiego, Grodzka, Henryka Sienkiewicza, Łączna, Młyńska, Ostrowska, Plac Powstańców Wielkopolskich, Rybacka, Wodna
Jednostka 2	Rynek Władysława Jagiełły, Kaliska, Klasztorna, Kolejowa, Parkowa, Łąkowa, Rataja, Wincentego Witosa, skwer Jana Pawła II – Papieża Polaka, Dworcowa, 15-go sierpnia, Ostrzeszowska, Konstytucji 3 Maja, gen. Wł. Sikorskiego
Jednostka 3	Kępińska, Stanisława Janickiego, 11 Listopada, Władysława Reymonta, Ignacego Paderewskiego, Hugona Kołłątaja, Tadeusza Kościuszki, Stanisława Staszica, Fryderyka Chopina, Powstańców Warszawy, Piotra Skargi, 3 -go Maja, kard. Mieczysława Ledóchowskiego, kard. Stefana Wyszyńskiego
Jednostka 4	Przemysłowa, Cmentarna, Szkolna, Marii Konopnickiej, Elizy Orzeszkowej, Juliusza Słowackiego, Adama Asnyka, Marii Dąbrowskiej, Krótka, Plac Wolności, Zacisze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z bazy danych topograficznych BDOT10k

Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie i Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze miasta i gminy Grabów nad Prosną przeprowadzono w pięciu sferach, tj.: społecznej, gospodarczej,

środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do każdej ze sfer zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie wraz z przyporządkowanymi im wagami

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze	3
	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem	3
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	1
	Udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	2
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	1
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	2
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	2
Ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	1
Niski poziom kapitału społecznego	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym	3
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	2
Problemy w nauce	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - język polski	1
	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - matematyka	1
	Udział 8-klasistów z wynikiem poniżej średniej dla miasta i gminy - język angielski	1
	Udział uczniów ukraińskich w szkołach	1
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	3
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	3
	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców	2
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	1
	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	1
Sfera środowiskowa		
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Waga pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny	1
Zła jakość powietrza atmosferycznego	Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców	1
Zagrożenie skażeniem gleb i wód	Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb	1
Sfera techniczna		
Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową	1
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym	1

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych i jakościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną. O występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało, czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla całego Miasta i Gminy.

Następnie dla każdej jednostki osadniczej określono i zsumowano ze sobą liczbę wskaźników o wartości przypisanej wagi, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego.

Zdecydowano, iż dla sfery społecznej wyższe wagi będą miały takie problemy, jak: zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa, bezrobocie wśród osób z niepełnosprawnością, długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, niski poziom kapitału społecznego, bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin, bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Problem starzenia się społeczeństwa powoduje brak zapewnienia w przyszłości, aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich. Bezrobocie natomiast powoduje szereg skutków, m.in. spadek poziomu życia jednostek, spadek konsumpcji, czy też wzrost kosztów społecznych oraz powoduje problemy w innych sferach. Ważne jest także promowanie świadomości

i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami, aby umożliwić im pełne uczestnictwo w życiu społeczeństwa. Niski kapitał społeczny może prowadzić do ograniczonej współpracy i zaufania między mieszkańcami oraz różnymi grupami społecznymi. Brak poczucia bezpieczeństwa, zarówno jeśli chodzi o funkcjonowanie rodzin, jak i bezpieczeństwo w ruchu drogowym jest niezwykle ważne w życiu społeczności. Brak poczucia bezpieczeństwa może wpłynąć negatywnie na jakość życia rodzin. Mieszkańcy będą obawiać się o swoje zdrowie i bezpieczeństwo, co może prowadzić do stresu, lęku i niepokoju. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym jest ważne ze względu na liczbę wypadków, a co za tym idzie liczbę ofiar.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki osadniczej suma wag wskaźników ze sfery społecznej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego, wynosi co najmniej 20,
- na terenie jednostki osadniczej suma wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego, wynosi co najmniej 1.

Jednostki, w których zdiagnozowano dany problem, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla miasta i gminy Grabów nad Prosną, oznaczono kolorem czerwonym. Kolorem zielonym oznaczono natomiast Jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla miasta i gminy Grabów nad Prosną. Zbiorcze zestawienie wskaźników na podstawie, których określono problemy na terenie jednostek osadniczych miasta i gminy Grabów nad Prosną, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Zbiorcze zestawienie wskaźników określających problemy miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Sfery	Sfera społeczna									
Cechy szczegółowe sfery (problemy)	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności		Bezrobocie			Długotrwałe bezrobocie	Niepełnosprawność	Ubóstwo	Niski poziom kapitału społecznego	
Jednostka osadnicza	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
Waga	3	3	1	2	1	2	2	1	3	2
Bobrowniki	14,52%	15,99%	3,97%	0,00%	0,00%	26,67%	0,00%	0,00%	26,67%	0,92
Bukownica	22,80%	19,24%	4,10%	0,00%	0,12%	15,00%	0,36%	0,24%	0,00%	0,59
Chlewo	19,52%	20,59%	4,91%	0,00%	0,00%	0,00%	0,53%	0,53%	18,18%	0,80
Dębicze	14,05%	22,73%	5,23%	0,00%	0,41%	12,50%	2,48%	1,65%	12,50%	0,83
Giżyce	19,89%	22,31%	8,37%	0,00%	1,08%	16,67%	0,54%	1,08%	33,33%	0,54
Grabów - Pustkowie	23,33%	14,76%	3,08%	0,00%	0,95%	25,00%	0,95%	0,95%	0,00%	0,48
Grabów - Wójtostwo	20,44%	17,14%	4,28%	0,00%	0,31%	5,88%	0,31%	0,16%	11,76%	0,31
Kopeć	20,30%	19,55%	12,50%	0,00%	0,75%	10,00%	1,50%	1,50%	10,00%	1,50
Książenice	23,84%	12,50%	5,25%	8,70%	0,44%	17,39%	0,44%	0,87%	8,70%	0,29
Kuźnica Bobrowska	20,93%	21,86%	8,94%	9,09%	0,00%	36,36%	0,00%	2,79%	27,27%	0,93
Palaty	16,03%	15,84%	7,84%	7,14%	0,38%	28,57%	0,76%	0,76%	10,71%	0,19

Sfery	Sfera społeczna									
Cechy szczegółowe sfery (problemy)	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności		Bezrobocie			Długotrwałe bezrobocie	Niepełnosprawność	Ubóstwo	Niski poziom kapitału społecznego	
Jednostka osadnicza	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
Waga	3	3	1	2	1	2	2	1	3	2
Siekierzyn	18,18%	22,73%	2,56%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,52
Skrzynki	14,91%	19,01%	5,31%	0,00%	0,29%	0,00%	0,29%	0,29%	0,00%	0,58
Smolniki	31,19%	17,43%	3,57%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00
Marszałki	15,10%	27,92%	3,50%	0,00%	0,00%	21,43%	0,85%	2,56%	14,29%	0,71
Zawady	20,16%	21,77%	12,50%	0,00%	0,00%	44,44%	1,61%	0,00%	11,11%	0,81
Jednostka 1	17,97%	25,54%	4,98%	7,69%	0,00%	0,00%	1,08%	1,30%	7,69%	0,65
Jednostka 2	23,52%	18,02%	7,29%	7,69%	0,28%	9,68%	0,83%	0,00%	3,23%	0,96
Jednostka 3	14,39%	16,92%	4,04%	6,45%	0,00%	0,00%	0,25%	0,00%	18,18%	0,00
Jednostka 4	25,45%	16,17%	4,10%	0,00%	0,00%	37,50%	0,60%	0,90%	25,00%	0,90

Sfery	Sfera społeczna							
Cechy szczegółowe sfery (problemy)	Problemy w nauce				Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	
Jednostka osadnicza	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - język polski	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - matematyka	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - język angielski	Udział uczniów ukraińskich w szkołach	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Waga	1	1	1	1	3	1	3	2
Bobrowniki	57,14%	71,43%	85,71%	0,00%	0,01	0,18	0,00	0,00
Bukownica	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,37	0,48	0,18	1,10
Chlewo	25,00%	50,00%	50,00%	0,00%	0,12	1,07	0,00	0,59
Dębicze	66,67%	66,67%	66,67%	11,76%	0,27	0,83	0,00	0,00
Giżyce	45,45%	45,45%	54,55%	5,26%	0,41	1,08	0,00	2,89
Grabów - Pustkowie	25,00%	50,00%	25,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,81
Grabów - Wójtostwo	71,43%	28,57%	14,29%	4,84%	0,48	0,79	0,00	3,33
Kopeć	100,00%	100,00%	100,00%	7,14%	0,00	1,50	0,00	0,16
Książenice	25,00%	37,50%	50,00%	0,00%	0,75	1,31	0,00	1,50
Kuźnica Bobrowska	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,29	1,40	0,15	0,15
Palaty	60,00%	80,00%	80,00%	2,56%	0,00	1,34	0,00	0,47
Siekierzyn	-	-	-	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,19

Sfery	Sfera społeczna							
Cechy szczegółowe sfery (problemy)	Problemy w nauce				Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	
Jednostka osadnicza	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - język polski	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - matematyka	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy - język angielski	Udział uczniów ukraińskich w szkołach	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Waga	1	1	1	1	3	1	3	2
Skrzynki	66,67%	100,00%	33,33%	36,11%	1,52	0,58	0,00	1,52
Smolniki	66,67%	33,33%	33,33%	0,00%	0,00	0,92	0,00	1,46
Marszałki	38,46%	61,54%	53,85%	5,26%	0,92	0,14	0,00	3,67
Zawady	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Jednostka 1	40,00%	40,00%	40,00%	23,81%	0,18	1,52	0,00	0,55
Jednostka 2	40,00%	40,00%	20,00%	11,59%	0,36	1,79	0,12	1,07
Jednostka 3	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,27	0,51	0,00	0,80
Jednostka 4	40,00%	40,00%	20,00%	3,70%	0,00	0,30	0,00	0,00

Sfery	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna		Sfera środowiskowa			Sfera techniczna	
Cechy szczegółowe sfery (problemy)	Niski stopień przedsiębiorczości	Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna		Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Zła jakość powietrza	Zagrożenie skażeniem gleb i wód	Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
Jednostka osadnicza	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny	Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców	Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym
Waga	1	1	1	1	1	1	1	1
Bobrowniki	0,00	100,00%	20,65%	3 198,11	15,81	25,00%	100,00%	-
Bukownica	0,41	99,52%	15,79%	1 537,40	21,26	25,36%	66,67%	0,00%
Chlewo	0,00	100,00%	68,89%	2 165,58	21,93	4,44%	-	-
Dębicze	0,00	98,65%	10,81%	1 381,93	23,97	48,65%	100,00%	-
Giżyce	0,47	100,00%	61,90%	4 267,21	20,43	22,22%	100,00%	100,00%
Grabów - Pustkowie	0,00	100,00%	35,29%	3 541,32	20,00	11,76%	-	-
Grabów - Wójtostwo	0,76	100,00%	70,76%	1 507,86	21,70	10,53%	100,00%	-
Kopeć	1,25	100,00%	33,33%	1 864,11	20,30	23,08%	100,00%	-
Książenice	0,46	98,85%	67,24%	1 183,98	20,64	5,17%	100,00%	-
Kuźnica Bobrowska	0,00	100,00%	15,38%	1 682,07	17,21	19,23%	100,00%	-
Palaty	0,56	100,00%	61,22%	755,71	23,47	8,84%	100,00%	-

Sfery	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna		Sfera środowiskowa			Sfera techniczna	
Cechy szczegółowe sfery (problemy)	Niski stopień przedsiębiorczości	Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna		Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Zła jakość powietrza	Zagrożenie skażeniem gleb i wód	Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
Jednostka osadnicza	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny	Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców	Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym
Waga	1	1	1	1	1	1	1	1
Siekierzyn	0,00	100,00%	23,08%	2 007,73	16,67	23,08%	-	-
Skrzynki	1,77	98,95%	29,47%	869,85	20,47	17,89%	100,00%	0,00%
Smolniki	1,79	100,00%	33,33%	4 051,09	21,10	25,93%	-	-
Marszałki	0,50	100,00%	21,71%	1 608,20	14,96	36,43%	100,00%	-
Zawady	0,00	100,00%	18,75%	2 900,73	24,19	37,50%	-	-
Jednostka 1	0,77	100,00%	97,48%	98,69	18,83	0,00%	100,00%	0,00%
Jednostka 2	1,88	100,00%	91,15%	150,15	18,84	5,21%	83,33%	0,00%
Jednostka 3	0,00	100,00%	71,00%	279,62	16,67	17,00%	-	-
Jednostka 4	0,00	100,00%	84,52%	358,05	17,66	8,33%	100,00%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną

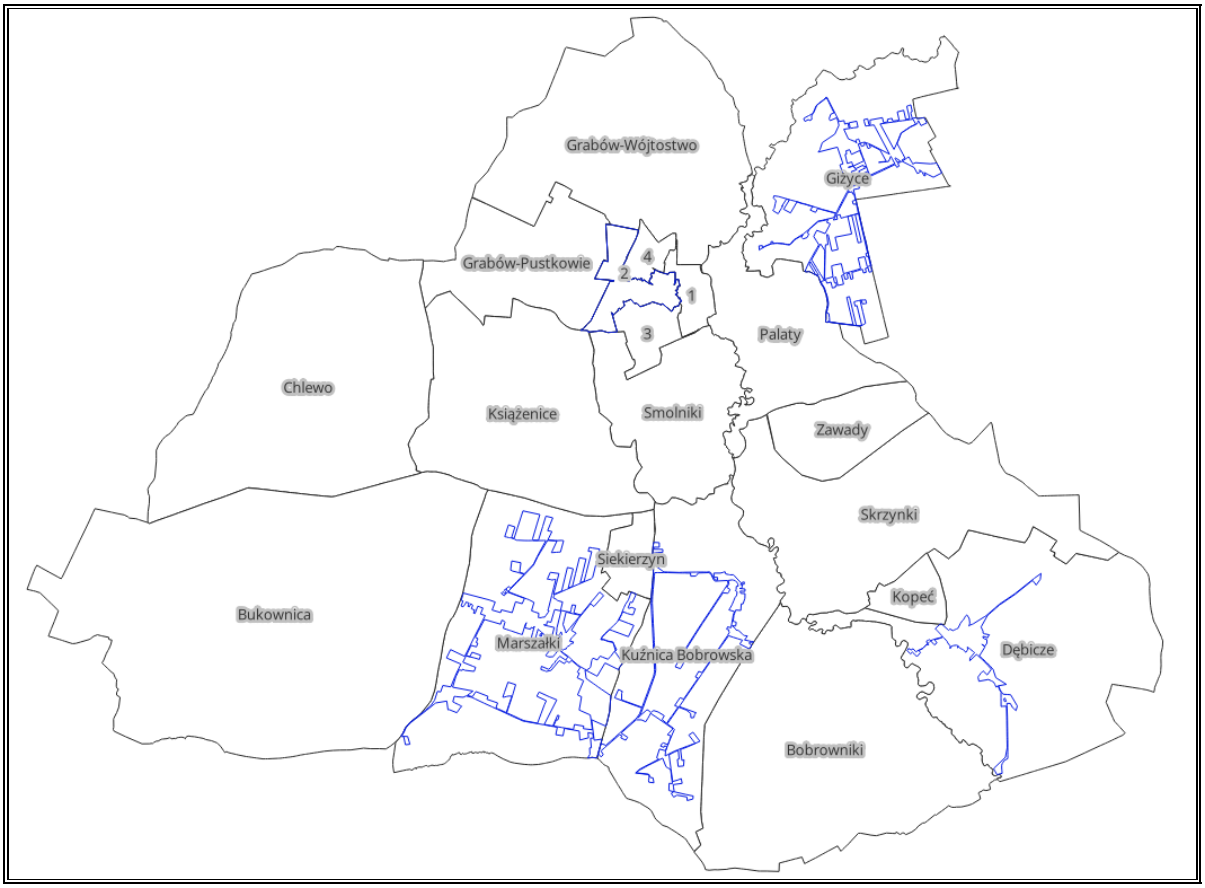

Źródło: Opracowanie własne

Teren wyznaczony jako obszar rewitalizacji powinien obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto dwie najgorsze wartości sumy wag wskaźników ze strefy społecznej występujących w danej jednostce osadniczej na tle obszaru zdegradowanego miasta i gminy Grabów nad Prosną. Z obszaru rewitalizacji wyłączono jednostki takie jak: Dębicze i Kuźnica Bobrowska, ponieważ na obszarze tych jednostek nie wystąpiła najgorsza wartość sumy wag wskaźników, w stosunku do pozostałych obszarów.

Tabela 4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną

Nazwa jednostki osadniczej	Suma wag wskaźników ze sfery społecznej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar rewitalizacji?
Dębicze	20	5	NIE

Nazwa jednostki osadniczej	Suma wag wskaźników ze sfery społecznej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar rewitalizacji?
Giżyce	21	5	**TAK**
Kuźnica Bobrowska	20	4	NIE
Marszałki	21	4	**TAK**
Jednostka 2	22	1	**TAK**

Źródło: Opracowanie własne

Do obszaru rewitalizacji włączone zostały tereny zabudowane jednostek osadniczych: Giżyce, Marszałki oraz Jednostka 2.

Tabela 5. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta i gminy Grabów nad Prosną

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni miasta i gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności miasta i gminy [%]
Giżyce	97,74	0,79%	372	4,63%
Marszałki	183,08	1,48%	702	8,73%
Jednostka 2	90,66	0,73%	727	9,04%
Razem	**371,48**	**3,00%**	**1 801**	**22,40%**

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizowanego w powierzchni miasta i gminy Grabów nad Prosną wynosi 3,00%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizowanego w liczbie ludności miasta i gminy wynosi 22,40%.

Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną

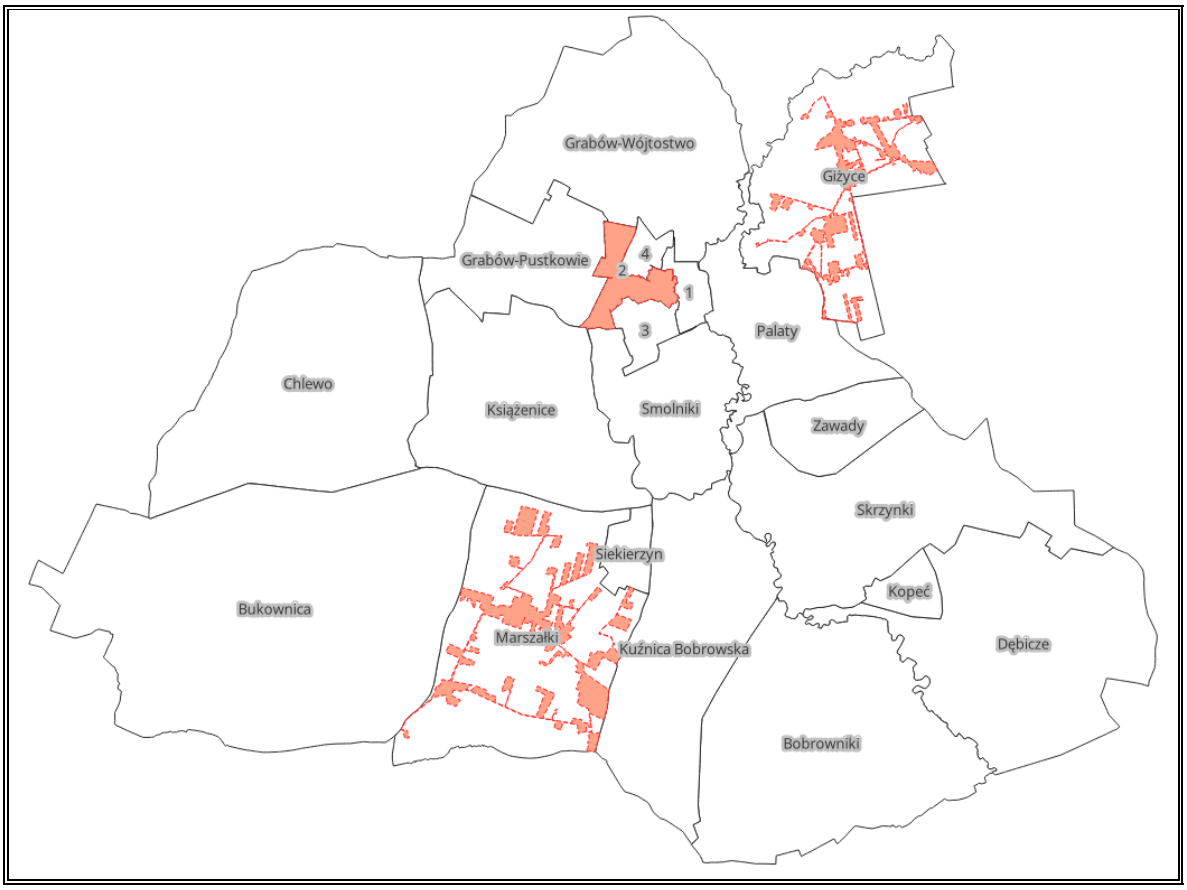

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe informacje w zakresie zdiagnozowanych czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych znajdują się w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

W dalszej części rozdziału dokonano diagnozy obszaru rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

1.1. Giżyce

Podobszar Giżyce zajmuje powierzchnię 97,74 ha i zamieszkiwany jest przez 372 osoby. Liczba mieszkańców podobszaru w podziale na grupy ekonomiczne przedstawia się następująco:

- 74 osoby w wieku przedprodukcyjnym,
- 215 osób w wieku produkcyjnym,
- 83 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 4. Podobszar rewitalizacji Giżyce

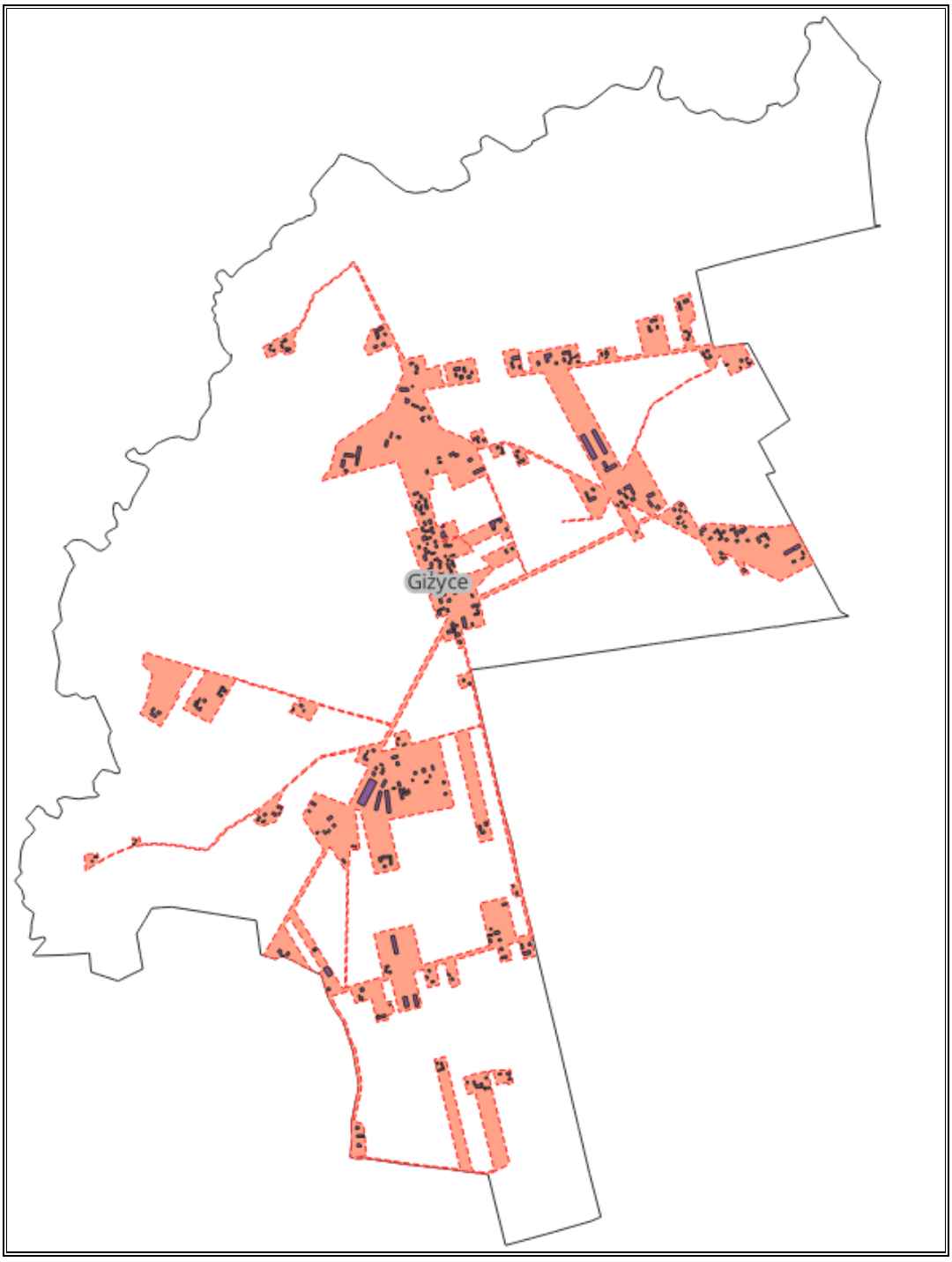

Źródło: Opracowanie własne

W ramach demografii analizie poddano problem niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej miasta i gminy tj. proces starzenia się społeczeństwa, polegający na spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym.

Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce wyniósł 19,89%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 1,06 p. proc.

Tabela 6. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce	19,89%
Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	18,83%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej mężczyźni w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce wyniósł 22,31%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 2,43 p. proc.

Tabela 7. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce	22,31%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	19,88%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Starzenie się społeczeństwa prowadzi do zmian w strukturze wiekowej populacji, z większym udziałem osób starszych. To może prowadzić do zmniejszenia liczby osób w wieku produkcyjnym w porównaniu do osób starszych, co z kolei wpływa na dynamikę gospodarczą i społeczną. Ze względu na większe zapotrzebowanie na usługi medyczne i opiekuńcze ze strony starszych osób, system opieki zdrowotnej będzie bardziej obciążony. Taki stan wymaga zwiększenia wydatków na opiekę zdrowotną i rozwój infrastruktury do tego niezbędnej. W związku z ograniczoną sprawnością fizyczną osób starszych niezbędne wydaje się również dostosowanie infrastruktury i przestrzeni publicznych do ich funkcjonowania. Warto realizować działania prowadzące do aktywnego spędzania czasu przez osoby w wieku poprodukcyjnym, dzięki czemu nie będą oni wykluczeni społecznie.

Głównym problemem wśród osób w wieku produkcyjnym jest problem bezrobocia. Jest to miara bieżącej siły roboczej, która nie jest zatrudniona, ale jest gotowa do pracy, poszukuje jej i jest zdolna do jej pracy. W ramach bezrobocia analizie poddano udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) i od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni), udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze oraz udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce wyniósł 8,37%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 2,97 p. proc.

Tabela 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce	8,37%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	5,40%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce wyniósł 0,00%, co oznacza, iż na terenie tej jednostki wśród osób bezrobotnych nie ma osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Tabela 9. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce	0,00%
Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	3,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 1,08%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 0,84 p. proc.

Tabela 10. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	1,08%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem związany z bezrobociem na terenie jednostki Giżyce. Należy zauważyć, że brak pracy jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny.

Bezrobocie często prowadzi do ubóstwa, ponieważ osoby bez pracy nie mają stałego dochodu. W związku z tym pojawia się problem z dostępem do podstawowych potrzeb, takich jak jedzenie, mieszkanie, czy opieka zdrowotna. Ograniczony popyt wewnętrzny prowadzi natomiast do spowolnienia wzrostu gospodarczego. Bezrobocie może być przyczyną problemów zdrowotnych, zarówno fizycznych, jak i psychicznych. Praca często jest źródłem poczucia wartości i tożsamości. Brak pracy może prowadzić do utraty tego poczucia, co wpływa na samoocenę i relacje społeczne. W niektórych przypadkach, bezrobocie może prowadzić do wzrostu przestępczości, ponieważ osoby bez pracy mogą być bardziej skłonne do podejmowania działań nielegalnych w celu zdobycia środków do życia.

Długotrwałe bezrobocie natomiast jest miarą bieżącej siły roboczej, która pozostaje bez pracy przez ponad 12 miesięcy, ale jest gotowa do pracy, poszukuje jej i jest zdolna do jej pracy.

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce wyniósł 16,67%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 0,50 p. proc.

Tabela 11. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce	16,67%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	16,17%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący lokalnego rynku pracy, a mianowicie bezrobocia długookresowego. Wpływa ono zdecydowanie na wydatki związane z pomocą społeczną jednostki Giżyce. Osoby nieposiadające pracy przez długi czas, mogą stracić istotne umiejętności zawodowe, co może utrudnić im powrót na rynek pracy. Doświadczyć mogą również stygmatyzacji i dyskryminacji, co prawdopodobnie będzie miało odzwierciedlenie w utrudnieniach związanych ze znalezieniem pracy.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2022 poz. 2240), osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W związku z powyższym osobami ze szczególnymi potrzebami są osoby narażone na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 0,54%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 0,07 p. proc.

Tabela 12. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	0,54%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Jednostka Giżyce nie doświadcza problemu dotyczącego wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, a mianowicie osobami z niepełnosprawnością. Jednakże, ważne jest, aby monitorować tę sytuację i zapewniać odpowiednie wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, gdy jest to potrzebne.

Brak pracy, bierność zawodowa wpływa na wzrost liczebności beneficjentów pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 1,08%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 0,32 p. proc.

Tabela 13. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	1,08%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,76%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Zjawisko ubóstwa z jednej strony jest wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś strony samo potrafi generować nowe problemy w postaci izolacji społecznej, uzależnień czy przemocy w rodzinie, a także ograniczonych możliwości rozwoju i kształcenia mieszkańców. Należy zauważyć, że ubóstwo, podobnie jak bezrobocie, jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie ubóstwa i jego skutków wpływa bezpośrednio na wydatki związane z pomocą społeczną, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej jednostki Giżyce.

Analizując poziom kapitału ludzkiego, wzięto pod uwagę udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym oraz liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców.

Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce wyniósł 33,33%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 20,92 p. proc.

Tabela 14. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce	33,33%
Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	12,41%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 0,54, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 15. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	0,54
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący niewystarczającego poziomu kapitału społecznego w jednostce Giżyce w stosunku do średniej dla całego miasta i gminy. Niski poziom wykształcenia powoduje przede wszystkim bezrobocie oraz wykluczenie społeczne. Organizacje pozarządowe pełnią ważny element życia społecznego, dostarczają wsparcia dla różnych grup społecznych, realizują działania w wielu różnych obszarach, m.in. takich jak: kultura, sport, edukacja, zdrowie, ekologia, bezpieczeństwo. Współpraca Miasta i Gminy Grabów nad Prosną z organizacjami pozarządowymi jest niezbędna dla skuteczności działań rewitalizacyjnych, a co za tym idzie, ważne jest ich wsparcie oraz stymulowanie aktywności.

W ramach problemów w nauce przeanalizowano udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy w ogólnej liczbie 8-klasistów, biorąc pod uwagę wyniki z przedmiotów: język polski, matematyka oraz język angielski, a także udział uczniów ukraińskich w szkołach.

Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Giżyce wyniósł:

- język polski – 45,45%,
- matematyka – 45,45%,
- język angielski – 54,55%.

Tabela 16. Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Giżyce – język polski	45,45%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – język polski	42,57%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Giżyce – matematyka	45,45%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – matematyka	46,53%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Giżyce – język angielski	54,55%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – język angielski	41,58%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Giżyce wyniósł 5,26%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 1,8 p. proc.

Tabela 17. Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Giżyce	5,26%
Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu miasta i gminy Grabów nad Prosną	7,06%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Problemy w nauce są powodem występowania negatywnych zjawisk społecznych takich, jak:

- bezrobocie – problemy w nauce mogą w przyszłości wpłynąć na niskie kwalifikacje zawodowe,
- izolacja i wykluczenie społeczne – problemy w nauce mogą wpłynąć na wykształcenie się u dzieci poczucia wyobcowania oraz poczucia „bycia gorszym” od rówieśników – jest to szczególnie widoczne w momencie, gdy młodzież z terenów wiejskich i małych miast zaczyna uczęszczać do placówek ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie większych ośrodków miejskich.

W ramach bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin przeanalizowano udział liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze. Niebieska Karta to procedura podejmowana i prowadzona przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w momencie ustania przemocy w rodzinie wraz ze zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku, gdy grupa robocza rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań pomocowych.

Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 0,41, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 18. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	0,41
Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej związany z bezpieczeństwem funkcjonowania rodzin, a mianowicie przemocą w rodzinie na terenie jednostki Giżyce. Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, który może prowadzić do obrażeń, chorób psychicznych i fizycznych, a nawet śmierci. Osoby, które padają ofiarą przemocy w rodzinie, często doświadczają nie tylko bólu fizycznego, ale także traumy emocjonalnej i utraty poczucia bezpieczeństwa. Ważne jest, aby przemoc w rodzinie była ujawniana i zwalczana.

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną odpowiada Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną.

Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 1,08, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 19. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	1,08
Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Obszary, które uległy zaniedbaniu i degradacji, często stają się miejscem, gdzie przestępczość może być bardziej powszechna. To z kolei wpływa na ogólną jakość życia mieszkańców i stanowi przeszkodę dla rozwoju lokalnego. Poprzez proces rewitalizacji, obszary te mogą być przekształcone, modernizowane i ożywiane, co często skutkuje spadkiem przestępczości. Poprawa warunków życia, tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających aktywnościom społecznym i kulturalnym oraz zwiększenie obecności służb policyjnych, wszystko to może zmniejszyć motywację do popełniania przestępstw i tworzyć bardziej bezpieczne i przyjazne środowisko dla mieszkańców. To ilustruje, jak rewitalizacja może odwracać negatywne tendencje związane z przestępczością i przyczyniać się do rozwoju lokalnego poprzez poprawę bezpieczeństwa i jakości życia w danym obszarze.

Obsługa komunikacyjna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną oparta jest na istniejącym układzie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Kwestię bezpieczeństwa drogowego w mieście i gminie Grabów nad Prosną scharakteryzowano za pomocą zestawienia liczby wypadków oraz kolizji drogowych.

Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 0,00, co oznacza, że w 2022 r. na jej terenie nie było wypadków drogowych.

Tabela 20. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	0,00
Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniósł 2,89, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 21. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	2,89
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

W jednostce Giżyce wyłania się kolejny problem ze sfery społecznej, tj. bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Zmniejszenie liczby kolizji drogowych może nastąpić poprzez modernizację infrastruktury drogowej i okołodrogowej. Nowa nawierzchnia oraz odpowiednio

oznakowana i oświetlona droga znacznie poprawia widoczność, przyczepność i kontrolę nad pojazdem. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej przyczynia się także do zwiększenia płynności ruchu co stanowi ważny krok w kierunku poprawy bezpieczeństwa na drogach i jakości życia mieszkańców gminy. Zapewni to bezpieczny dostęp mieszkańców obszaru rewitalizacji do obiektów użyteczności publicznej, w których będą odbywały się działania miękkie oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej. Dobry dostęp i stan techniczny infrastruktury zachęca mieszkańców do aktywnego udziału w procesie rewitalizacji.

Rozwój miejscowej gospodarki jest szczególnie istotny dla mieszkańców, głównie ze względu na szansę zmniejszenia stopy bezrobocia i wzrost poziomu jakości życia. Atrakcyjność miasta i gminy dla inwestorów związana jest dostępnością również terenów pod inwestycje. Miasto i Gmina Grabów nad Prosną posiada wyznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tereny inwestycyjne o funkcji mieszkaniowej i techniczno-produkcyjnej.

W sferze gospodarczej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego: Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze.

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce wyniósł 0,47, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 22. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce	0,47
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Problemem jest głównie ograniczona liczba zakładów produkcyjnych i usługowych na obszarach wiejskich,

gdzie brakuje alternatyw w stosunku do zatrudnienia w rolnictwie, które nie zapewnia wystarczającej podaży pracy.

Jednym z elementów efektywnego zarządzania rozwojem jest zrównoważony rozwój gospodarki wraz z ochroną środowiska. Kwestia jakości stanu środowiska i jego estetyki jest ważna dla jakości i komfortu życia.

W sferze środowiskowej wykorzystano 3 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 3 obszarów problemowych:

- Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny;
- Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców;
- Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb.

Problem obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska na obszarze miasta i gminy Grabów nad Prosną przedstawiono za pomocą wskaźnika dotyczącego wagi zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny.

Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Giżyce wyniosła 4 267,21, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 23. Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Giżyce	4 267,21
Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	1 389,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery środowiskowej związany z obecnością odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, a mianowicie występujących na terenie miasta i gminy wyrobów azbestowych. Obecność wyrobów azbestowych na terenie miasta i gminy może stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i środowiska. Azbest jest materiałem, który był szeroko stosowany w przeszłości w budownictwie, ze względu na swoje właściwości, takie jak wysoka odporność na ogień, kwas czy chemikalia. Jednakże azbest jest szkodliwy dla zdrowia człowieka i może powodować choroby płuc, takie jak: rak płuc czy pylica azbestowa.

W związku z tym, ważne jest, aby na terenie jednostki Giżyce nadal podejmowane były kroki w celu usunięcia wyrobów azbestowych z jej terenu.

Problem złej jakości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta i gminy Grabów nad Prosną przedstawiono za pomocą wskaźnika liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców. Wysoki stopień pieców wykorzystujących jako źródło ciepła węgiel wpływa na większe zanieczyszczenie powietrza, w tym powoduje niską emisję na danym terenie.

Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce wyniosła 20,43, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 24. Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce	20,43
Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	19,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Problemy w sferze środowiskowej są ściśle powiązane z wcześniej przedstawionymi problemami w sferze gospodarczej i społecznej. Brak pracy przekłada się na złą sytuację finansową mieszkańców jednostki Giżyce, a to z kolei wpływa na zły stan budynków oraz rodzaj i jakość paliwa, za pomocą którego mieszkańcy się ogrzewają (mieszkańcy wybierają paliwa tańsze i gorszej jakości, co przekłada się na ilość gazów i pyłów emitowanych do atmosfery i w konsekwencji wpływa na pogorszenie jakości powietrza).

Problem zagrożenia skażeniem gleb i wód na obszarze miasta i gminy Grabów nad Prosną przedstawiono za pomocą wskaźnika udziału budynków mieszkalnych korzystających z szamb.

Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Giżyce wyniósł 22,22%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 6,09 p. proc.

Tabela 25. Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Giżyce	22,22%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	16,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Niewłaściwe korzystanie z szamb, wyciekające lub przepełnione szamba, mogą prowadzić do zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych, co może mieć negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi. W celu zminimalizowania negatywnych skutków korzystania z szamb na terenie jednostki Giżyce, ważne jest wprowadzenie odpowiednich regulacji i monitorowania, aby zapewnić właściwą obsługę, utrzymanie i zarządzanie szambami. Ponadto, zachęcanie mieszkańców do stosowania bardziej zaawansowanych systemów gospodarki wodno-ściekowej, takich jak przydomowe oczyszczalnie ścieków, może pomóc w zmniejszeniu wpływu szamb na środowisko i zdrowie publiczne.

Dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie oraz gwarantuje wysoką jakość życia jego mieszkańcom. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej powinna następować stopniowo, a w pierwszej kolejności objąć obszary o większych skupiskach mieszkańców, gdzie jest to uzasadnione i opłacalne ekonomicznie.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 1 obszaru problemowego:

- Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru;
- Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru.

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce wyniósł 100,00%, co oznacza, że wszystkie budynki mieszkalne na terenie jednostki Giżyce są podłączone do sieci wodociągowej.

Tabela 26. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Giżyce	100,00%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	99,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce wyniósł 61,90%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 27. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce	61,90%
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	53,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Pozytywnym aspektem na terenie jednostki Giżyce jest zatem brak występowania negatywnej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, związanej z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną.

W sferze technicznej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych:

- Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową;
- Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym.

Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Giżyce wyniósł 100,00%, co oznacza, że wszystkie budynki publiczne na terenie jednostki Giżyce są przystosowane dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Tabela 28. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Giżyce	100,00%
Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	88,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie jednostki Giżyce nie występuje problem związany z brakiem przystosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Należy jednak pamiętać, aby wybudowane w przyszłości obiekty publiczne również były dostosowane do potrzeb tych osób.

Degradację stanu technicznego obiektów budowlanych oceniono na podstawie wskaźnika udziału budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym.

Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie jednostki Giżyce wyniósł 100,00%, co oznacza, że wszystkie budynki mieszkalne znajdujące się w mieszkaniowym zasobie gminy na terenie jednostki Giżyce są w złym stanie technicznym.

Tabela 29. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie jednostki Giżyce	100,00%
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	11,11%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery technicznej związany z degradacją stanu technicznego budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce. Degradacja stanu technicznego budynków mieszkalnych powoduje wiele niebezpieczeństw, takich jak osunięcia się stropów, pęknięcia w ścianach, wypadki związane z awariami instalacji gazowych i elektrycznych oraz wiele innych zagrożeń. Przyczyny degradacji stanu technicznego budynków mieszkalnych mogą być różne. W niektórych przypadkach jest to wynik braku odpowiedniej konserwacji, w innych zaś wynika z braku funduszy na przeprowadzenie niezbędnych napraw. Aby zapobiec degradacji stanu technicznego budynków mieszkalnych, konieczne jest przeprowadzenie regularnych kontroli stanu technicznego budynków oraz ich konserwacja.

Pozytywnym aspektem zdiagnozowanym na terenie jednostki Giżyce jest występowanie Świetlicy Środowiskowej.

Rysunek 5. Świetlica Środowiskowa w Giżycach

Źródło:
http://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=18&subsub=331&menu=335&strona=1
(dostęp: 17.05.2024 r.)

Przez teren jednostki Giżyce przebiega przesyłowa linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 400 kV relacji Ostrów-Rogowiec, Ostrów-Trębaczew. Jej długość na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną wynosi ok. 6,25 km. Dla istniejącej linii obowiązuje pas technologiczny o szerokości 52 metrów tj. po 26 metrów w obie strony od osi linii, w którym obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu wynikające z oddziaływania linii.

1.2. Marszałki

Podobszar Marszałki zajmuje powierzchnię 183,08 ha i zamieszkiwany jest przez 702 osoby. Liczba mieszkańców podobszaru w podziale na grupy ekonomiczne przedstawia się następująco:

- 106 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 400 osób w wieku produkcyjnym,
- 196 osób w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 6. Podobszar rewitalizacji Marszałki

Źródło: Opracowanie własne

Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki wyniósł 15,10%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 3,73 p. proc.

Tabela 30. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki	15,10%
Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	18,83%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej mężczyźni w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki wyniósł 27,92%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 8,04 p. proc.

Tabela 31. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki	27,92%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	19,88%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Podobnie, jak na terenie jednostki Giżyce, na terenie jednostki Marszałki występuje problem starzejącego się społeczeństwa. W związku z tym należy podjąć działania rewitalizacyjne, przeznaczone dla osób w wieku poprodukcyjnym. Pomoże to w aktywizacji oraz integracji osób starszych i zapobiegnie wykluczeniu społecznemu.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki wyniósł 3,50%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 1,90 p. proc.

Tabela 32. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki	3,50%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	5,40%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,00%, co oznacza, iż na terenie tej jednostki wśród osób bezrobotnych nie ma osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Tabela 33. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki	0,00%

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	3,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,00%, co oznacza, że na terenie jednostki Marszałki nikt nie korzysta z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Tabela 34. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	0,00%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższych wskaźników nie wyodrębniła problemu związanego z bezrobociem na terenie jednostki Marszałki, co jest pozytywnym aspektem zdiagnozowanym na tym terenie.

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki wyniósł 21,43%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 5,26 p. proc.

Tabela 35. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki	21,43%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	16,17%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący lokalnego rynku pracy, a mianowicie bezrobocia długookresowego. Wpływa to na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej jednostki Marszałki. Osoby nieposiadające pracy przez długi czas, mogą stracić istotne umiejętności zawodowe, co może utrudnić im powrót na rynek pracy. Doświadczyć mogą również stygmatyzacji i dyskryminacji, co prawdopodobnie będzie miało odzwierciedlenie w utrudnieniach związanych ze znalezieniem pracy.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,85%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 0,24 p. proc.

Tabela 36. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	0,85%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Jednostka Marszałki doświadcza problem dotyczący wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, a mianowicie osobami z niepełnosprawnością. Mieszkańcy ze szczególnymi potrzebami są często narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność. To z kolei przekłada się na ich niskie zaangażowanie społeczne, ograniczone możliwości rozwoju, a w konsekwencji powoduje izolację społeczną mieszkańców dotkniętych niniejszym problemem.

Brak pracy, bierność zawodowa wpływa na wzrost liczebności beneficjentów pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 2,56%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 1,80 p. proc.

Tabela 37. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	2,56%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,76%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Ubóstwo, podobnie jak bezrobocie, jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie ubóstwa i jego skutków wpływa bezpośrednio na wydatki związane z pomocą społeczną, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej jednostki Marszałki.

Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki wyniósł 14,29%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 20,92 p. proc.

Tabela 38. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki	14,29%
Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	12,41%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,71, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 39. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	0,71
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący niewystarczającego poziomu kapitału społecznego w jednostce Marszałki w stosunku do średniej dla całego miasta i gminy. Niski poziom wykształcenia powoduje przede wszystkim bezrobocie oraz wykluczenie społeczne.

Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Marszałki wyniósł:

- język polski – 38,46%,
- matematyka – 61,54%,
- język angielski – 53,85%.

Tabela 40. Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Marszałki – język polski	38,46%

Wyszczególnienie	2022
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – język polski	42,57%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Marszałki – matematyka	61,54%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – matematyka	46,53%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Marszałki – język angielski	53,85%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – język angielski	41,58%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Marszałki wyniósł 5,26%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 1,8 p. proc.

Tabela 41. Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Marszałki	5,26%
Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu miasta i gminy Grabów nad Prosną	7,06%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Problemy w nauce są powodem występowania negatywnych zjawisk społecznych takich, jak:

- bezrobocie – problemy w nauce mogą w przyszłości wpłynąć na niskie kwalifikacje zawodowe,
- izolacja i wykluczenie społeczne – problemy w nauce mogą wpłynąć na wykształcenie się u dzieci poczucia wyobcowania oraz poczucia „bycia gorszym” od rówieśników – jest to szczególnie widoczne w momencie, gdy młodzież z terenów wiejskich i małych miast zaczyna uczęszczać do placówek ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie większych ośrodków miejskich.

Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,92, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 42. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	0,92
Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej związany z bezpieczeństwem funkcjonowania rodzin, a mianowicie przemocą w rodzinie na terenie jednostki Marszałki. Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, który może prowadzić do obrażeń, chorób psychicznych i fizycznych, a nawet śmierci. Osoby, które padają ofiarą przemocy w rodzinie, często doświadczają nie tylko bólu fizycznego, ale także traumy emocjonalnej i utraty poczucia bezpieczeństwa. Ważne jest, aby przemoc w rodzinie była ujawniana i zwalczana.

Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,14, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 43. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	0,14
Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na obszarze jednostki Marszałki nie ma problemu związanego z przestępczością.

Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,00, co oznacza, że w 2022 r. na jej terenie nie było wypadków drogowych.

Tabela 44. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	0,00
Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniósł 3,67, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 45. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	3,67
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

W jednostce Marszałki występuje problem bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Tak, jak opisano to przy jednostce Giżyce, jedną z możliwości wpływu na tę sytuację jest modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej. Zapewni to bezpieczny dostęp mieszkańców obszaru rewitalizacji do obiektów użyteczności publicznej, w których będą odbywały się działania miękkie oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej.

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki wyniósł 0,50, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 46. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki	0,50
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Problemem jest głównie ograniczona liczba zakładów produkcyjnych i usługowych na obszarach wiejskich, gdzie brakuje alternatyw w stosunku do zatrudnienia w rolnictwie, które nie zapewnia wystarczającej podaży pracy.

Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Marszałki wyniosła 1 608,20, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 47. Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Marszałki	1 608,20
Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	1 389,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery środowiskowej związany z obecnością odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, a mianowicie występujących na terenie miasta i gminy wyrobów azbestowych. Obecność wyrobów azbestowych na terenie miasta i gminy może stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i środowiska. W związku z tym, ważne jest, aby na terenie jednostki Marszałki nadal podejmowane były kroki w celu usunięcia wyrobów azbestowych z jej terenu.

Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki wyniosła 14,96, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 48. Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki	14,96
Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	19,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie jednostki Marszałki nie został zdiagnozowany problem dotyczący złej jakości powietrza atmosferycznego.

Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Marszałki wyniósł 36,43%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 20,30 p. proc.

Tabela 49. Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Marszałki	36,43%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	16,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie jednostki Marszałki występuje problem związany z zagrożeniem skażeniem gleb i wód. Szamba są używane do zbierania nieczystości płynnych, które mogą zawierać szereg zanieczyszczeń, takich jak bakterie, wirusy, metale ciężkie i związki azotu. Jeśli te nieczystości są niewłaściwie zarządzane, mogą przenikać do gleby i wód podziemnych, prowadząc do ich skażenia. Skażenie gleby i wód może mieć szereg negatywnych skutków, w tym: zagrożenie dla zdrowia ludzi, negatywny wpływ na środowisko, czy degradacja gleby.

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki wyniósł 100,00%, co oznacza, że wszystkie budynki mieszkalne na terenie jednostki Marszałki są podłączone do sieci wodociągowej.

Tabela 50. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Marszałki	100,00%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	99,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki wyniósł 21,71%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 51. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki	21,71%
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	53,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem sfery przestrzenno-funkcjonalnej związany z infrastrukturą kanalizacyjną. Brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej może prowadzić do wielu problemów zdrowotnych. Na obszarach z brakiem dostępu do sieci kanalizacyjnej występują przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szamba. Szamba mają negatywny wpływ na środowisko związany z możliwością zanieczyszczenia wód gruntowych, powierzchniowych, a także gleb.

Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Marszałki wyniósł 100,00%, co oznacza, że wszystkie budynki publiczne na terenie jednostki Marszałki są przystosowane dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Tabela 52. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Marszałki	100,00%
Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	88,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie jednostki Marszałki nie występuje problem związany z brakiem przystosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Należy jednak pamiętać, aby wybudowane w przyszłości obiekty publiczne również były dostosowane do potrzeb tych osób.

Degradację stanu technicznego obiektów budowlanych oceniono na podstawie wskaźnika udziału budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym. Z analizy degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych wyłączono jednostki, które nie znajdują się w mieszkaniowym zasobie gminy, zatem wyłączono jednostkę Marszałki.

Pozytywnym aspektem zdiagnozowanym na terenie jednostki Marszałki jest występowanie Domu Pomocy Społecznej w Marszałkach. Dom Pomocy w Marszałkach przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych. Posiada 138 miejsc na pobyt stały lub długoterminowy oraz 2 miejsca, w ramach których realizowane są usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego. Dom dysponuje również 3 miejscami w ramach wsparcia w formie opieki wytchnieniowej . Organem prowadzącym DPS jest Rada i Zarząd Powiatu w Ostrzeszowie. DPS w Marszałkach zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne i religijne na poziomie obowiązującego standardu w formie i zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb mieszkańca.

Rysunek 7. Dom Pomocy Społecznej w Marszałkach

Źródło: https://dpsmarszalki.pl/?p=3835 (dostęp: 17.05.2024 r.)

Na terenie podobszaru rewitalizacji funkcjonuje również Stowarzyszenie „Orkiestra Dęta Don Bosco Marszałki". Celem Stowarzyszenia jest propagowanie kultury muzycznej wśród społeczeństwa, promowanie szeroko rozumianej kultury regionu oraz pielęgnowanie tradycji patriotycznych, sportowych i kulturalnych[1].

Ponadto istotnym aspektem jest również zlokalizowane na terenie podobszaru Marszałki Stowarzyszenie „SENIOR". Główne cele statutowe Stowarzyszenia to:

- tworzenie jak najkorzystniejszych warunków do pełnego rozwoju fizycznego i psychicznego osób niepełnosprawnych, w szczególności mieszkańców DPS w Marszałkach ich rodzin i opiekunów,
- udzielanie wszechstronnej pomocy materialnej, finansowej i pozamaterialnej DPS w Marszałkach oraz jego mieszkańcom i pracownikom,
- pozyskiwanie środków na potrzeby działalności Stowarzyszenia,
- wspieranie, organizowanie integracyjnych imprez kulturalno-oświatowych, sportowych,
- dbałość o aktywne i godne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Na terenie jednostki Marszałki zlokalizowana jest także Szkoła Podstawowa w Marszałkach, która może stanowić miejsce realizacji części działań społecznych zaplanowanych w ramach rewitalizacji.

[1] http://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=231&subsub=120&menu=276&strona=1 (dostęp: 20.05.2024 r.)

1.3. Jednostka 2

Podobszar Jednostka 2 zajmuje powierzchnię 90,66 ha i zamieszkiwany jest przez 727 osób. Liczba mieszkańców podobszaru w podziale na grupy ekonomiczne przedstawia się następująco:

- 131 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 425 osób w wieku produkcyjnym,
- 171 osób w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 8. Podobszar rewitalizacji Jednostka 2

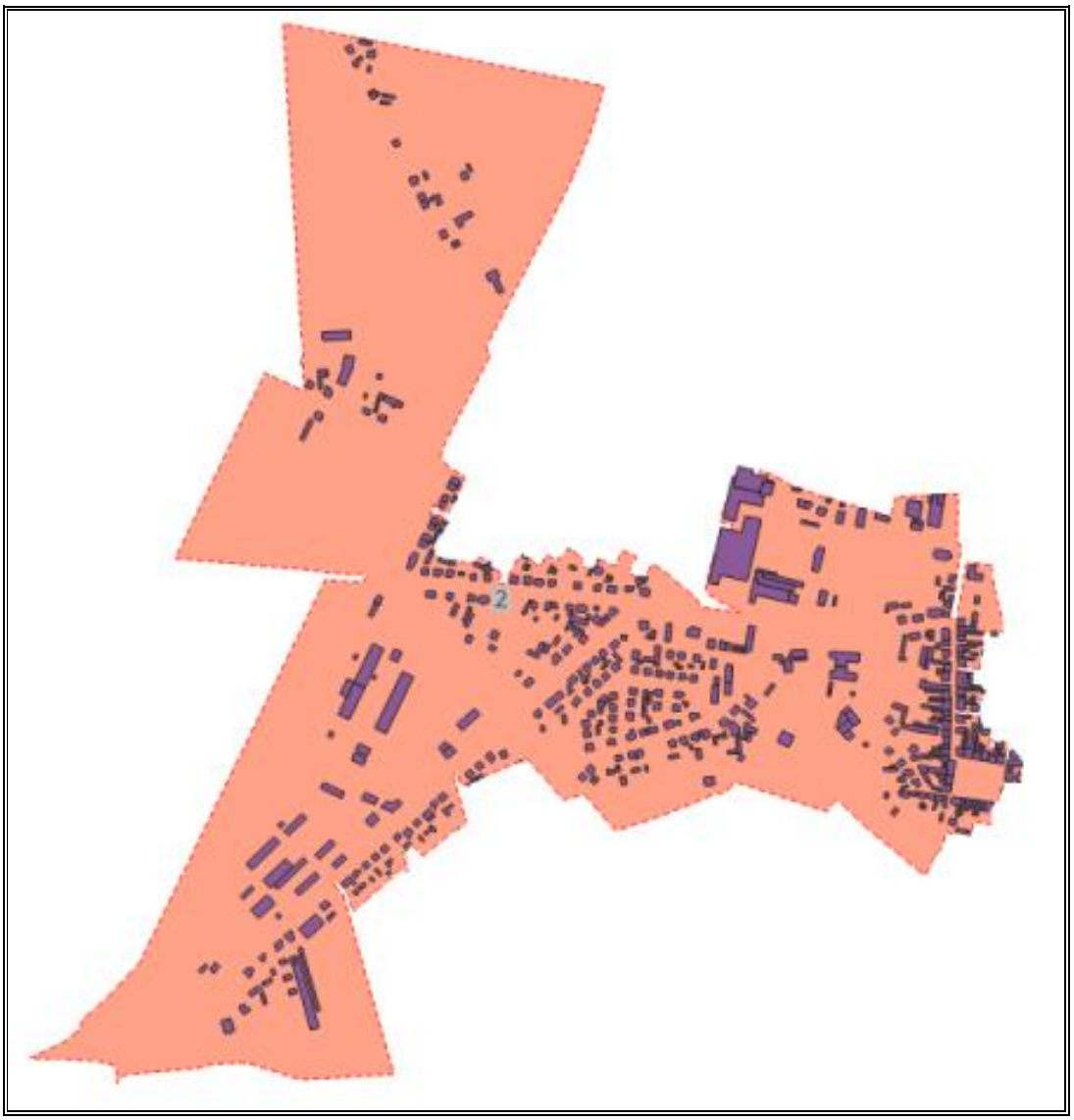

Źródło: Opracowanie własne

Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie Jednostki 2 wyniósł 18,02%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 0,81 p. proc.

Tabela 53. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie Jednostki 2	18,02%
Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	18,83%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej mężczyźni w ludności ogółem na terenie Jednostki 2 wyniósł 23,52%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 3,64 p. proc.

Tabela 54. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie Jednostki 2	23,52%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	19,88%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 podobnie, jak na terenie jednostek Giżyce i Marszałki występuje problem starzejącego się społeczeństwa. W związku z tym, na jej terenie w ramach rewitalizacji również należy zwrócić uwagę na osoby starsze i podjąć działania, które będą zapobiegać ich wykluczeniu ze społeczeństwa.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie Jednostki 2 wyniósł 7,29%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 1,89 p. proc.

Tabela 55. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie Jednostki 2	7,29%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	5,40%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2 wyniósł 6,45%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 56. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2	6,45%
Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	3,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,28%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 0,04 p. proc.

Tabela 57. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2	0,28%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem związany z bezrobociem na terenie Jednostki 2. Tak jak opisano przy powyższych podobszarach rewitalizacji brak pracy jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Bezrobocie często prowadzi do ubóstwa, ponieważ osoby bez pracy nie mają stałego dochodu.

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie Jednostki 2 wyniósł 9,68%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 6,49 p. proc.

Tabela 58. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie Jednostce 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie Jednostki 2	9,68%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	16,17%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie występuje problem długotrwałego bezrobocia, co jest pozytywnym aspektem tego obszaru.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,83%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy o 0,22 p. proc.

Tabela 59. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2	0,83%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, a mianowicie niepełnosprawności. Mieszkańcy ze szczególnymi potrzebami są często narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność. To z kolei przekłada się na ich niskie zaangażowanie społeczne, ograniczone możliwości rozwoju, a w konsekwencji powoduje izolację społeczną mieszkańców dotkniętych niniejszym problemem.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,00%, co oznacza, iż na terenie Jednostki 2 nikt nie korzysta z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.

Tabela 60. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostka 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2	0,00%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,76%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie zdiagnozowano problemu związanego z ubóstwem, co jest pozytywnym aspektem tego obszaru.

Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2 wyniósł 3,23%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 9,18 p. proc.

Tabela 61. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2	3,23%
Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	12,41%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,96, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 62. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2	0,96
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie zdiagnozowano problemu związanego z niskim poziomem kapitału społecznego, co jest pozytywnym aspektem tego obszaru.

W ramach problemów w nauce przeanalizowano udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy w ogólnej liczbie 8-klasistów, biorąc pod uwagę wyniki z przedmiotów: język polski, matematyka oraz język angielski, a także udział uczniów ukraińskich w szkołach.

Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie Jednostki 2 wyniósł:

- język polski – 40,00%,
- matematyka – 40,00%,
- język angielski – 20,00%.

Tabela 63. Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie Jednostki 2 – język polski	40,00%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – język polski	42,57%

Wyszczególnienie	2022
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie Jednostki 2 – matematyka	40,00%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – matematyka	46,53%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie Jednostki 2 – język angielski	20,00%
Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną – język angielski	41,58%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu Jednostki 2 wyniósł 11,59%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 4,53 p. proc.

Tabela 64. Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu Jednostki 2	11,59%
Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu miasta i gminy Grabów nad Prosną	7,06%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Problemy w nauce na terenie Jednostki 2 mogą być związane ze wzrostem uczniów ukraińskich w szkołach, ze względu na bariery, jakimi są: język, kultura, czy też wcześniejsze przygotowanie edukacyjne.

Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,36, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 65. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2	0,36
Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej związany z bezpieczeństwem funkcjonowania rodzin, a mianowicie przemocą w rodzinie na terenie Jednostki 2. Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, który może prowadzić do obrażeń, chorób psychicznych i fizycznych, a nawet śmierci. Osoby, które padają ofiarą przemocy w rodzinie, często doświadczają nie tylko bólu fizycznego, ale także traumy emocjonalnej i utraty poczucia bezpieczeństwa. Ważne jest, aby przemoc w rodzinie była ujawniana i zwalczana.

Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 1,79, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 66. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2	1,79
Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Obszary, które uległy zaniedbaniu i degradacji, często stają się miejscem, gdzie przestępczość może być bardziej powszechna. To z kolei wpływa na ogólną jakość życia mieszkańców i stanowi przeszkodę dla rozwoju lokalnego. Poprzez proces rewitalizacji, obszary te mogą być przekształcone, modernizowane i ożywiane, co często skutkuje spadkiem przestępczości. Poprawa warunków życia, tworzenie nowych miejsc pracy, przestrzeni publicznych sprzyjających aktywnościom społecznym i kulturalnym oraz zwiększenie obecności służb policyjnych, wszystko to może zmniejszyć motywację do popełniania przestępstw i tworzyć bardziej bezpieczne i przyjazne środowisko dla mieszkańców.

Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,12, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 67. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2	0,12
Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniósł 1,07, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 68. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2	1,07
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

W Jednostce 2 wyłania się kolejny problem ze sfery społecznej, tj. bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Tak jak w przypadku poprzednich podobszarów rewitalizacji, jedną z możliwości wpływu na tę sytuację jest modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej. Zapewni to bezpieczny dostęp mieszkańców obszaru rewitalizacji do obiektów użyteczności publicznej, w których będą odbywały się działania miękkie oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej. Dobry dostęp i stan techniczny infrastruktury zachęca mieszkańców do aktywnego udziału w procesie rewitalizacji.

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie Jednostki 2 wyniósł 1,88, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 69. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie Jednostki 2	1,88
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	0,57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie ma problemu związanego z niskim stopniem przedsiębiorczości, co jest pozytywnym aspektem tego obszaru.

Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie Jednostki 2 wyniosła 150,15, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 70. Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie Jednostki 2	150,15
Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	1 389,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie występuje problem związany z obecnością odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, a mianowicie występujących na terenie Jednostki 2 wyrobów azbestowych.

Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 wyniosła 18,84, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 71. Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2	18,84
Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	19,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie występuje problem związany ze złą jakością powietrza atmosferycznego, co jest pozytywnym aspektem tego obszaru.

Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie Jednostki 2 wyniósł 5,21%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy o 10,92 p. proc.

Tabela 72. Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie Jednostki 2	5,21%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	16,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 nie występuje również problem związany z zagrożeniem skażeniem gleb i wód.

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2 wyniósł 100,00%, co oznacza, że wszystkie budynki mieszkalne na terenie Jednostki 2 są podłączone do sieci wodociągowej.

Tabela 73. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie Jednostki 2	100,00%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	99,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2 wyniósł 91,15%, co jest wartością powyżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 74. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2	91,15%
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	53,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Pozytywnym aspektem na terenie Jednostki 2 jest zatem brak występowania negatywnej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, związanej z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną.

Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie Jednostki 2 wyniósł 83,33%, co jest wartością poniżej średniej dla miasta i gminy.

Tabela 75. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie Jednostki 2	83,33%
Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	88,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Na terenie Jednostki 2 występuje problem związany z brakiem przystosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi często napotykają liczne trudności w przemieszczaniu się, korzystaniu z budynków

publicznych. Dostosowanie budynków do ich potrzeb jest ważne z punktu widzenia integracji społecznej i zapewnienia im równych szans na korzystanie z usług publicznych i prywatnych.

Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie Jednostki 2 wyniósł 0,00%, co oznacza, że wszystkie budynki mieszkalne znajdujące się w mieszkaniowym zasobie gminy na terenie Jednostki 2 są w dobrym stanie technicznym.

Tabela 76. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie Jednostki 2	0,00%
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną	11,11%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Analiza powyższego wskaźnika nie wyodrębniła problemu sfery technicznej związanego z degradacją stanu technicznego budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2, co jest pozytywnym aspektem tego obszaru.

Pozytywnym aspektem zdiagnozowanym na terenie Jednostki 2 jest występowanie Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Grabów nad Prosną. W skład Biblioteki wchodzą: oddział dla dorosłych, oddział dla dzieci oraz czytelnia[2].

Rysunek 9. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

[2] https://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=18&subsub=14&menu=15&strona=1 (dostęp: 17.05.2024 r.)

Źródło: https://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=18&subsub=14&menu=15&strona=1 (dostęp: 17.05.2024 r.)

Na terenie Jednostki 2 (ul. Klasztorna 12) funkcjonuje również Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną. Ośrodek zajmuje się prowadzeniem działalności kulturalnej dostosowanej do potrzeb swoich odbiorców (dorosłych, dzieci i młodzieży).

Centrum Kultury zajmuje się prowadzeniem działalności kulturalnej dostosowanej do potrzeb swoich odbiorców (dorosłych, dzieci i młodzieży). Do imprez kulturalnych organizowanych cyklicznie przez Centrum Kultury należą: Koncert Noworoczny, Letni Koncert w Parku Miejskim, Dni Grabowa nad Prosną połączone z Dożynkami Miejsko-Gminnymi, Jesienna Senioriada, Jarmark Bożonarodzeniowy. Oprócz stałych imprez przygotowywane są różnego typu wydarzenia dla dzieci i młodzieży z okazji np. Dnia Dziecka, Mikołajek, a także widowiska estradowe, przedstawienia teatralne oraz konkursy plastyczne. W czasie wakacji letnich i zimowych Centrum Kultury organizuje cykl zajęć i warsztatów plastycznych, kulinarnych, teatralnych, gier i zabaw, wycieczek krajoznawczych, wyjazdów do kina czy teatru. Ponadto w ramach swojej działalności Centrum współpracuje ze szkołami, przedszkolami, różnymi instytucjami, stowarzyszeniami, kołami zainteresowań z terenu miasta i gminy Grabów nad Prosną. Przy Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną działa „Ognisko Muzyczne", gdzie prowadzone są zajęcia nauki gry na instrumentach muzycznych. Pod patronatem Centrum działają zespoły instrumentalne i wokalne (Miejsko-Gminna Orkiestra Dęta Don Bosco, Grabów City Band, Joy Friends, Zespół Bez Nazwy). Ponadto w budynku Centrum Kultury zlokalizowana jest Izba Pamiątek, w której prezentowane są materiały biograficzne dotyczące urodzonych w mieście i gminie uczonych. Większość zbiorów nawiązuje do pszczelarstwa, są to przede wszystkim ule, drobne narzędzia rolnicze, dawne przedmioty codziennego użytku

oraz dokumenty związane z historią miasta i najbliższego regionu. Najciekawszymi eksponatami są m.in. ul Wielkopolski Teofila Ciesielskiego, pierwsza pieczątka Koła Pszczelarskiego w Grabowie nad Prosną, dzwonek woźnego miasta Grabowa, dokumenty królewskie nadające miastu różne przywileje (kopie)[3]. Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach naboru wniosków do programu „Kulisy kultury" przyznał Miastu i Gminie Grabów nad Prosną środki finansowe na realizację projektu pn. „Poprawa warunków funkcjonowania Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną poprzez remont i doposażenie pomieszczeń". Dzięki wyremontowanym i doposażonym pomieszczeniom siedzibę otrzymało Koło Pszczelarzy im. Teofila Ciesielskiego w Grabowie nad Prosną[4].

Rysunek 10. Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną

[3] Dane Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną (stan na 10.06.2024 r.)
[4] https://ostrzeszowinfo.pl/nowa-siedziba-grabowskich-pszczelarzy/ (dostęp: 10.06.2024 r.)

Źródło: http://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=18&menu=19&strona=1 (dostęp: 23.05.2024 r.)

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie miasta i gminy jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) w Grabowie nad Prosną. Celem pomocy społecznej jest ograniczenie ubóstwa, bezrobocia i bezdomności, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie, podniesienie jakości życia osób starszych oraz osób niepełnosprawnych, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców miasta i gminy oraz rozwój kadr pomocowych, podnoszenie efektywności wsparcia, wzmacnianie dialogu społecznego. Mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia MGOPS w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. Istotną funkcję sprawują pracownicy socjalni, którzy podejmując współpracę z rodziną, diagnozują ich sytuację oraz określają plan pomocy. Pracą socjalną w szczególności objęte są osoby i rodziny, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości, a szczególnie rodziny niepełne, wielodzietne rodziny niezaradne życiowo. W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kolejnym pozytywnym aspektem związanym z podobszarem rewitalizacji Jednostka 2 jest występujące tam Stowarzyszenie Klubu Seniora „PELIKAN”. Do zadań Stowarzyszenia należy:

1. Rozwijanie różnorodnych form życia kulturalno-oświatowego, sportowego, towarzyskiego i wypoczynku ludzi starszych oraz rozbudzanie zainteresowań i potrzeb w tym zakresie;
2. Organizowanie działań, które sprzyjać będą zachowaniu zdrowia i sprawności fizycznej;
3. Organizowanie wypoczynku i imprez kulturalno-oświatowych dostosowanych do zainteresowań członków;
4. Rozwijanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych przez organizowanie odczytów, pogadanek, zespołów amatorskich i kółek zainteresowań;
5. Tworzenie warunków ułatwiających integrację z dziećmi i młodzieżą;
6. Organizowanie wycieczek do teatrów, kin, na koncert, wieczory literacko-muzyczne;
7. Urządzanie wieczorów związanych z obchodami świąt okolicznościowych oraz urodzin i imienin – członków;
8. Organizowanie spacerów wycieczek turystyczno-krajoznawczych i innych form rekreacji i wypoczynku;
9. Współpraca z innymi klubami, kółkami, placówkami kulturalnymi oraz regionalnymi stowarzyszeniami społeczno-kulturalnymi[5].

Od początku roku 2020 na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną swoją działalność prowadzi Klub „Senior+”. Zajęcia odbywają się w Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną[6]. Klub ten organizuje szereg akcji, wydarzeń, warsztatów dla seniorów z terenu miasta i gminy Grabów nad Prosną.

Kluby seniora odgrywają istotną rolę w procesie rewitalizacji lokalnej społeczności, szczególnie w kontekście integracji międzypokoleniowej i aktywizacji osób starszych. Kluby seniora tworzą przestrzeń, w której osoby starsze mogą się spotykać, nawiązywać nowe znajomości i utrzymywać kontakty społeczne. To przeciwdziała izolacji i samotności, które są częstymi problemami w tej grupie wiekowej. Organizowane przez kluby seniora zajęcia, warsztaty i wydarzenia kulturalne pomagają seniorom utrzymać aktywność fizyczną i umysłową. Dzięki temu osoby starsze czują się bardziej potrzebne i zaangażowane w życie społeczności.

Ponadto na obszarze tym funkcjonuje Koło Gospodyń Wiejskich. KGW organizuje różnorodne wydarzenia kulturalne i społeczne, które sprzyjają integracji mieszkańców. Dzięki temu budowane są więzi społeczne, co jest kluczowe dla skutecznej rewitalizacji.

Na ulicy Kolejowej 3 zlokalizowana jest Ochotnicza Straż Pożarna w Grabowie nad Prosną. OSP zapewnia bezpieczeństwo mieszkańcom, co jest fundamentem każdej społeczności.

[5] http://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=231&subsub=120&menu=212&strona=1 (dostęp: 20.05.2024 r.)
[6] http://www.grabownadprosna.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=1&artykul=3971&akcja=artykul (dostęp: 10.06.2024 r.)

Regularne patrole, szybka reakcja na zagrożenia oraz działania prewencyjne zmniejszają ryzyka niebezpieczeństwa wśród mieszkańców. Członkostwo w OSP wymaga regularnych szkoleń, podnoszenia kwalifikacji i umiejętności, co przekłada się na rozwój osobisty i zawodowy członków. Zwiększona kompetencja i zaangażowanie strażaków ochotników może być inspiracją i przykładem dla innych mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności.

1.4. Podsumowanie

Poniżej przedstawiono poszczególne sfery wraz z badanymi wskaźnikami ze wskazaniem jednostek, na obszarze których odnotowano kryzysową sytuację:

Sfera społeczna:

- Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się ludności:
  - Wskaźnik: Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze:
    - Marszałki,
    - Jednostka 2,
  - Wskaźnik: Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem:
    - Giżyce,
    - Marszałki,
    - Jednostka 2,
- Obszar: Bezrobocie:
  - Wskaźnik: Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze:
    - Giżyce,
    - Jednostka 2,
  - Wskaźnik: Udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze:
    - Jednostka 2,
  - Wskaźnik: Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców:
    - Giżyce,
    - Jednostka 2,
- Obszar: Długotrwałe bezrobocie:
  - Wskaźnik: Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze:

- Giżyce,
- Marszałki,

— Obszar: Niepełnosprawność:
  - Wskaźnik: Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców:
    - Marszałki,
    - Jednostka 2,

— Obszar: Ubóstwo:
  - Wskaźnik: Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców:
    - Giżyce,
    - Marszałki,

— Obszar: Niski poziom kapitału społecznego:
  - Wskaźnik: Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym:
    - Giżyce,
    - Marszałki,
  - Wskaźnik: Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców:
    - Giżyce,

— Obszar: Problemy w nauce:
  - Wskaźnik: Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy – język polski:
    - Giżyce,
  - Wskaźnik: Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy – matematyka:
    - Marszałki,
  - Wskaźnik: Udział 8-klasistów z wynikiem poniżej średniej dla miasta i gminy - język angielski:
    - Giżyce,
    - Marszałki,
  - Wskaźnik: Udział uczniów ukraińskich w szkołach:
    - Jednostka 2,

— Obszar: Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin:
  - Wskaźnik: Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze:
    - Giżyce,
    - Marszałki,

- Jednostki 2,

— Obszar: Zagrożenie przestępczością:
  - Wskaźnik: Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
    - Giżyce,
    - Jednostka 2,

— Obszar: Bezpieczeństwo w ruchu drogowym:
  - Wskaźnik: Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
    - Jednostka 2,
  - Wskaźnik: Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
    - Giżyce,
    - Marszałki,
    - Jednostka 2.

Sfera gospodarcza:

— Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości:
  - Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych w ciągu roku podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym :
    - Giżyce,
    - Marszałki.

Sfera środowiskowa:

— Obszar: Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska:
  - Wskaźnik: Waga pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny:
    - Giżyce,
    - Marszałki,

— Obszar: Zła jakość powietrza atmosferycznego:
  - Wskaźnik: Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców:
    - Giżyce,

— Obszar: Zagrożenie skażeniem gleb i wód:
  - Wskaźnik: Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb:
    - Giżyce,
    - Marszałki.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

— Obszar: Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna:

- Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru:
  - Marszałki.

Sfera techniczna:

- Obszar: Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową:
  - Wskaźnik: Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową:
    - Jednostka 2,
- Obszar: Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych:
  - Wskaźnik: Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta i gminy w złym stanie technicznym:
    - Giżyce.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 16 pkt 34) Prawa wodnego, stanowią obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obszary między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska (o których mowa w art. 224 ww. ustawy), stanowiące działki ewidencyjne oraz pas techniczny.

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego (Arkusz: M-34-13-A-c-4, M-34-13-A-d-3) ustalono, że tereny oznaczone jako podobszar rewitalizacji Giżyce oraz podobszar rewitalizacji Jednostka 2 znajdują się:

1. częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
2. częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
3. poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Podobszar rewitalizacji Marszałki znajduje się poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z treścią art. 77 ust. 1 pkt 3) lit a) oraz b) Prawa wodnego, zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody, jak również lokalizacji nowych cmentarzy. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich, zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne, może, w drodze decyzji, zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony, jakości wód.

Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego ustalono, że tereny oznaczone jako podobszar rewitalizacji Giżyce oraz podobszar rewitalizacji Jednostka 2 znajdują się:

1. częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
2. poza obszarem, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Podobszar rewitalizacji Marszałki znajduje się poza obszarem zagrożenia powodzią o p=0,2% oraz poza obszarem, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Formy ochrony przyrody

Na obszarze Marszałki nie występują obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Natomiast obszar Giżyce częściowo położony jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Prosny”. W granicach obszarów Giżyce i Jednostka 2 znajdują się pomniki przyrody.

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Prosny” jest uchwała nr IX/164/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 24 czerwca 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny na terenie województwa wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. Z 2019 r., poz. 6216). Uchwała ta określa obowiązujące przepisy wykonawcze, w tym zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane na obszarze Giżyce, w granicach obszaru chronionego krajobrazu Dolina Prosny nie będą naruszać tych zakazów.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 w stosunku do pomnika przyrody również mogą być wprowadzone zakazy.

Budynki, w których realizowane będą działania mogą stanowić miejsca występowania ptaków m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W związku z powyższym, przed przystąpieniem do prac zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza

pod kątem występowania gatunków chronionych. W przypadku stwierdzenia występowania takich gatunków uzyskane zostaną stosowne zezwolenia na odstępstwo od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych.

Istnienie zadrzewień i zakrzewień na terenach objętych projektem dokumentu, z dużym prawdopodobieństwem tworzy siedliska lęgowe, miejsca żerowania i odpoczynku wielu gatunków chronionych, w tym w szczególności ptaków. W związku z powyższym, zwrócona zostanie szczególna uwaga, czy w analizowanych jednostkach znajdują się gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380, tj.); rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. Przed przystąpieniem do realizacji planowanych zamierzeń, w celu ochrony gatunków wykorzystujących tereny przeznaczone do zainwestowania, przeprowadzona zostanie inwentaryzacja, m.in. pod kątem gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową w związku z obowiązującym zakazem niszczenia ich siedlisk i ostoi.

W przypadku wycinki drzew lub krzewów, które mogą naruszyć zakazy w stosunku do zwierząt, roślin, grzybów podlegających ochronie:

- w pierwszej kolejności, jeśli to możliwe wystąpi odstąpienie od tych prac i zachowanie poszczególnych zadrzewień będących siedliskiem gatunku (zapobieganie),
- zrezygnuje się z wycinki w okresie, którego dotyczy zakaz np. w przypadku zakazu płoszenia ptaków w miejscach rozrodu lub wychowu młodych - w ich okresie lęgowym,
- uzyskane zostaną stosowne zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska na odstępstwa od tych zakazów.

Nasadzenia natomiast nie będą wiązały się z wprowadzeniem do środowiska przyrodniczego gatunków obcych.

Lokalne potencjały występujące na terenie obszaru rewitalizacji

Poza zdiagnozowanymi problemami wszystkie jednostki osadnicze wyznaczone jako obszar rewitalizacji miasta i gminy Grabów nad Prosną charakteryzują się dużym potencjałem rozwoju, co stanowi istotny element dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W obszarze rewitalizacji znajdują się bowiem obiekty, w których świadczone są usługi edukacyjne

i kulturalne, a także zapewniające dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej, w oparciu o którą będą organizowane działania aktywizujące lokalną społeczność. Świetlica Środowiskowa w Giżycach, Dom Pomocy Społecznej w Marszałkach, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną, Stowarzyszenie SENIOR, Stowarzyszenie Klubu Seniora „PELIKAN", Stowarzyszenie Orkiestra Dęta Don Bosco Marszałki, Szkoła Podstawowa w Marszałkach, Koło Pszczelarzy im. Teofila Ciesielskiego w Grabowie nad Prosną, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub „Senior+", Ochotnicza Straż Pożarna w Grabowie nad Prosną oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Grabowie nad Prosną odgrywają kluczową rolę w procesie rewitalizacji, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców i tworzenia silnej społeczności lokalnej.

Świetlica jest miejscem, gdzie mieszkańcy mogą się spotykać, uczestniczyć w różnych zajęciach i wydarzeniach społecznych. Może to przyczynić się do zwiększenia poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej. Świetlica może również oferować programy edukacyjne i warsztaty, które pomagają mieszkańcom rozwijać umiejętności i zdobywać nowe doświadczenia.

Dom Pomocy Społecznej zapewnia niezbędną opiekę dla osób przewlekle chorych, co jest niezwykle ważne dla poprawy jakości życia tych osób. Może to również przyczynić się do zmniejszenia obciążenia dla rodzin tych osób, co może poprawić ogólny stan zdrowia społeczności. Ponadto, Dom Pomocy Społecznej może stworzyć miejsca pracy dla lokalnej społeczności, co przyczynia się do ekonomicznej rewitalizacji obszaru.

Biblioteka jest nie tylko miejscem, gdzie mieszkańcy mogą wypożyczać książki, ale również centrum edukacyjnym i kulturalnym. Może oferować różne programy edukacyjne, warsztaty i wydarzenia kulturalne, które przyczyniają się do intelektualnej i kulturalnej rewitalizacji obszaru. Biblioteka może również być miejscem, gdzie mieszkańcy mogą spotykać się i wymieniać pomysłami, co może przyczynić się do tworzenia silnej społeczności lokalnej.

Stowarzyszenia powołane na terenie obszaru rewitalizacji również przyczyniają się do realizacji celów Programu. Stowarzyszenia mogą organizować różne wydarzenia i zajęcia przy współpracy z Miastem i Gminą Grabów nad Prosną.

Wszystkie te instytucje mogą przyczynić się do tworzenia silnej, zdrowej i zrównoważonej społeczności, co jest kluczowym elementem procesu rewitalizacji. Dzięki swoim usługom i programom mogą one pomóc w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych i ekonomicznych, a także promować pozytywne zmiany w społeczności.

Obszar rewitalizacji obejmuje również tereny wiejskie, cechujące się bliskością natury, co stwarza możliwości do rozwoju infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak ścieżki rowerowe, trasy spacerowe, place zabaw, pola sportowe, czy tereny do piknikowania. Ponadto bliskość natury

może być wykorzystywana w celach terapeutycznych, poprawiając zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców obszaru rewitalizacji. Terapie przyrodnicze, takie jak terapia ogrodowa, czy spacery leśne mogą być integrowane w programy zdrowotne i społeczne.

Dodatkowo znajdują się tutaj szczególnie cenne obiekty zabytkowe. Zabytki są integralną częścią historii i kultury regionu. Ich zachowanie pomaga budować tożsamość lokalną i promować dziedzictwo kulturowe, co może stanowić źródło dumy dla mieszkańców i wzmacniać proces rewitalizacji. Występowanie obiektów zabytkowych stanowi również katalizator rozwoju danego obszaru w zakresie rozwoju turystyki historycznej. Ponadto, cenne zespoły zabytkowe pomagają budować tożsamość kulturową, stanowiąc narzędzie do nauki historii, architektury i kultury. Odnowa takich miejsc ożywia, przyciągając inwestorów, a także podkreśla unikalny charakter i estetykę danego miejsca. Zachowanie zabytków jest kluczowe dla rozwoju kultury i dziedzictwa lokalnego, a także sprzyja tworzeniu zrównoważonych, atrakcyjnych i pełnych życia społeczności.

W poniższej tabeli wskazano cenne zabytkowe obiekty zlokalizowane na terenie obszaru rewitalizacji.

Tabela 77. Zabytki zlokalizowane na obszarze rewitalizacji wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Nazwa zabytku	Nr w rejestrze
Zabytki nieruchome			
1.	Giżyce	kościół par. pw. Przemienienia Pańskiego	97/Wlkp/A
2.	Giżyce	dzwonnica	97/Wlkp/A
3.	Giżyce	cmentarz kościelny	97/Wlkp/A
4.	Giżyce	Ogrodzenie, mur.	97/Wlkp/A
5.	Giżyce	dwór, drewn.	kl.N-73/4/54
6.	Grabów nad Prosną ul. Kaliska 31	kościół ewangelicki, ob. nieczynny	710/Wlkp/A
7.	Grabów nad Prosną ul. Kaliska 31	cmentarz kościelny	710/Wlkp/A
8.	Grabów nad Prosną ul. Klasztorna 14	zespół klasztorny franciszkanów: - kościół pw. NMP Niepokalanie Poczętej, - klasztor, ob. muzeum, biblioteka i mieszkania	654/1-2/Wlkp/A
9.	Grabów nad Prosną ul. Kolejowa 8	zespół dworski: - dwór, - rządówka, - park	220/Wlkp/A

Lp.	Miejscowość	Nazwa zabytku	Nr w rejestrze
10.	Grabów nad Prosną Rynek Władysława Jagiełły 10	dom	522/Wlkp/A
11.	Marszałki	zespół sierocińca, ob. dom opieki społeczne: - budynek sierocińca, - kościół, ob. par. pw. Chrystusa Króla, - willa, ob. plebania, - czworaki, - wozownia, - 2 budynki gospodarczo-mieszkalne, - park.	631/Wlkp/A
Zabytki archeologiczne			
12.	Grabów nad Prosną Rynek Władysława Jagiełły 2 ul. Biegańskiego, ul. Godlewskiego (między ulicami Kaliską a Sienkiewicza), ul. Grodzka (do zbiegu z ulicą Łączną), ul. Kaliska (od Rynku do ulicy Mickiewicza), ul. Kępińska (od Rynku do granicy działki nr 376) ul. Klasztorna	stanowisko osadnicze	702/A

Źródło: https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/ (dostęp: 14.08.2024 r.)

2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy i województwa

W niniejszym rozdziale przedstawiono powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy nad Prosną na lata 2024-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasto i Gminy Grabów nad Prosną oraz Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną na lata 2021-2030.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Strategia przyjęta została uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r.

Wizja rozwoju województwa brzmi następująco: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny

terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

W poniższej tabeli wskazano spójność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami określonymi w Strategii Rozwoju.

1. Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
2. Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Tabela 78. Spójność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii Rozwoju

Cel określony w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązanie z celem Strategii Rozwoju	Uzasadnienie
1. Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	**Cel strategiczny 2.** Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	Cel wyznaczony w Gminnym Programie Rewitalizacji obejmuje realizację następujących celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii Rozwoju: rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom oraz rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu, wobec czego wpisuje się on w niniejsze cele strategiczne Strategii Rozwoju.
2. Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	**Cel strategiczny 1.** Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	Cel wyznaczony w Gminnym Programie Rewitalizacji obejmuje realizację następujących celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii Rozwoju: zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia oraz wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy, wobec czego wpisuje się on w niniejsze cele strategiczne Strategii Rozwoju.
3. Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna	**Cel strategiczny 3**. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski **Cel strategiczny 4.** Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem	Cel wyznaczony w Gminnym Programie Rewitalizacji obejmuje realizację następujących celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii Rozwoju: poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski oraz zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej, które wyznaczone zostały w ramach celu strategicznego 3. oraz z celem strategicznym 4., dla którego przewidziano pakiet działań pn. rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Zatem GPR wpisuje się on w niniejszy cel strategiczny Strategii Rozwoju.

Źródło: Opracowanie własne

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania przyjęty został uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych.

Terytorializacja polityki rozwoju oznacza przestrzenne adresowanie wyznaczonych celów, kierunków i działań do określonych terytoriów. Potrzeba określenia wymiaru przestrzennego prowadzenia polityki rozwoju służyć ma przede wszystkim wdrażaniu zindywidualizowanego podejścia do różnych terytoriów wyznaczonych na podstawie cech społeczno-gospodarczych i przestrzennych w ujęciu dynamicznym, w celu wykorzystania endogenicznych potencjałów i czynników rozwoju oraz intensyfikacji zachodzących procesów integracji funkcjonalnej.

Zgodnie z ustaleniami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 na obszarze województwa zidentyfikowano różnego rodzaju obszary interwencji, do których zaadresowano część celów operacyjnych z zastrzeżeniem, że docelowo ich zasięg oraz kryteria wyznaczania określone będą w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Dla potrzeb terytorializacji celów strategii nie tworzono nowej, własnej klasyfikacji typów obszarów, wykorzystując klasyfikacje określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie oraz Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Na podstawie przeprowadzonej delimitacji w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ wyznaczono podstawowe typy obszarów funkcjonalnych, obejmujących łącznie wszystkie gminy położone w granicach województwa wielkopolskiego:

1. Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
2. Miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
3. Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych – Gniezno, Konin, Leszno, Piła,

4. Wiejski obszar funkcjonalny.

Miasto i Gmina Grabów nad Prosną należy do następujących obszarów terytorializacji polityki rozwoju:

1. Wiejski Obszar Funkcjonalny;
2. Wiejskie obszary wymagające wsparcia procesów rozwojowych;
3. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy:
    a. Gminy, na których znajdują się obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym p=10%, czyli raz na 10 lat (obszary szczególnego zagrożenia powodzią);
    b. Gminy, na których znajdują się obszary o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym p=1%, czyli raz na 100 lat (obszary szczególnego zagrożenia powodzią);
    c. Gminy, na których znajdują się obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym p=0,5%, czyli raz na 500 lat, lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
    d. Gminy, na których znajdują się tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego;
4. Obszary cenne przyrodniczo;
5. Obszary ochrony krajobrazów kulturowych:
    a. gminy, w granicach których znajdują się historyczne układy przestrzenne miast i wsi, w tym: układy przestrzenne objęte ochroną jako Pomnik Historii oraz proponowane do objęcia tą formą ochrony, układy przestrzenne ujęte w rejestrze zabytków, obszary cenne kulturowo związane z kształtowaniem się przestrzeni miast, które proponuje się do objęcia ochroną w formie parków kulturowych;
6. Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych;
7. Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych;
8. Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich:
    a. w zasięgu 90 min. od ośrodka wojewódzkiego.
9. Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe.

Gminny Program Rewitalizacji realizuje założenia następujących celów przestrzennych: 1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej oraz 4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji.

Zarówno cele określone w GPR, jak i cele przestrzenne planu zagospodarowania województwa wielkopolskiego skupiają się na zrównoważonym rozwoju, który uwzględnia aspekty ekonomiczne, społeczne, kulturowe i środowiskowe. Oba dokumenty dążą do

stworzenia harmonijnego środowiska, które sprzyja rozwojowi gospodarczemu, poprawie warunków życia mieszkańców oraz ochronie przyrody i krajobrazu, wobec czego są one ze sobą spójne.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2023-2030 została przyjęta uchwałą nr LVIII/380/2023 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 23 listopada 2023 r.

W Strategii zostały wyznaczone następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Wysoka jakość życia mieszkańców:
   1.1. Dobra dostępność do usług społecznych i kultury;
   1.2. Aktywne społeczeństwo;
   1.3. Wsparta infrastruktura zasobów mieszkaniowych miasta i gminy;
2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki:
   2.1. Rozwinięta infrastruktura drogowa;
   2.2. Wsparta oferta inwestycyjna i turystyczna;
3. Dobry stan środowiska:
   3.1. Rozwinięta gospodarka wodno-kanalizacyjna;
   3.2. Zachowane i chronione walory przyrodnicze;
   3.3. Dobra jakość powietrza.

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 są zgodne z celem strategicznym: Wysoka jakość życia mieszkańców oraz wszystkimi wymienionymi celami operacyjnymi wyznaczonymi w ramach tego celu strategicznego. Cele są zgodne z Programem rewitalizacji, ponieważ wszystkie dążą do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje w infrastrukturę, usługi społeczne i kulturalne oraz poprawę warunków mieszkaniowych.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną na lata 2021-2030

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną na lata 2021-2030 została przyjęta uchwałą nr XXV/180/2020 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 30 listopada 2020 r.

Celem strategicznym jest: Zintegrowany system wsparcia zapewniający warunki do życia i rozwoju mieszkańców w sferze ekonomicznej i społecznej.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób w wieku poprodukcyjnym, poprawa jakości życia osób starszych;

2. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy;
3. Zintegrowany system wsparcia rodziny i dziecka;
4. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych.

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 są zgodne z celem strategicznym oraz wszystkimi wymienionymi celami operacyjnymi Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną na lata 2021-2030.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno-zawodową mieszkańców rewitalizowanych obszarów. Mają doprowadzić do zapewnienia dobrego standardu życia mieszkańcom miasta i gminy m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej, działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienia odpowiedniej oferty edukacyjnej i kulturalnej, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować założenia określone w Strategii.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Grabów nad Prosną

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Grabów nad Prosną zostało przyjęte uchwałą nr XXIV/159/2000 Rady Miejskiej Grabów nad Prosną z dnia 30 listopada 2000 r.

Zadaniem „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Grabów nad Prosną” jest określenie polityki przestrzennej oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie miasta i gminy z uwzględnieniem uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej województwa.

Pod względem prawnym Studium jest tzw. aktem kierownictwa wewnętrznego, czyli wewnętrznym zobowiązaniem miasta i gminy do przestrzegania jego ustaleń. Stanowi zatem materiał wyjściowy do sporządzania wszelkich planów miejscowych na terenie miasta i gminy oraz materiał pomocniczy do przygotowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania dla tych terenów gdzie planu miejscowego nie będzie.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 są zgodnie zarówno ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, jak i z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie działania przewidziane w Programie zostały zaplanowane i skoordynowane z obowiązującymi mpzp. Zatem proces rewitalizacji nie tylko przyczyni się do odnowienia obszarów, które najbardziej tego potrzebują, ale także będzie

wspierał długoterminowe cele rozwoju miasta i gminy, zgodnie z założeniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja zawiera opis stanu docelowego w wyniku przeprowadzenia rewitalizacji w wyznaczonym obszarze rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Wizja stanowi podstawę określenia celów i kierunków działań, w ramach których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji brzmi:

W 2030 roku Miasto i Gmina Grabów nad Prosną jest miejscem, w którym aktywni społecznie mieszkańcy współtworzą rozwijające się i zrównoważone środowisko.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji są zaangażowani w różne inicjatywy społeczne, co skutkuje budową silniejszych więzi społecznych, wzrostem aktywności mieszkańców oraz zwiększeniem atrakcyjności tych obszarów jako miejsc do wspólnego życia i rozwoju. Integracja społeczna jest priorytetem, a osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, tj. osoby starsze, korzystające z pomocy społecznej lub osoby z niepełnosprawnościami otrzymują wsparcie. Lokalne wydarzenia kulturalne przyciągają mieszkańców, a programy edukacyjne zwiększają świadomość na temat bezpieczeństwa i przestępczości. W rezultacie na obszarze rewitalizacji poprawie ulega ogólna jakość życia mieszkańców.

Miasto i Gmina Grabów nad Prosną wspiera mieszkańców w sferze zawodowej. Ożywienie gospodarcze wspomaga w budowaniu zrównoważonej społeczno-ekonomicznej struktury obszaru rewitalizacji, przyczyniając się do jego długofalowego rozwoju. Uczniowie zamieszkujący obszar rewitalizacji otrzymują wsparcie w edukacji, co skutkuje mniejszymi problemami w nauce.

Przestrzeń publiczna jest efektywnie zagospodarowana, a obiekty publiczne dostępne i funkcjonalne. Nowoczesne i zróżnicowane obiekty wspierają rozwój różnorodnych zainteresowań społeczności, promują integrację oraz spotkania mieszkańców, którzy mają możliwość obcowania z naturą oraz korzystania z aktywnego wypoczynku. Dzięki przeprowadzonym termomodernizacjom poprawiła się jakość powietrza na terenie obszaru rewitalizacji, co ma wpływ na środowisko i zdrowie mieszkańców.

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Sformułowana w rozdziale powyżej wizja stanu obszaru rewitalizacji będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów oraz odpowiadających im kierunków działań. Głównym zamierzeniem rewitalizacji jest ograniczenie zdiagnozowanych problemów przy

jednoczesnym wykorzystaniu potencjału obszaru rewitalizacji, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W ramach celów rewitalizacji określono kierunki działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Każdemu z celów przypisano zjawiska problemowe, którym odpowiada dany cel oraz jednostki osadnicze w ramach obszaru rewitalizacji, dla których cel ma priorytetowe znaczenie. Ponadto określono mierniki osiągnięcia celu, które powinny być mierzone podczas okresowej oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 oraz po zakończeniu wdrażania Programu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane w ramach 3 celów rewitalizacji:

1. Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
2. Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna.

Realizacja celu „Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym” obejmuje realizację działań zmierzających do aktywizacji i integracji społecznej, w tym wsparcia rodzin dysfunkcyjnych zmagających się z problemami społecznymi. Uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach i programach edukacyjnych może stanowić skuteczną formę wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych zmagających się z problemami społecznymi. Poprzez dostarczenie specjalistycznych narzędzi i umiejętności, działania te mają na celu wzmocnienie zdolności rodzin do radzenia sobie z trudnościami oraz budowanie zdrowych relacji wewnątrz społeczności. Dodatkowo, organizowanie spotkań społecznościowych, wydarzeń kulturalnych i innych aktywności integracyjnych może sprzyjać budowaniu więzi między mieszkańcami. Prowadzenie programów pobudzających świadomość w zakresie przestępczości, przemocy domowej, czy bezpieczeństwa w ruchu drogowym obejmuje różnorodne działania, mające na celu edukację społeczeństwa. Ponadto zaplanowano również szereg działań dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Do realizacji celu „Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym” przyczyni się także zadanie: Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK). Stanie się ono centrum lokalnego życia kulturalnego i aktywności mieszkańców z jednoczesnym oddziaływaniem ponadlokalnym. Ponadto działanie to spowoduje również

zwiększenie liczby budynków podłączonych do kanalizacji, poprawę jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenia liczby budynków ogrzewanych.

W ramach celu „Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym" zaplanowano działania dotyczące aktywizacji osób zagrożonych bezrobociem. Zorganizowana zostanie lokalna społeczność animacja społeczna z wykorzystaniem animatora aktywności lokalnej. Planuje się przeprowadzić różne warsztaty zwiększające szanse na zatrudnienie, powrót na rynek pracy, a także utworzenie własnej działalności gospodarczej. Działaniem wpisującym się w cel „Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym" jest również prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji. Celem tego zadania jest wsparcie rozwoju edukacyjnego i pomoc w rozwiązywaniu problemów z nauką uczniów obszaru rewitalizacji.

Cel „Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna" obejmuje realizację działań zmierzających do poprawy stanu technicznego obiektów budowlanych oraz zagospodarowania terenu dla mieszkańców w celu ich aktywizacji i integracji. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji. Jednak najistotniejszym aspektem w kontekście rewitalizacji będzie stworzenie miejsc do wspólnej integracji i spotkań mieszkańców. Modernizacja niektórych obiektów spowoduje podniesienie ich efektywności energetycznej, a co za tym idzie ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza i zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną. Należy również zwrócić uwagę, iż kompleksowa modernizacja budynków komunalnych przyczyni się do poprawy warunków zamieszkania. W ramach zadań planuje się przebudowę Parku Miejskiego, który będzie idealnym miejscem do spędzania czasu przez mieszkańców.

Tabela 79. Cele rewitalizacji

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego integracji i aktywizacji ludności	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności Niepełnosprawność Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin Zagrożenie przestępczością	Giżyce Marszałki Jednostka 2	Liczba osób starszych, którzy aktywizowali się w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Liczba osób z niepełnosprawnościami, objętych wsparciem w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze
	Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin Zagrożenie przestępczością Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Giżyce Marszałki Jednostka 2	Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zawodowa aktywizacja mieszkańców	Bezrobocie Długotrwałe bezrobocie Niski poziom kapitału społecznego Niski stopień przedsiębiorczości	Giżyce Marszałki Jednostka 2	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze Udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
				Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców Liczba zarejestrowanych w ciągu roku podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
	Wsparcie edukacji i pomoc w rozwiązywaniu problemów z nauką	Problemy w nauce	Giżyce Marszałki Jednostka 2	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy – język polski Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy – matematyka Udział 8-klasistów z wynikiem poniżej średniej dla miasta i gminy - język angielski Liczba uczniów ukraińskich objętych wsparciem w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji
Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Poprawa dostępności obiektów publicznych oraz społecznych	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności Niepełnosprawność Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin Zagrożenie przestępczością	Giżyce Marszałki Jednostka 2	Liczba osób starszych, którzy aktywizowali się w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Liczba osób z niepełnosprawnościami, objętych wsparciem w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
	Poprawa jakości środowiska przyrodniczego	Zła jakość powietrza atmosferycznego Zagrożenie skażeniem gleb i wód Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Giżyce Marszałki	Liczba budynków komunalnych poddanych termomodernizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Waga pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru

Źródło: Opracowanie własne

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane będą bezpośrednio w celu eliminacji lub ograniczenia niepożądanych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Działania mogą być realizowane przez Miasto i Gminę Grabów nad Prosną, ale także przez innych interesariuszy procesu rewitalizacji, niezależnie lub w porozumieniu z Miastem i Gminą Grabów nad Prosną.

W ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono działania, które będą realizowane głównie przez Miasto i Gminę Grabów nad Prosną lub jej jednostki organizacyjne.

5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i określone cele rewitalizacji. Bez ich realizacji nie będzie możliwe osiągnięcie zakładanych celów i poprawa sytuacji w obszarze rewitalizacji. Część przedsięwzięć jest dedykowana wybranym jednostkom osadniczym, które stanowią obszar rewitalizacji, a część realizowana będzie z uwzględnieniem całego obszaru rewitalizacji i skierowana do wszystkich jego mieszkańców.

Szczegółowe powiązania i komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami omówiono w rozdziale 6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 80. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
Cel rewitalizacji: Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym								
Kierunek działania: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego integracji i aktywizacji ludności								
Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną Dom Pomocy Społecznej w Marszałkach	Celem tego zadania jest organizowanie różnych wydarzeń dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych i osób ze specjalnymi potrzebami. Wydarzenia te obejmują warsztaty, zajęcia edukacyjne, sportowe, integracyjne międzypokoleniowe oraz rekreacyjno-kulturowe. Wszystko to będzie realizowane przy współpracy animatora i innych instytucji. Animator aktywności lokalnej zostanie przeszkolony w ramach tego działania. Jego głównym zadaniem będzie organizowanie czasu lokalnej społeczności i jej animacja w ramach prowadzonych działań. Planowane są również programy takie jak „Opieka wytchnieniowa" i „Asystent osoby niepełnosprawnej". Realizacja tego zadania pomoże zmniejszyć problemy społeczne, poprzez zwiększenie aktywizacji osób społecznie wykluczonych, w tym osób starszych, bezrobotnych, o specjalnych potrzebach i ubogich. Dodatkowo, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa rodzin. Zadanie jest również skierowane do osób z rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz dzieci i młodzieży.	**Giżyce** – Świetlica Środowiskowa w Giżycach (Giżyce 54) **Marszałki** – Dom Pomocy Społecznej (Marszałki 15); Szkoła Podstawowa w Marszałkach (Marszałki 30) **Jednostka 2 –** Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną (ul. Kaliska 22); Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną (ul. Klasztorna 12); Park Miejski w Grabowie nad Prosną przebudowany w ramach zadania rewitalizacyjnego (ul. Kolejowa 8); Kościół ewangelicki w Grabowie nad Prosną (ul. Kaliska 31);	500 000,00 zł	**Rezultaty:** Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji; Ożywienie społeczne mieszkańców; Wzrost kompetencji mieszkańców; Poprawa stanu zdrowia seniorów; Zwiększenie samodzielności osób starszych i ze szczególnymi potrzebami; Zmniejszenie problemu bezrobocia; **Wskaźniki:** Liczba przeszkolonych osób na stanowisku animatora aktywności lokalnej - 1 osoba; Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji uczestnicząca w działaniach aktywizujących i integrujących – 152 osoby Liczba wydarzeń aktywizujących i integrujących osoby zagrożone	Działanie w swoim zamierzeniu skierowane jest do osób ze szczególnymi potrzebami; Przygotowanie materiałów edukacyjnych na warsztaty i zajęcia dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb; Organizacja warsztatów i zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami;	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami; Zrezygnowanie przeszkolonej osoby z funkcji animatora aktywności lokalnej; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Giżyce, Marszałki, Jednostka 2: osoby społecznie wykluczone, w tym: osoby korzystające z pomocy społecznej, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, dzieci i młodzież.	Budynek dworca PKP w Grabowie nad Prosną (ul. Kolejowa 30); Ścieżka krajobrazowa (od miejscowości Bukownica 195 do Grabów nad Prosną, ul. Kolejowa 30); Wieża ciśnień, punkt widokowy (ul. Kolejowa 35)		wykluczeniem społecznym – 7 szt. **Sposób oceny:** Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną **Wskaźniki FEW 2021-2027:** **Produktu:** WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 371,48 ha **Rezultatu:** **WLWK-PLRR048 -** Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 1 801 osób			
Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK)	Fundacja Na Dużą Skalę	W ramach planowanego przedsięwzięcia planuje się adaptację istniejących historycznych budynków: magazynowego (pochodzącego z początku XX wieku – o pierwotnym przeznaczeniu spichlerza), a także pomieszczeń na parterze budynku mieszkalnego (dawnej poniemieckiej poczty), wpisanych do gminnej ewidencji zabytków wraz z adaptacją ogrodu na potrzeby Centrum Upowszechniana i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK). Umożliwienie połączenia tych przestrzeni z Miejskim Parkiem,	Jednostka 2 ul. Kolejowa 4	600 000,00 zł – 1 500 000,00 zł	**Rezultaty:** Zwiększenie dostępności obiektów o charakterze publicznym dla osób z niepełnosprawnościami; Poprawa stanu technicznego istniejących budynków; Zwiększenie liczby usług i wydarzeń dla seniorów oraz młodzieży, poprzez realizację wydarzeń i aktywizację. **Wskaźniki:**	Uniwersalne projektowanie	2025-2030	Problemy z pozyskaniem dofinansowania

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		który graniczy z działką 87/2, będącą przedmiotem planowanego zamierzenia. W efekcie powstanie centrum kulturalne, z możliwą funkcją kawiarni i sklepu z artykułami rzemiosła artystycznego, designu, książkami, posiadające wielofunkcyjną salę, umożliwiającą realizację wykładów, wystaw, spotkań, warsztatów, a także miejsce noclegowe dla gości i rezydentów, biuro oraz zaplecze magazynowe do przechowywania zbiorów oraz sprzętów i wyposażenia, niezbędnych do realizacji projektów, wydarzeń. Przestrzenie po adaptacji umożliwiałyby realizację różnorodnych działań realizowanych przez operatora, ale także wykorzystanie przez lokalną społeczność do różnorodnych aktywności jak np. sala do jogi, kursów tańca, warsztatów ceramicznych, organizacji rodzinnych imprez, dodatkowych zajęć edukacyjnych, spotkań i wielu innych. W założeniu CURAAAK mógłby stać się jednym z centrów lokalnego życia kulturalnego i aktywności mieszkańców, z jednoczesnym oddziaływaniem ponadlokalnym. Dodatkowo sam skrót w pewien sposób nawiązuje do historii miejscowości oraz rodziny, której własnością jest obiekt przy ul. Kolejowej. Grabów nad Prosną kojarzy się bowiem z drobiem, a skrót CURAAAK również może budzić takie skojarzenia, co jest celowym drugim dnem.			Liczba zlikwidowanych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym – 6 szt. Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 2 szt. Liczba mieszkańców biorących udział w wydarzeniach realizowanych przez CURAAAK – 145 osób **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW 2021-2027:** **Produktu:** WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 90,66 ha **Rezultatu:** **WLWK-PLRR048 -** Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 727 osób			

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Wykorzystanie niezagospodarowanych obecnie budynków, które mogą ulec degradacji w centralnym punkcie miasta, przyczyni się do: - zwiększenia liczby budynków podłączonych do kanalizacji - poprawę jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenia liczby budynków ogrzewanych źródłami ciepła opalanymi paliwem stałym w każdym pomieszczeniu (piece kaflowe) - zwiększenia dostępności obiektów o charakterze publicznym dla osób z niepełno sprawnościami, - poprawy stanu technicznego istniejących budynków, - zwiększenia liczby usług i wydarzeń dla seniorów oraz młodzieży, poprzez realizację wydarzeń i aktywizację, Dodatkowo realizacja CURAAAK przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej miejscowości. Ogród przeznaczony na otwarte galerie sztuki zewnętrznej stałby się rozszerzeniem powstałych w parku rzeźby oraz płaskorzeźby. Realizowane wydarzenia kulturalne i plenery, we współpracy z uczelniami z Poznania, Wrocławia i innych miast przyciągnęłyby nie tylko lokalną społeczność, ale również gości z odleglejszych obszarów. Wzrost atrakcyjności turystycznej przyczyniłby się do lepszego wykorzystania istniejącej infrastruktury (tras rowerowych, kajakowych, bazy noclegowej). Umożliwiłby rozwój i dywersyfikacje usług						

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		(gastronomia, noclegi, pamiątki, usługi dla mieszkańców i młodzieży). Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2						
Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym								
Prowadzenie programów pobudzających świadomość w zakresie przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną; Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną	Organizowanie kampanii edukacyjnych i szkoleń, które kierowane są zarówno do społeczności, jak i do instytucji, takich jak szkoły i przedsiębiorstwa. Szkolenie na temat rozpoznawania oznak przemocy domowej i przestępczości oraz sposobów zgłaszania incydentów. Tworzenie kampanii medialnych, plakatów, ulotek i materiałów wideo, które zwiększają świadomość na temat problemu przestępczości i przemocy domowej. Wykorzystywanie mediów społecznościowych, aby dotrzeć do szerokiej publiczności. Organizowanie warsztatów i debat społecznych, które pozwalają na wymianę doświadczeń i pomysłów. Szkolenie dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego. Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Giżyce, Marszałki, Jednostka 2, tj. obszarów gdzie występuje problem przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	**Giżyce** – Świetlica Środowiskowa w Giżycach (Giżyce 54) **Marszałki** – Szkoła Podstawowa w Marszałkach (Marszałki 30) **Jednostka 2 –** Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną (ul. Kaliska 22); Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną (ul. Klasztorna 12); Park Miejski w Grabowie nad Prosną (ul. Kolejowa 8); Kościół ewangelicki w Grabowie nad Prosną (ul. Kaliska 31); Budynek dworca PKP w Grabowie nad Prosną (ul. Kolejowa 30);	50 000,00 zł	**Rezultaty:** Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym. **Wskaźniki:** Liczba mieszkańców biorących udział w programach – 9 osób **Sposób oceny:** Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030; Listy obecności **Wskaźniki FEW 2021-2027:** **Produktu:** WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 371,48 ha **Rezultatu:** **WLWK-PLRR048 -** Liczba ludności zamieszkującej	Stworzenie materiałów edukacyjnych dostosowanych do różnych rodzajów niepełnosprawności, takie jak wersje tekstu, audiodeskrypcje dla osób niewidomych i niedowidzących, napisy dla osób niesłyszących oraz materiały w formie drukowanej z dużą i czytelną czcionką. Wybór miejsc spotkań i szkoleń, które są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.	2024-2030	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców, Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
					obszar rewitalizacji – 1 801 osób			
Cel: Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym								
Kierunek interwencji: Zawodowa aktywizacja mieszkańców								
Działania aktywizujące osoby zagrożone bezrobociem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	Działania w zakresie organizowania lokalnej społeczności i animacji społecznej z wykorzystaniem animatora aktywności lokalnej: • zatrudnienie animatora, • organizacja czasu wolnego osobom starszym zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym – zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania seniorów, zajęcia ruchowe, • aktywna integracja międzypokoleniowa, animacja i aktywizacja poprzez organizację zajęć integracyjno-rekreacyjno-kulturalnych dla różnych grup wiekowych np. zajęcia taneczno-ruchowe. W ramach projektu planowane jest przeprowadzenie cyklu warsztatów i szkoleń dla osób bezrobotnych, zwiększających szanse na zatrudnienie, powrót na rynek pracy, a także utworzenie własnej działalności gospodarczej. Planuje się przeprowadzić: 1. warsztaty komputerowe, 2. warsztaty samodoskonalące: mocne i słabe strony, radzenie sobie ze stresem, komunikacja społeczna; autoprezentacja, spotkania z doradcą zawodowym, psychologiem; kurs obsługi kas fiskalnych i terminali	**Giżyce** – Świetlica Środowiskowa w Giżycach (Giżyce 54) **Marszałki** – Szkoła Podstawowa w Marszałkach (Marszałki 30) **Jednostka 2** – Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną (ul. Kaliska 22); Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną (ul. Klasztorna 12)	10 000,00 zł	**Rezultaty:** Podniesienie poziomu przedsiębiorczości i aktywizacja lokalnego rynku pracy; Ograniczenie poziomu ubóstwa; Ograniczenie małej liczby podmiotów gospodarczych na rewitalizowanym obszarze; Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji; Wzrost kompetencji mieszkańców; Zmniejszenie problemu bezrobocia; **Wskaźniki:** Liczba mieszkańców biorących udział w programach i warsztatach szkoleniowych i kursach zawodowych – 18 osób **Sposób oceny:** Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego	Przygotowanie materiałów edukacyjnych na warsztaty i zajęcia dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb; Organizacja warsztatów i zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami.	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami; Brak zainteresowania ze strony mieszkańców; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		kart płatniczych; kurs „Obsługa wózków jezdniowych”. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Giżyce, Marszałki, Jednostka 2: osoby wykluczone społecznie, w tym: osoby bezrobotne, długotrwale bezrobotne oraz bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym.			Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 371,48 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 1 801 osób			
Kierunek interwencji: Wsparcie edukacji i pomoc w rozwiązywaniu problemów z nauką								
Prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną; Świetlica Środowiskowa w Giżycach; Szkoła Podstawowa w Marszałkach	Zadanie polega na prowadzeniu dodatkowych zajęć edukacyjnych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji. Celem jest wsparcie ich rozwoju edukacyjnego i pomoc w rozwiązywaniu problemów z nauką. Zajęcia będą obejmować różne dziedziny, takie jak matematyka, język polski, nauki przyrodnicze, języki obce i inne przedmioty szkolne. Będą one dostosowane do potrzeb i poziomu umiejętności uczniów. Rodzice będą informowani o postępach swoich dzieci i otrzymają porady, jak mogą wspierać swoje dzieci w nauce w domu. Będzie nawiązywana współpraca z lokalnymi szkołami, bibliotekami i innymi instytucjami edukacyjnymi, aby zapewnić uczniom dostęp do dodatkowych zasobów i możliwości.	**Giżyce** – Świetlica Środowiskowa w Giżycach (Giżyce 54) **Marszałki** – Szkoła Podstawowa w Marszałkach (Marszałki 30) **Jednostka 2 –** Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną (ul. Kaliska 22); Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną (ul. Klasztorna 12) Park Miejski w Grabowie nad	50 000,00 zł	**Rezultaty:** Wsparcie rozwoju edukacyjnego i pomoc w rozwiązywaniu problemów z nauką. **Wskaźniki:** Liczba uczniów biorących udział w zajęciach – 7 osób **Sposób oceny:** Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu:	Przygotowanie materiałów edukacyjnych z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów; Organizacja zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami.	2024-2030	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Giżyce, Marszałki, Jednostka 2, tj. obszarów gdzie wśród uczniów występują problemy w nauce.	Prosną (ul. Kolejowa 8); Budynek dworca PKP w Grabowie nad Prosną (ul. Kolejowa 30); Ścieżka krajobrazowa (od miejscowości Bukownica 195 do Grabów nad Prosną, ul. Kolejowa 30)		WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 371,48 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 1 801 osób			
Cel: Efektywnie zagospodarowania i funkcjonalna przestrzeń publiczna								
Kierunek interwencji: Poprawa dostępności obiektów publicznych oraz społecznych								
Modernizacja budynku kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	W ramach przedsięwzięcia planowane działania obejmują naprawę więźby dachowej, oszklenie ornamentów, zagospodarowanie wnętrza obiektu, rekonstrukcję przyległego do obiektu terenu. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji, a także zabezpieczenie substancji zabytkowej kościoła i jego ochronę przed dalszym niszczeniem. Modernizacja obiektu wymiernie wpłynie na poprawę jakości przestrzeni publicznej, gdyż niniejszy obiekt zabytkowy jest wizytówką miasta – wjazd od strony Ostrowa Wielkopolskiego. Dzięki planowanym zmianom okolice kościoła zyskają atrakcyjniejszy wygląd, a mieszkańcy otrzymają funkcjonalne miejsce, gdzie będą odbywać się zajęcia społeczne i integrujące mieszkańców.	Jednostka 2: ul. Kaliska 31	5 000 000,00 zł	**Rezultaty:** Poprawa jakości przestrzeni publicznej, modernizacja miejsca wspólnej integracji i spotkań mieszkańców. **Wskaźniki:** Liczba zmodernizowanych budynków kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem – 1 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu:	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak zgody na sprzedaż obiektu; Brak środków finansowych na zakup obiektu; Przedłużające się procedury zakupu obiektu; Brak zgód administracyjnych; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Obecnie kościół nie jest użytkowany, lecz dzięki jego modernizacji będzie możliwość odbywania się tam różnych kół zainteresowań. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2.			WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 90,66 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 727 osób			
Modernizacja budynku dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	W ramach przedsięwzięcia planowane działania obejmują realizacje kompleksowych prac na zewnątrz jak i wewnątrz budynku m.in. wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, odnowienie elewacji zewnętrznej budynku a także przystosowanie wnętrza obiektu do obecnych standardów i norm bezpieczeństwa. Planuje się również ozdobne nasadzenia oraz montaż małej architektury, wykonanie pieszych ciągów komunikacyjnych. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji, a także zabezpieczenie substancji zabytkowej obiektu i jego ochronę przed dalszym niszczeniem. Modernizacja budynku wymiernie wpłynie na poprawę jakości przestrzeni publicznej, gdyż niniejszy obiekt zabytkowy jest wizytówką miasta – wjazd od strony Mikstatu. Dzięki planowanym zmianom okolica zyska atrakcyjniejszy wygląd, a mieszkańcy otrzymają funkcjonalne miejsce, gdzie będą odbywać się zajęcia społeczne i integrujące mieszkańców.	Jednostka 2: ul. Kolejowa 30	3 000 000,00 zł	**Rezultaty:** Poprawa jakości przestrzeni publicznej, modernizacja miejsca wspólnej integracji i spotkań mieszkańców. **Wskaźniki:** Liczba zmodernizowanych budynków dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem – 1 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 90,66 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak zgody na sprzedaż obiektu; Brak środków finansowych na zakup obiektu; Przedłużające się procedury zakupu obiektu; Brak zgód administracyjnych; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2.			obszar rewitalizacji – 727 osób			
Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	W ramach przedsięwzięcia zaplanowano wykonanie projektu ścieżki krajobrazowej, uzyskanie wszelkich zgód i pozwoleń a następnie wykarczowanie krzewów znajdujących się na torowisku po nieczynnej linii kolejowej i przystąpienie do zagospodarowania terenu poprzez wykonanie odpowiedniej nawierzchni, montaż małej architektury, montaż tablic edukacyjnych i informacyjnych. Głównym celem zadania jest zapewnienie aktywnego wypoczynku mieszkańcom Miasta i Gminy Grabów nad Prosną i obcowania z przyrodą oraz zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną wśród przejezdnych. Ścieżka krajobrazowa daje możliwość spędzenia czasu na świeżym powietrzu. Aktywny wypoczynek, wspólne zabawy i przeżywanie radości to najlepszy sposób na integrację mieszkańców. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2.	Jednostka 2 - od miejscowości Bukownica 195 do Grabów nad Prosną, ul. Kolejowa 30	3 000 000,00 zł	**Rezultaty:** Zapewnienie aktywnego wypoczynku mieszkańcom Miasta i Gminy Grabów nad Prosną i obcowanie z przyrodą. Ścieżka krajobrazowa daje możliwość spędzania czasu na świeżym powietrzu, co wpływa na integrację mieszkańców. **Wskaźniki:** Liczba ścieżek krajobrazowych po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną – 1 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 90,66 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 727 osób	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak zgody na sprzedaż obiektu; Brak środków finansowych na zakup obiektu; Przedłużające się procedury zakupu obiektu; Brak zgód administracyjnych; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	W ramach działań rewitalizacyjnych wykonana zostanie przebudowa zniszczonych nawierzchni alejek parkowych, montaż elementów małej architektury, takich jak ławki, kosze, wykonanie nowych nasadzeń roślinnych (drzewa, krzewy i byliny), założenie i rekultywacja trawników oraz wykonanie sytemu nawadniającego oraz budowa tężni. Zabytkowy park w Grabowie nad Prosną, który objęty jest ochroną konserwatorską stanowi prawdziwy skarb dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Grabów nad Prosną i jedną z najważniejszych przestrzeni społecznych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym. To malownicze i historyczne miejsce jest nie tylko ważnym elementem przeszłości Miasta i Gminy, ale również cenną przestrzenią rekreacyjną, dla mieszkańców, turystów, pasjonatów historii, czy miłośników przyrody. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2.	Jednostka 2 ul. Kolejowa 8	200 000,00 zł	**Rezultaty:** Przebudowa przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców Miasta i Gminy Grabów nad Prosną. Zapewnienie aktywnego wypoczynku mieszkańcom Miasta i Gminy Grabów nad Prosną i obcowanie z przyrodą. Park Miejski daje możliwość spędzania czasu na świeżym powietrzu, co wpływa na integrację mieszkańców. **Wskaźniki:** Liczba przebudowanych Parków Miejskich w Grabowie nad Prosną – 1 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 90,66 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 727 osób	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
Zagospodarowanie budynku wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	W ramach przedsięwzięcia planowane działania obejmują realizację kompleksowych prac na zewnątrz, jak i wewnątrz budynku w celu stworzenia punktu widokowego dla mieszkańców i turystów m.in. wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, odnowienie elewacji zewnętrznej budynku, a także przystosowanie wnętrza obiektu do obecnych standardów i norm bezpieczeństwa. Planuje się również wykonanie pieszych ciągów komunikacyjnych. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji, a także zabezpieczenie substancji zabytkowej obiektu i jego ochronę przed dalszym niszczeniem. Modernizacja budynku wymiernie wpłynie na poprawę jakości przestrzeni publicznej. Dzięki planowanym zmianom okolica zyska atrakcyjniejszy wygląd a mieszkańcy i turyści otrzymają funkcjonalne miejsce, gdzie będą odbywać się zajęcia społeczne i integrujące mieszkańców. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2	Jednostka 2 ul. Kolejowa 35	2 000 000,00 zł	**Rezultaty:** Poprawa jakości przestrzeni publicznej, utworzenie miejsca do wspólnej integracji i spotkań mieszkańców. **Wskaźniki:** Liczba zagospodarowanych budynków wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy – 1 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 90,66 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 727 osób	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak możliwości pozyskania środków finansowych, w tym z UE
Kierunek interwencji: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego								
Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	W ramach przedsięwzięcia zaplanowano kompleksową modernizację budynków komunalnych w miejscowości Bukownica i Giżyce oraz w mieście Grabów nad Prosną: ul. Parkowa, Grodzka, Klasztorna. Modernizacja obejmie m.in.	Giżyce Jednostka 2 – Miasto: ul. Parkowa 10, ul. Parkowa 1, ul. Grodzka 1, Klasztorna 12,	2 000 000,00 zł	**Rezultaty:** Poprawa wizerunku obszaru rewitalizacji; Poprawa stanu technicznego budynków;	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak możliwości pozyskania środków

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		termomodernizację (wymianę pokrycia dachowego, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej[7], odnowienie elewacji, wymiana źródeł ciepła na ekologiczne) oraz prace wewnątrz budynku (malowanie, gipsowanie ścian, remont toalet, itp.) Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji. Stan techniczny budynków mieszkalnych w mieście był wskazywany przez mieszkańców jako istotny aspekt, wymagający poprawy. Celem projektu jest podniesienie efektywności energetycznej budynków komunalnych, a także ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i poprawa warunków zamieszkania w budynkach. Redukcja emisji dwutlenku węgla będzie wynikiem zmniejszenia zużycia energii finalnej, a także zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii na terenie Gminy. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji – Jednostki 2 oraz jednostki Giżyce.	63-520 Grabów nad Prosną, Bukownica 40, Giżyce 40A.		Podniesienie efektywności energetycznej budynków; Redukcja emisji dwutlenku węgla **Wskaźniki:** Liczba zmodernizowanych budynków komunalnych – 6 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 188,40 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 1 099 osób			finansowych, w tym z UE
Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie podniesienia świadomości społecznej na temat usuwania odpadów azbestowych	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	Zadanie polega na zorganizowaniu i przeprowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie podniesienia świadomości społecznej na temat usuwania odpadów azbestowych. Skuteczna kampania	**Giżyce** – Świetlica Środowiskowa w Giżycach (Giżyce 54) **Marszałki** –	10 000,00 zł	**Rezultaty:** Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji;	Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb.	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami; Brak możliwości pozyskania środków

[7] Ze względu na to, iż wskazane budynki są obiektami zabytkowymi wymiana pokrycia dachowego oraz stolarki okiennej i drzwiowej są możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy istniejący materiał wykazuje stopień zużycia uniemożliwiający jego konserwację i dalsze użytkowanie. Realizacja całości zadania będzie wymagała uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		informacyjna stanowić będzie jeden z elementów procesu rewitalizacji, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców i ożywienia obszarów zdegradowanych. Poprzez zaangażowanie mieszkańców w procesy podejmowania decyzji dotyczących rewitalizacji oraz podnoszenie świadomości o konieczności wspólnego działania dla dobra lokalnej społeczności i środowiska przyczyni się ona do budowania trwalszych więzi społeczności. Ponadto informowanie społeczności o dostępnych programach finansowania lub dotacji na usuwanie azbestu może także zachęcić właścicieli nieruchomości do podjęcia działań, co przyczyni się do poprawy stanu technicznego budynków i infrastruktury, zwiększając tym samym atrakcyjność przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Giżyce, Marszałki.	Szkoła Podstawowa w Marszałkach (Marszałki 30)		Ożywienie społeczne mieszkańców; Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Poprawa jakości środowiska przyrodniczego; **Wskaźniki:** Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych: 1 szt.; **Sposób oceny:** Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną **Wskaźniki FEW 2021-2027:** Produktu: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 280,82 ha Rezultatu: WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 1 074 osoby			finansowych, w tym z UE
Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków na terenie jednostek Giżyce i Marszałki	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	Przedsięwzięcie polegać będzie na rozbudowie infrastruktury kanalizacyjnej i budowie przydomowych oczyszczalni na terenie jednostek Giżyce i Marszałki.	Giżyce Marszałki	10 000 000,00 zł	**Rezultaty:** Wzrost dostępu do nowoczesnej infrastruktury technicznej;	Uniwersalne projektowanie	2024-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi; Brak możliwości pozyskania środków

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Zadanie skierowane jest do wszystkich mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków przyczyni się do poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców, rozwoju lokalnej gospodarki oraz podniesienia standardów życia. To z kolei sprzyja aktywizacji ludności poprzez zwiększenie ich zaangażowania w życie społeczne i ekonomiczne swojej społeczności. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej tj. niedostatecznego stopnia skanalizowania budynków mieszkalnych, a także ze sfery środowiskowej, tj. zagrożenie skażeniem gleb i wód poprzez korzystanie z szamb. Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Giżyce, Marszałki.			Poprawa jakości życia mieszkańców; Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; **Wskaźniki:** Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni; 4. Ludność podłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej: 30.; **Sposób oceny:** Protokół odbioru			finansowych, w tym z UE

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030, poza podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, zaplanowano także działanie, którego realizacja wzmocni efekt procesu rewitalizacji, tj. Modernizacja budynku dawnej Stacji PKP w Bukownicy wraz z otaczającym terenem. Wskazane działanie realizować będzie ogólny kierunek działań Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, który ma służyć eliminacji i ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Tabela 81. Planowane pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa	**Modernizacja budynku dawnej Stacji PKP w Bukownicy wraz z otaczającym terenem**
Miejsce realizacji	Bukownica 195, 63-520 Grabów nad Prosną
Termin realizacji	2024-2030
Szacowany koszt [zł]	8 000 000,00 zł
Podmiot realizujący	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną
Opis działań	W ramach przedsięwzięcia planowane działania obejmują realizację kompleksowych prac na zewnątrz, jak i wewnątrz budynku m.in. wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, odnowienie elewacji zewnętrznej budynku, a także przystosowanie wnętrza obiektu do obecnych standardów i norm bezpieczeństwa. Planuje się również ozdobne nasadzenia oraz montaż małej architektury, wykonanie pieszych ciągów komunikacyjnych, parking.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	**Rezultaty:** Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji, a także zabezpieczenie substancji zabytkowej obiektu i jego ochronę przed dalszym niszczeniem. Modernizacja budynku wymiernie wpłynie na poprawę jakości przestrzeni publicznej. Dzięki planowanym zmianom okolica zyska atrakcyjniejszy wygląd, a mieszkańcy otrzymają obiekt, w którym realizowane będą spotkania i integracja mieszkańców. **Wskaźniki:** Liczba zmodernizowanych budynków dawnej Stacji PKP w Bukownicy wraz z otaczającym terenem – 1 szt. **Sposób oceny:** Protokół odbioru
Powiązanie z celami i kierunkami działania GPR	**Cel rewitalizacji**: Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna **Kierunek działania**: Poprawa dostępności obiektów publicznych oraz społecznych.

Źródło: Opracowanie własne

6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane tak, by realizować cele oraz kierunki działań rewitalizacji i przyczynić się do osiągnięcia założonej wizji. Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym Programie zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań.

W tabeli poniżej przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele i kierunki działań, które będą w sposób bezpośredni realizować.

Tabela 82. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów	Strefa oddziaływania projektu
Projekt społeczny	**Projekt infrastrukturalny**		
Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Modernizacja budynku kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem; Modernizacja budynku dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem; Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną; Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną; Zagospodarowanie budynku wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy; Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w mieście i Gminie Grabów nad Prosną; Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków na terenie jednostek Giżyce i Marszałki	Projekt społeczny i infrastrukturalne wzajemnie się uzupełniają. Modernizacja budynków, takich jak kościół poewangelicki czy budynek dawnego dworca PKP, może nie tylko poprawić infrastrukturę, ale także służyć jako przestrzeń dla działań społecznych. Przebudowa parku miejskiego tworzy miejsce spotkań i integracji. Współpraca między organizacjami społecznymi, a instytucjami odpowiedzialnymi za infrastrukturę może prowadzić do lepszej koordynacji działań i efektywnej realizacji projektów. Ostatecznie synergia między tymi dwoma rodzajami projektów przynosi korzyści zarówno społecznościom, jak i środowisku. Projekt infrastrukturalny jakim jest: Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej na terenie jednostek Giżyce i Marszałki będzie również sprzyjał działaniom aktywizującym i integrującym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej przyczyni się do poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców, rozwoju lokalnej gospodarki oraz podniesienia standardów życia. To z kolei sprzyja aktywizacji ludności poprzez zwiększenie ich zaangażowania w życie społeczne i ekonomiczne swojej społeczności.	Społeczna, Przestrzenno-Funkcjonalna, Środowiskowa
Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK)	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną	Projekty infrastrukturalne: Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną jest ściśle powiązana z projektem społecznym w kontekście rewitalizacji. Dzięki projektowi powstaną miejsca wspierające aktywność mieszkańców, miejsca kultury i rekreacji.	Społeczna, Przestrzenno-Funkcjonalna
Prowadzenie programów pobudzających świadomość w zakresie przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną umożliwi realizację prowadzenie programów pobudzających świadomość w zakresie przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	Społeczna, Przestrzenno-Funkcjonalna

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów	Strefa oddziaływania projektu
Projekt społeczny	**Projekt infrastrukturalny**		
Działania aktywizujące osoby zagrożone bezrobociem	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną	Park Miejski może być wykorzystany do prowadzenia działań aktywizujących osoby zagrożone bezrobociem.	Społeczna, Gospodarcza, Przestrzenno-Funkcjonalna
Prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną; Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną umożliwi realizację zajęć grupowych dla uczniów w plenerze. Może to zachęcić uczniów do udziału w zajęciach dodatkowych, ze względu na ich formę. Ponadto projekt jest zgodny z projektem infrastrukturalnym: Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną, ze względu na wspólny cel. Zadania są realizowane w celu edukacyjnym. Wzdłuż ścieżki krajobrazowej zamontowane zostaną tablice edukacyjne i informacyjne, natomiast projekt prowadzenia zajęć dodatkowych wspiera edukację uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji.	Społeczna, Przestrzenno-Funkcjonalna
Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie podniesienia świadomości społecznej na temat usuwania odpadów azbestowych	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną	Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną umożliwi realizację kampanii informacyjnej w zakresie podniesienia świadomości społecznej na temat usuwania odpadów azbestowych.	Społeczna, Środowiskowa

Źródło: Opracowanie własne

Poszczególne projekty rewitalizacyjne dopełniają się przestrzennie. Projekty infrastrukturalne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, a w ich ramach działania społeczne. Na obszarze rewitalizacji zaplanowano poprawę dostępności przestrzeni publicznych. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, będzie nie tylko miejscem spotkań mieszkańców z terenów rewitalizowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale będzie dostępna również dla mieszkańców tych obszarów miasta i gminy, które nie zostały wyznaczone do rewitalizacji. Dzięki temu nastąpi rzeczywista integracja lokalnej społeczności.

Projekty społeczne skierowane do grup wykluczonych społecznie, przyczynią się do ożywienia społecznego mieszkańców zdegradowanych obszarów oraz spadku liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeprowadzone warsztaty, szkolenia, kursy i zajęcia edukacyjne zwiększą szanse osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo na znalezienie pracy. W konsekwencji spowoduje to ograniczenie bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Powyższe zjawisko będzie oddziaływać na obszar całej gminy, ponieważ poprawa sytuacji materialnej osób z grup wykluczonych społecznie spowoduje ograniczenie liczby beneficjentów pomocy społecznej i występowania negatywnych zjawisk społecznych.

Każde z przedsięwzięć wpłynie na realizację innego celu, ale należy podkreślić, że pośrednie efekty wpłyną na osiągnięcie więcej niż jednego. Przedsięwzięcia infrastrukturalne realizowane w ramach celu „Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna" są niezbędne do zorganizowania działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, w tym wsparcia rodzin dysfunkcyjnych, a także stworzenia zróżnicowanej oferty społecznej i kulturalnej, zatem wpłyną na realizację celu „Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym". Ponadto przedsięwzięcia infrastrukturalne pomagają również w spełnieniu celu „Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym". Niektóre z obiektów mogą być wykorzystywane do prowadzenia różnego rodzaju szkoleń, zaplanowanych w ramach rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna

W Gminnym Programie Rewitalizacji uwzględnione zostały projekty, które realizowane będą na obszarze rewitalizacji, jednak zasięg ich oddziaływania wykracza poza jego granice. Projekty przeprowadzone na terenie podobszarów Giżyce, Marszałki i Jednostka 2, wpłyną na mieszkańców pozostałych części miasta i gminy, m.in. wynika to ze specyfiki obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych poddanych odnowie i modernizacji. Wynikają one z występującego tzw. efektu synergii pomiędzy poszczególnymi działaniami. Zagospodarowanie terenów miasta i gminy, umożliwi i stworzy dla mieszkańców miejsca, gdzie aktywne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale też

wszystkich jego mieszkańców korzystnie wpłynie na jakość ich życia, włączenie i integrację społeczną, a także na ich zdrowie. Skutek w postaci włączenia i integracji społecznej przyniosą również działania obejmujące zajęcia, kursy i szkolenia dla różnych grup społecznych i wiekowych.

Zaplanowane projekty wzajemnie dopełniają się pod względem przestrzennym, nie powodując przenoszenia problemów na inne tereny. Ponadto, w wyniku ciągłej analizy następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej gminy i monitoringu okresowego, realizacja założeń Programu nie prowadzi do niepożądanych efektów. Zaplanowany uzupełniający projekt rewitalizacyjny spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych. Należy ponadto zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach.

Część z planowanych do realizacji projektów na terenie miasta i gminy realizowana będzie poza granicami obszaru rewitalizowanego. Są to: zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną (częściowo realizowane na terenie Jednostki 2), kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną (częściowo realizowane na terenie jednostek: Giżyce oraz Jednostka 2) oraz zadanie uzupełniające Modernizacja budynku dawnej Stacji PKP w Bukownicy wraz z otaczającym terenem.

W wyniku realizacji projektów infrastrukturalnych powstaną obiekty, bezpośrednio w których i w najbliższym sąsiedztwie planuje się realizację następujących projektów społeczno-gospodarczych:

- Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK);
- Prowadzenie programów pobudzających świadomość w zakresie przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- Działania aktywizujące osoby zagrożone bezrobociem;
- Prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji;
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie podniesienia świadomości społecznej na temat usuwania odpadów azbestowych.

Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji zaplanowano realizację projektów dopełniających się wzajemnie tematycznie, co spowoduje, że w sposób kompleksowy zostaną rozwiązane

przyczyny kryzysu występujące na danym obszarze. Działania w zakresie rewitalizacji, powiązane są również ze strategicznymi decyzjami gminy.

Komplementarność problemowa opierać się będzie na:

- wzajemnym dopełnianiu się działań sektorowych (dopełnienie programów, inwestycji służącym celom społecznym),
- parametryzacji pożądanego stanu, do którego osiągnięcia prowadzi realizacja programu (wskaźniki rezultatu),
- ocenie spójności działań z efektami analiz na obszarze województwa (monitorowanie i ocena wpływu rewitalizacji na wskaźniki regionalne).

Działania infrastrukturalne powiązane zostały z zadaniami o charakterze społeczno-gospodarczym. Przewidziane do realizacji projekty wpływają w sposób kompleksowy na aspekty w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Realizacja przedsięwzięć służy dodatkowo poprawie jakości środowiska i życia mieszkańców. Przedmiotowy Program jest również komplementarny z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym oraz jest powiązany ze strategicznymi decyzjami Miasta i Gminy w innych dziedzinach.

Działania miękkie prowadzone w ramach powyższych przedsięwzięć, będą przyczyniać się do walki z wieloma negatywnymi zjawiskami, jakie zostały zidentyfikowane w trakcie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, w tym m.in.:

- z bezrobociem i ubóstwem mieszkańców, poprzez utworzenie miejsca pracy dla animatora aktywności lokalnej, a także organizacji różnego rodzaju działań aktywizacyjnych pomagającym m.in. w zdobywaniu wiedzy i doświadczenia zawodowego,
- z wykluczeniem społecznym, poprzez utworzenie oferty opiekuńczo-pielęgnacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz organizację różnego rodzaju działań wspierających i pomagających im w aktywizacji, uczestnictwie w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami i walce z ich marginalizacją lub dyskryminacją.

Ponadto przedsięwzięcia będą przyczyniać się do organizacji działań, które będą mogły wspomóc gminę m.in. z następującymi problemami:

- ze starzeniem się społeczeństwa, poprzez zapewnienie im dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych, zdrowotnych, aktywizacyjnych i integracyjnych,
- z niską przedsiębiorczością poprzez działania aktywizujące osoby zagrożone bezrobociem,
- z niskim stopnień kapitału społecznego, poprzez działania aktywizujące osoby zagrożone bezrobociem ,

- z problemami w nauce, poprzez prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji,
- z bezpieczeństwem funkcjonowania rodzin, zagrożeniem przestępczością oraz bezpieczeństwem w ruchu drogowym poprzez prowadzenie programów pobudzających świadomość mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Aby uczestnicy działań miękkich mogli korzystać z bezpiecznej infrastruktury, niezbędne jest jej dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększenie jej atrakcyjności. Należy zadbać również o bezpieczeństwo mieszkańców przed i po realizacji działań społecznych.

Należy również podkreślić, że planowane działania nie spowodują przeniesienia problemów na inne obszary. Nie wiążą się też z wykluczeniem pozostałych mieszkańców Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, czy osób odwiedzających. Z efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą mogli korzystać wszyscy zainteresowani, w tym mieszkańcy spoza obszaru rewitalizacji i turyści. Zakładanym efektem przeprowadzonego procesu rewitalizacji będzie ożywienie społeczno-gospodarcze przede wszystkim obszaru rewitalizacji, przy czym wpłynie ono pozytywnie na całe Miasto i Gminy Grabów nad Prosną. Działania społeczne będą organizowane z myślą o mieszkańcach dotkniętych problemami społecznymi, w tym o osobach zagrożonych wykluczeniem m.in. ze względu na wiek, bezrobocie, niepełnosprawność, czy ubóstwo. Z kolei infrastruktura, która zostanie zmodernizowana lub która powstanie w wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, będzie służyła ogółu społeczeństwa przez cały okres realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i po jej zakończeniu.

Miasto i Gmina Grabów nad Prosną w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie podejmowała działania niezbędne do zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej dla osób w różnym wieku i zmagających się z ograniczeniami ze względu na niepełnosprawność lub chorobę. Ponadto planowane przedsięwzięcia wpłyną na poprawę sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z zakresu rozwiązywania problemów społecznych oraz ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Struktura i system zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji, pozwala na efektywne współdziałanie ze sobą różnych instytucji, co wpływa na skuteczniejsze rozwiązanie występujących na tym terenie negatywnych zjawisk i zagrożeń.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opierać się będzie na:

- efektywnym systemie zarządzania rewitalizacją (w oparciu o system terytorialny),

- spójności działań proceduralnych (monitorowanie, czy proceduralność działań nie wpływa na ich skuteczność),
- wypracowaniu trwałych standardów.

Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji, a także za sprawozdawczość i ocenę, będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, posiadający wiedzę i doświadczenie w zakresie zagadnień istotnych z punktu widzenia rewitalizacji. Poszczególne zadania będą wykonywane przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy zgodnie z ich kompetencjami i zakresem obowiązków. Ponadto utworzony zostanie Komitet Rewitalizacyjny pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą w ramach prowadzenia procesu rewitalizacji na terenie gminy.

Komplementarność międzyokresowa

Poprzednim programem był „Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2017-2023" przyjęty uchwałą nr XXVII/185/2017 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 30.05.2017 r. W ramach Programu zaplanowane zostały następujące projekty:

1. Poprawa zdolności do zatrudnienia mieszkańców Grabowa nad Prosną nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
2. Integracja społeczna mieszkańców Grabowa nad Prosną przez wspólne działanie;
3. Szkolenia dla mieszkańców Grabowa nad Prosną;
4. Zagospodarowanie rynku im. Wł. Jagiełły w Grabowie nad Prosną;
5. Zagospodarowanie targowiska miejskiego w Grabowie nad Prosną;
6. Zagospodarowanie terenu dawnego dworca kolejowego w Grabowie nad Prosną;
7. Przebudowa dworca autobusowego w Grabowie nad Prosną;
8. Zagospodarowanie kompleksu rekreacyjno-sportowego w Grabowie nad Prosną;
9. Zagospodarowanie ulic Grabowa na Prosną;
10. Modernizacja budynku Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną;
11. Termomodernizacja budynków komunalnych w Grabowie nad Prosną;
12. Prace modernizacyjne przy kościele poewangelickim w Grabowie nad Prosną.

Do 2023 r. nie zrealizowano wszystkich zadań inwestycyjnych. Realizacja ambitnych zamierzeń rewitalizacyjnych wymaga znaczących nakładów finansowych. Głównym źródłem finansowania działań są środki Unii Europejskiej, dotacje ze środków krajowych oraz środki własne. Ze środków własnych Miasto i Gmina Grabów nad Prosną wykonała drobne prace remontowe przy obiektach. Zrealizowano również projekty miękkie, które pobudziły

społeczność obszaru rewitalizacji do działania, m.in. zorganizowano wiele imprez[8]. Szczegóły dotyczące realizacji zadań w latach 2017-2023 przedstawiono w poniżej tabeli.

[8] Raport z wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2017-2023 za okres styczeń-grudzień 2023.

Rysunek 11. Realizacja projektów rewitalizacyjnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną w latach 2017-2023

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status realizacji	Koszty całkowite [zł]	Stan poniesionych kosztów [zł]	Montaż finansowy
Poprawa zdolności do zatrudnienia mieszkańców Grabowa nad Prosną nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zakładane do realizacji.	100 000,00 zł	0,00 zł	Działanie 6.1., 6.2. WRPO 2014+ Działanie 1.2. Program Wiedza Edukacja Rozwój Środki własne Gminy
Integracja społeczna mieszkańców Grabowa nad Prosną przez wspólne działanie	**Działanie nr 1** **Jesienna Biesiada** W październiku 2017 i 2018 roku zorganizowano imprezę dla ponad 250 seniorów **Działanie nr 2** **Lato w mieście** W roku 2017 i 2018 na przełomie lipca-sierpnia zorganizowano wakacyjne zajęcia dla dzieci **Działanie nr 3** **Koncert Noworoczny** W roku 2017 i 2018 w styczniu zorganizowano dla mieszkańców gminy i gości muzyczno-taneczne widowisko **Działanie nr 4** **Grabowska Gra Miejska** W roku 2017 i 2018 w czerwcu zorganizowano Grabowską Grę Miejską, której uczestnikami byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum wraz z nauczycielami i zaproszonymi gośćmi z terenu gminy; Grę Miejską wsparły również grabowskie firmy i instytucje	50 000,00 zł	781 261, 26 zł	**669 703,75 zł** **wkład własny Gminy** **111 557,51 zł** **środki zewnętrzne** PROW 2014-2020, działanie M19, Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja Kulturalna”, Fundusz dla NGO – obywatele dla demokracji w ramach funduszy norweskich i EOG

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status realizacji	Koszty całkowite [zł]	Stan poniesionych kosztów [zł]	Montaż finansowy
	W latach 2019-2023 również realizowano zadanie.			
Szkolenia dla mieszkańców Grabowa nad Prosną	**Działanie nr 1** Projekt grantowy „Ja w Internecie. Program szkoleniowy w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych” W 2018 roku złożono wniosek, w ramach którego w roku 2019 przeszkolonych zostanie 267 osób w wieku od 25 do 77 roku życia	400 000,00 zł	149 520,00 zł	**149 520,00 zł** **Działanie 3.1. Oś. 3 Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 Fundacja legalna kultura – Operator** Działanie 6.1., 6.2. WRPO 2014+ Program Wiedza Edukacja Rozwój Fundusz dla NGO – obywatele dla demokracji w ramach funduszy norweskich i EOG Środki własne Gminy
Zagospodarowanie rynku im. Wł. Jagiełły w Grabowie nad Prosną	W 2022 r. zrealizowano zadanie.	1 000 000,00 zł	2 066 072,27 zł	**Inwestycję zrealizowano z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych** **Kwota dofinansowania: 1 799 995,29 zł** Działanie 9.2., 4.4. WRPO 2014+, Działanie M07 PROW 2014-2020 Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków” Środki własne Gminy

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status realizacji	Koszty całkowite [zł]	Stan poniesionych kosztów [zł]	Montaż finansowy
Zagospodarowanie targowiska miejskiego w Grabowie nad Prosną	W latach 2019-2023 realizowano zadanie.	1 500 000,00 zł	275 538,30 zł	**200 000,00 zł** **Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych** **75 538,30 zł** **Środki własne Gminy** Działanie 9.2., 4.4. WRPO 2014+, Działanie M07 PROW 2014-2020 Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków”
Zagospodarowanie terenu dawnego dworca kolejowego w Grabowie nad Prosną	Zakładane do realizacji.	1 000 000,00 zł	0,00 zł	Działanie 9.2., 4.4. WRPO 2014+, Działanie M07 PROW 2014-2020 Środki własne Gminy
Przebudowa dworca autobusowego w Grabowie nad Prosną	**Działanie nr 1** **Remont budynku dworca autobusowego** W roku 2018 wymieniono stary piec C.O. na ekologiczne źródło ciepła – nowoczesny piec gazowy. Wykonano remont toalet, pomalowano ściany w części budynku oraz naprawiono dach dworca. W latach 2019-2023 również realizowano zadanie.	1 500 000,00 zł	247 916,41 zł	**247 916,41 zł** **Środki własne Gminy** Działanie 9.2., 4.4. WRPO 2014+, Działanie M07 PROW 2014-2020

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status realizacji	Koszty całkowite [zł]	Stan poniesionych kosztów [zł]	Montaż finansowy
Zagospodarowanie kompleksu rekreacyjno-sportowego w Grabowie nad Prosną	**Działanie nr 1** W 2018 r. wykonano system do podlewania boiska trawiastego na boisku piłkarskim Stadionu Miejskiego w Grabowie nad Prosną **Działanie nr 2** W 2018 r. dokonano zakupu wraz z montażem piłkochwytów na boisku piłkarskim Stadionu Miejskiego w Grabowie nad Prosną W latach 2019-2023 również realizowano zadanie.	3 000 000,00 zł	656 608,26 zł	**398 335,87 zł** **Środki własne Gminy** **258 272,39 zł** **Dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych** Działanie 9.2., 4.4. WRPO 2014+, Działanie M07 PROW 2014-2020
Zagospodarowanie ulic Grabowa na Prosną	W latach 2021-2022 realizowano zadanie.	1 300 000,00 zł	25 472,11 zł	**25 472,11 zł** **Środki własne Gminy** Działanie 9.2., 4.4. WRPO 2014+, Działanie M07 PROW 2014-2020
Modernizacja budynku Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną	W latach 2021-2022 realizowano zadanie.	3 000 000,00 zł	482 981,65 zł	**233 531,01 zł** **Środki własne Gminy** **150 000,00 zł** **Program wieloletni Senior + na lata 2015-2020** **99 450,64 zł**

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status realizacji	Koszty całkowite [zł]	Stan poniesionych kosztów [zł]	Montaż finansowy
				Program Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Działanie 3.2. WRPO 2014+ Działanie M10 PROW 2014-2020 Fundusz termomodernizacji i remontów BGK Program WFOŚiGW w Poznaniu
Termomodernizacja budynków komunalnych w Grabowie nad Prosną	**Działanie nr 1** W roku 2017 na ul. Parkowej 1 wykonano remont dachu wraz z naprawą komina. **Działanie nr 2** W roku 2017 na ul. Grodzkiej 1 częściowo odnowiono elewację. **Działanie nr 3** W roku 2017 na ul. Kaliskiej 8 wymieniono piec C.O. **Działanie nr 4** W roku 2018 na ul. Grodzkiej 1 wymieniono 2 szt. drzwi zewnętrznych. W latach 2019-2023 również realizowano zadanie.	2 000 000,00 zł	130 680,16 zł	**130 680,16 zł** **Środki własne Gminy** Działanie 3.2. WRPO 2014+ Działanie M10 PROW 2014-2020 Fundusz termomodernizacji i remontów BGK Program WFOŚiGW w Poznaniu

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status realizacji	Koszty całkowite [zł]	Stan poniesionych kosztów [zł]	Montaż finansowy
Prace modernizacyjne przy kościele poewangelickim w Grabowie nad Prosną	Zakładane do realizacji.	4 000 000,00 zł	0,00 zł	Działanie 4.4. WRPO 2014+ Działanie M07 PROW 2014-2020 Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków” Środki własne Gminy

Źródło: Raporty z wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2017-2023 za okresy: czerwiec 2017-grudzień 2018, styczeń 2019-grudzień 2020, styczeń-grudzień 2021, styczeń-grudzień 2022, styczeń-grudzień 2023

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną w części swoich działań jest również uzupełnieniem przedsięwzięć realizowanych w ramach perspektyw finansowych 2007-2013 i 2014-2020. W związku z tym, nawiązuje do zachowania ciągłości programowej. Doświadczenie z poprzednich okresów finansowania wpłynęło na wsparcie planowanych projektów w ramach obecnej perspektywy finansowej.

Komplementarność międzyokresowa opierać się będzie na:

- analizie dotychczasowych działań gminy, ocenie skuteczności osiągnięć, efektywności,
- wykorzystaniu wniosków z dotychczasowych działań ewaluacyjnych.

W poniższej tabeli zaprezentowano listę części projektów społecznych komplementarnych, zrealizowanych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną w ramach perspektyw finansowych 2007-2013 i 2014-2020.

Tabela 83. Projekty komplementarne społeczne zrealizowane w ramach perspektyw finansowych 2007-2013 i 2014-2020

Lp.	Beneficjent	Program, priorytet, działanie, poddziałanie	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu	Kwota dofinansowania
1.	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	Program Operacyjny Kapitał Ludzki; 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty; Europejski Fundusz Społeczny; Perspektywa 2007-2013	Zajęcia dodatkowe równą szansą dla wszystkich uczniów klas I-III	142 489,14 zł	121 115,77 zł
2.	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	Program Operacyjny Kapitał Ludzki; 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty; Europejski Fundusz Społeczny; Perspektywa 2007-2013	Dajmy dzieciom równy start	76 154,40 zł	64 731,24 zł
3.	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną/ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną	Program Operacyjny Kapitał Ludzki; 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji; Europejski Fundusz Społeczny; Perspektywa 2007-2013	INWESTUJĘ W AKTYWNOŚĆ	236 828,44 zł	201 304,17 zł

Źródło: http://www.mapadotacji.gov.pl/ (dostęp: 23.05.2024 r.)

Reasumując, część przedsięwzięć realizowanych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną ma swoją kontynuację tematyczną. Ponadto, powyższe projekty są komplementarne z projektami zaplanowanymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji pod względem:

- przedmiotowym - przyczyniają się do skuteczniejszej i efektywniejszej realizacji zadań własnych miasta i gminy i jej jednostek organizacyjnych,
- geograficznym - realizowane były, są i będą na terenie miasta i gminy,
- funkcjonalnym - przyczyniają się do poprawy życia społecznego mieszkańców oraz jakości infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy oraz poprawy skuteczności zarządzania miasta i gminy w zakresie wykorzystania środków pozabudżetowych.

Komplementarność źródeł finansowania

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki pochodzące z funduszy unijnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się będą na uzupełnianiu i łączeniu wsparcia środków pochodzących z EFRR, EFS i FS. Ponadto projekty uzupełniane będą wkładem własnym – publicznym i prywatnym oraz innymi środkami zewnętrznymi. Dzięki zapewnieniu komplementarności z zakresu źródeł finansowania uzyskane zostaną korzystniejsze efekty dla obszarów podlegających rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania opierać się będzie na:

- uzupełnianiu i łączeniu form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publicznych środków krajowych);
- tworzeniu warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

Za większość działań odpowiedzialne będzie Miasto i Gmina Grabów nad Prosną, jednak zaplanowane zostały też zadania, do realizacji których wymagana będzie współpraca z pozostałymi interesariuszami, np. instytucjami kultury, czy jednostkami organizacyjnymi Miasta i Gminy. W związku z tym, że działania będą podejmowane przez różne podmioty, będą one zdywersyfikowane pod kątem źródeł finansowania. Najwyższy wkład w realizację procesu rewitalizacji wniesie Miasto i Gmina Grabów nad Prosną, przy czym szacowane środki finansowe będą pochodziły nie tylko z budżetu własnego, ale i ze źródeł zewnętrznych, w tym środków krajowych i europejskich. Pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych również będą mogły ubiegać się o dofinansowanie zewnętrzne na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030.

7. Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Skutki jego wdrożenia obejmują podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. W związku z tym konieczne jest zaangażowanie przedstawicieli różnych grup interesariuszy do prac zarówno w proces przygotowania Programu Rewitalizacji, jak i w proces jego zarządzania. Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Prace nad przygotowaniem Programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości oraz podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miast i gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta i gminy działalność społeczną (w tym organizacje pozarządowe grupy nieformalne),
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- pozostali mieszkańcy miasta i gminy i podmioty niewymienione powyżej, prowadzące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zapewnienie udziału interesariuszy w proces tworzenia dokumentu polega na realizacji wśród interesariuszy następujących działań, tj.:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istotnie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,

- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowywaniu i realizacji Programu Rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Rewitalizacja jest procesem, który bezpośrednio skierowany jest do społeczeństwa lokalnego, gdyż w wyniku nasilenia na danym obszarze negatywnych zjawisk, część mieszkańców może być wykluczona z życia społecznego Miasta i Gminy.

W związku z tym, zaplanowane działania rewitalizacyjne mają również na celu pobudzenie lokalnej społeczności oraz aktywne zaangażowanie mieszkańców miasta i gminy i pozostałych interesariuszy w tworzeniu i realizacji GPR, który uwzględnia w swoich założeniach istotne dla tych grup elementy. Współdziałanie jednostki samorządu terytorialnego z interesariuszami przy podejmowaniu istotnych decyzji jest niezwykle ważne dla efektywności wdrażanych założeń.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) Gminny Program Rewitalizacji jest uznawany za Inny Instrument Terytorialny (ITT), dzięki czemu Miasto i Gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027. W związku z powyższym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji Miasto i Gmina Grabów nad Prosną przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji, wzięła pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy, za partnerów społecznych i podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony środowiska, praw obywatelskich, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim organizacje i stowarzyszenia pozarządowe działające na obszarze miasta i gminy, które zostały włączone w proces tworzenia GPR, w tym m.in. rady sołectw, organy szkolne (rady rodziców, samorządy uczniowskie). Ponadto jednym z podmiotów realizujących zadanie jest Fundacja na Dużą Skalę. Partnerzy ci, przyczynili się do ostatecznego kształtu przygotowywanego w sposób partycypacyjny dokumentu, jak i samej interwencji rewitalizacyjnej. Ich zaangażowanie na etapie wdrażania programu będzie przede wszystkim polegało na monitoringu realizacji wyznaczonych przedsięwzięć, pomagając w osiągnięciu określonych celów rewitalizacyjnych.

Aby w pełni spełnić wymagania art. 36 ustawy wdrożeniowej i uznać Gminny Program Rewitalizacji (GPR) za Inny Instrument Terytorialny (ITT), kluczowe jest zapewnienie, że na

każdym etapie prac nad dokumentem oraz jego wdrażania, wszyscy partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie miały możliwość aktywnego uczestnictwa.

Już na etapie diagnozy, która miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lokalne społeczności, organizacje pozarządowe oraz inne zainteresowane podmioty miały możliwość włączenia się w proces. Podczas prac diagnostycznych, dane niezbędne do przeprowadzenia dokładnej analizy były pozyskiwane od różnych instytucji działających na terenie miasta i gminy. W proces ten zaangażowane były między innymi lokalna policja, która dostarczyła informacji na temat bezpieczeństwa i występujących zagrożeń, szkoły, które przekazały dane dotyczące sytuacji edukacyjnej i społecznej uczniów, a także Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS), który dostarczył danych na temat sytuacji socjalnej mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach konsultacji społecznych projektu uchwały dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, wszyscy zainteresowani, w tym organizacje społeczne, przedstawiciele lokalnego biznesu, instytucje edukacyjne oraz mieszkańcy, mieli możliwość wyrażenia swojej opinii. Proces konsultacyjny był otwarty i transparentny, co zapewniło, że różnorodne głosy i potrzeby społeczności zostały uwzględnione w finalnej wersji uchwały. Ponadto każdy miał możliwość zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogłyby zostać uwzględnione w GPR. Proces ten był otwarty zarówno dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, jak i indywidualnych mieszkańców, co umożliwiło szerokie zaangażowanie społeczne w planowanie działań rewitalizacyjnych. Podczas opracowywania zasad dotyczących składu oraz funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji również przeprowadzono konsultacje społeczne, które były otwarte dla wszystkich zainteresowanych. Dzięki temu procesowi, Komitet został utworzony w sposób, który odzwierciedlał różnorodne interesy społeczne i zapewniał reprezentatywność różnych grup społecznych.

7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania programu rewitalizacji jest Miasto i Gmina Grabów nad Prosną.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie, konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby

wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączenia interesariuszy na obszarze rewitalizacji na terenie miasta i gminy opierał się na przeprowadzaniu różnych form następujących konsultacji społecznych:

- zbierania uwag w postaci papierowej i elektronicznej na zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej formularzu; uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, ul. Kolejowa 8, 63-520 Grabów nad Prosną, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu oraz mogły być przesyłane na adres urzad@grabownadprosna.com.pl;
- zbierania uwag ustnych w Urzędzie Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu;
- spotkania konsultacyjnego w ramach konsultacji społecznych, które odbyło się 21.12.2023 r. o godzinie 10:00 w Urzędzie Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, ul. Kolejowa 8, 63-520 Grabów nad Prosną, sala nr 20.

Pierwszy etap konsultacji dotyczył wyboru obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Konsultacje trwały od 12.12.2023 r. do 15.01.2024 r. W ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji wybrano wyżej wymienione techniki, ponieważ są one popularne, nieskomplikowane i dążą do bezpośredniego zaangażowania całej społeczności i miasta i gminy w proces rewitalizacji.

Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy rewitalizacji, o każdej z form konsultacji zostali oni wcześniej powiadomieni poprzez ogłoszenie na stronie internetowej miasta i gminy i Biuletynie Informacji Publicznej.

Konsultacjom społecznym podlegał projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną wraz z załącznikami, tj. mapami przedstawiającymi granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

W trakcie konsultacji społecznych można było zapoznać się również z przygotowaną Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną. Materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Miasta i Gminy Grabów nad Prosną i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną.

Podczas spotkania konsultacyjnego przedstawiono podstawę prawną i definicję rewitalizacji, projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z obszarem wskazanym na mapie oraz zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji.

Ponadto przeprowadzona została dyskusja na temat potrzeb i przedsięwzięć rewitalizacyjnych do realizacji w obszarze rewitalizacji.

Po przyjęciu uchwały nr LXII/416/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 na stronie BIP Gminy udostępniono obwieszczenie Burmistrza Miasta i Gminy Grabów nad Prosną o przystąpieniu do sporządzenia GPR oraz ogłoszenie o możliwości zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. **Termin zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych trwał od 29.04.2024 r. do 13.05.2024 r.** Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych mogły być zgłaszane na udostępnionym formularzu, który należało złożyć w Urzędzie Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, ul. Kolejowa 8, 63-520 Grabów nad Prosną, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu lub przesłać w formie elektronicznej na adres e-mail: urzad@grabownadprosna.com.pl. Działanie to miało na celu włączenie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy i poznanie potrzeb wszystkich zainteresowanych.

Jednym z najważniejszych etapów są konsultacje projektu Gminnego Program Rewitalizacji. Ponadto podczas trwania konsultacji odbyło się spotkanie konsultacyjne przedstawiające założenia Programu.

Konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz projektu uchwały Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną trwały **od 19.06.2024 r. do 23.07.2024 r.** (ogłoszenie udostępnione 17.06.2024 r., konsultacje trwały 35 dni, pierwszy dzień 19.06) i prowadzone były w następujących formach:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej na zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej formularzu. Uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, Kolejowa 8, 63-520 Grabów nad Prosną, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu, oraz mogły być przesyłane na adres e-mail: urzad@grabownadprosna.com.pl,
- zbieranie uwag ustnych w Urzędzie Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, Kolejowa 8, 63-520 Grabów nad Prosną, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu,
- spotkanie w dniu 26.06.2024 r. o godz. 13:00.

Dnia 17 września 2024 r. Rada Miejska Grabowa nad Prosną przyjęła uchwałę nr IV/32/2024 w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji był opracowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej oraz w ścisłej współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami

publicznymi oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego miasta i gminy Grabów nad Prosną.

Ponadto w zakresie oceny oddziaływania na środowisko wystąpiono z projektem Gminnego Programu Rewitalizacji do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, co do stwierdzenia w ich opinii konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu. Pismem nr DN-NS.9011.847.2024 z dnia 15.07.2024 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnił odstąpienie od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030", a pismem nr WOO-III.410.359.2024.AM.2 z dnia 02.08.2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu uzgodnił możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowiska dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030". Wobec powyższego stwierdzono odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko poprzez obwieszczenie wraz z uzasadnieniem umieszczonym na stronie Gminy i na tablicy ogłoszeń.

7.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji

Uspołecznienie programu rewitalizacji musi charakteryzować się zastosowaniem różnorodnych form, należy o tym w szczególności pamiętać na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Klasyczna drabina partycypacji wyróżnia zasadniczo trzy główne poziomy:

I. informowanie (bierne uczestnictwo),
II. konsultowanie (aktywne uczestnictwo),
III. współdecydowanie (aktywne uczestnictwo).

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie o działaniach realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Interesariusze będą informowani o postępach rewitalizacji przede wszystkim:

— podczas spotkań organizowanych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną;

— za pomocą strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej miasta i gminy Grabów nad Prosną, gdzie będą zamieszczane informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w realizacji Programu Rewitalizacji:

— zbieranie uwag ustnych – interesariusze rewitalizacji na bieżąco będą mogli zgłaszać swoje problemy, uwagi i wnioski pracownikom Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, pracownikom Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Burmistrzowi Miasta i Gminy Grabów nad Prosną odnośnie koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że bezpośrednimi przedstawicielami społeczności lokalnych są sołtysi i radni. Interesariusze rewitalizacji będą im mogli zgłaszać uwagi i wnioski, które następnie zostaną zaprezentowane na poszczególnych Komisjach Rady Miejskiej oraz Sesjach Rady,
— zbieranie uwag w wersji elektronicznej – Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza Miasta i Gminy Grabów nad Prosną co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza zostanie ogłoszona na stronie Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
— wywiady – będą prowadzone przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną (wywiady z osobami korzystającymi z pomocy społecznej odnośnie konieczności realizacji i zakres realizacji projektów „miękkich”) oraz pracowników Urzędu Miasta i Gminy (wywiady z interesariuszami przychodzącymi do Urzędu, jak również podczas wywiadów terenowych odnośnie koniecznych do podjęcia projektów rewitalizacyjnych),
— wymianę stanowisk – będzie ona zapewniona na spotkaniach organizowanych na terenach rewitalizowanych, w których udział będą brać pracownicy Urzędu Miasta i Gminy oraz pozostali interesariusze rewitalizacji. Możliwa wówczas będzie wymiana stanowisk np. na temat projektów rewitalizacyjnych, zakresu czy sposobu ich realizacji,
— spotkania – organizowane przez Urząd Miasta i Gminy w celu bieżącego konsultowania sposobu realizacji i zasięgu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Dzięki powyższym technikom, wszyscy interesariusze będą właściwie poinformowani o postępach rewitalizacji, a ponadto będą mieli możliwość aktywnego udziału we wdrażaniu i aktualizowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ważnym organem, który zapewnia udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną będzie Komitet Rewitalizacyjny. Stanowi on forum współpracy i dialogu przedstawicieli miasta i gminy oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Komitet pełni rolę opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy. Realizować będzie on funkcje wymienione w ustawie o rewitalizacji.

8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Na realizację przedsięwzięć Miasto i Gmina, jak i pozostałe podmioty odpowiedzialne za wdrożenie zadań będą ubiegały się o dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych, które będą podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji. W związku z tym, że dla większości zaplanowanych zadań podmiotem realizującym będzie Miasto i Gmina Grabów nad Prosną, źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie także Budżet miasta i gminy, w tym dochody własne samorządu. Dodatkowo podmioty i instytucje zaangażowane w realizację działań będą również pokrywać koszty z własnych środków. W proces rewitalizacji będą mogli włączyć się także interesariusze prywatni.

Ze względu na brak możliwości oszacowania kosztów wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych w związku z różnym stopniem zaawansowania prac przygotowawczych, braku kosztorysów i dokumentacji projektowej, nie określono szczegółowych ram finansowych. W poniższej tabeli zaprezentowano natomiast szacunkowe źródła finansowania planowanych zadań.

Tabela 84. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł publicznych	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne				
Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną Dom Pomocy Społecznej w Marszałkach	500 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK)	Fundacja Na Dużą Skalę	600 000,00 zł – 1 500 000,00 zł	0,00 zł	Pozyskanie dofinansowania z Funduszy Unijnych, programów Narodowego Instytutu Wolności (konkurs PROO 1A), środków pochodzących innych możliwych zewnętrznych źródeł finansowania jak fundusze norweskie, wsparcie Fundacji w formie grantów i dotacji. Fundacja Na Dużą Skalę posiada również doświadczenie w pozyskiwaniu funduszu poprzez partnerstwo i współpracę z biznesem oraz sponsoring biznesu.
Prowadzenie programów pobudzających świadomość w zakresie przestępczości, przemocy domowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	50 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Działania aktywizujące osoby zagrożone bezrobociem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	10 000,00	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	50 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Modernizacja budynku kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	7 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie;

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł publicznych	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
				Pozostałe środki zagraniczne
Modernizacja budynku dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	6 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	8 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	1 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Zagospodarowanie budynku wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	4 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w mieście i Gminie Grabów nad Prosną	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	10 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie podniesienia świadomości społecznej na temat usuwania odpadów azbestowych	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	10 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków na terenie jednostek Giżyce i Marszałki	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	10 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne
Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne				

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł publicznych	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
Modernizacja budynku dawnej Stacji PKP w Bukownicy wraz z otaczającym terenem	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	8 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Miasta i Gminy Grabów nad Prosną; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne

Źródło: Opracowanie własne

9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu

Za zarządzanie procesem rewitalizacji odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Grabów nad Prosną. Rewitalizacja jest procesem łączącym kompetencje wielu stanowisk w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną, jak i struktury jednostek organizacyjnych, dlatego w wypełnieniu swoich obowiązków Burmistrz będzie delegował zadania pracownikom Urzędu oraz kierownikom i dyrektorom jednostek.

Jednostkami organizacyjnymi Miasta i Gminy Grabów nad Prosną są następujące jednostki:

1. Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną;
2. Zakład Usług Komunalnych w Grabowie nad Prosną;
3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną;
4. Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną;
5. Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Grabowie nad Prosną;
6. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bukownicy;
7. Szkoła Podstawowa w Marszałkach.

Kierownicy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy będą stanowili wsparcie merytoryczne dla Burmistrza Miasta i Gminy w zakresie organizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zbierania danych niezbędnych do oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. W realizację działań edukacyjnych i kulturowych zaangażowane zostaną także pozostałe jednostki organizacyjne Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, poprzez dostarczenie zasobów ludzkich lub rzeczowych niezbędnych do organizacji warsztatów lub zajęć. Jednostki te będą również związane z realizacją procesu rewitalizacji w związku z planowanymi pracami dostosowującymi budynki publiczne do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną stanowi źródło danych do mierzenia efektów rewitalizacji.

W zarządzaniu realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględnione zostaną następujące stanowiska wchodzące w strukturę Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną:

- Sekretarz Miasta i Gminy Grabów nad Prosną,
- Skarbnik Miasta i Gminy Grabów nad Prosną,
- Stanowisko ds. inwestycji i zamówień publicznych,
- Stanowisko ds. oświaty i kultury,
- Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów społecznych.

Sekretarz Miasta i Gminy Grabów nad Prosną będzie odpowiedzialny za koordynowanie prac w ramach wdrażania procesu rewitalizacji i będzie wspierał Burmistrza w spotkaniach z interesariuszami. Rolą Skarbnika Miasta i Gminy Grabów nad Prosną będzie zapewnienie obsługi finansowej wdrażanego Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym przedsięwzięć, których realizatorem będzie Miasto i Gmina. Zadaniem na pozostałych stanowiskach będzie m.in. poszukiwanie źródeł finansowania przedsięwzięć spoza środków budżetowych, przygotowywanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach ubiegania się o dofinansowanie z funduszy krajowych i zagranicznych, nadzorowanie realizowanych przez Miasto i Gminę projektów, na które zostały złożone wnioski o dofinansowanie, a także przygotowanie dokumentacji przetargowej i udział w pracach komisji przetargowej w zakresie wyboru wykonawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które nie będą wykonywane w ramach własnych zasobów Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

Harmonogram realizacji Programu obejmuje okres od 2023 roku, kiedy przystąpiono do prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, do 2030 r., tj. planowanego zakończenia wdrażania poszczególnych projektów i ocenę osiągnięcia założonej wizji oraz celów.

Tabela 85. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Rozpoczęcie prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji								
2.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji[9]								
3.	Przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji[10]								
4.	Zbieranie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych[11]								
5.	Przyjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji[12]								
6.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji[13]								
7.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji[14]								
8.	Przyjęcie uchwały w sprawie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji[15]								

[9] Przeprowadzono w dniach 12 grudnia 2023 – 15 stycznia 2024 r.
[10] Uchwała nr LXI/410/2024 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 7 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.
[11] Przeprowadzono w dniach 29 kwietnia 2024 – 13 maja 2024 r.
[12] Uchwała nr LXII/416/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030.
[13] Konsultacje trwały od 19.06.2024 r. do 23.07.2024 r.
[14] Konsultacje trwały od 19.06.2024 r. do 23.07.2024 r.
[15] Uchwała nr IV/32/2024 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 17 września 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
9.	Przyjęcie uchwałą Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030								
10.	Prace nad powołaniem, powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji								
11.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych[16]								
12.	Wprowadzenie i aktualizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej								
13.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie rewitalizacji								
14.	Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji								
15.	Podsumowanie działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji								

Źródło: Opracowanie własne

[16] Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych wiąże się m.in. z następującymi działaniami: koordynacja projektów i zarządzanie realizacją, zarządzanie finansami i pozyskiwanie funduszy, organizacja działań promocyjnych i informacyjnych, współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami, przeprowadzenie prac modernizacyjnych i budowlanych, czy działania edukacyjne i społeczne.

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmować następujące główne czynności:

- poszukiwanie i ubieganie się o środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przygotowanie do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym określenie zasób ludzkich, rzeczowych i finansowych niezbędnych do prawidłowego przebiegu prac,
- monitorowanie postępów realizowanych działań,
- informowanie interesariuszy rewitalizacji o rozpoczęciu przedsięwzięć, etapach ich realizacji i zakończeniu wraz z określeniem uzyskanych efektów,
- promocję procesu rewitalizacji,
- okresową ocenę poziomu osiągnięcia celów i wizji stanu obszaru rewitalizacji,
- przygotowanie aktualizacji w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji będzie generować koszty związane z koniecznością przygotowania szczegółowej dokumentacji technicznej dla poszczególnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, opracowania ewentualnych analiz wykonalności lub przygotowania dokumentacji aplikacyjnej w celu ubiegania się o zewnętrze dofinansowanie ich realizacji. Dodatkowym kosztem związanym z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będzie promocja w mediach i przygotowanie materiałów informacyjnych dla interesariuszy rewitalizacji (np. broszur informacyjnych, ulotek czy plakatów). W przypadku konieczności aktualizacji Programu należy również uwzględnić koszt jej wykonania przez zewnętrznych ekspertów.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja prowadzonych działań. Celem informowania interesariuszy jest zapoznanie ich z tematyką rewitalizacji, zdiagnozowanymi problemami i oczekiwanymi efektami na każdym etapie wdrażania Programu. Udostępnianie informacji i promowanie realizowanych działań ma również na celu osiągnięcie zakładanej wizji stanu obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie zaangażowania uczestników projektów społecznych, jak również organizatorów w proces realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Głównym narzędziem informacji i promocji wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest strona internetowa Miasta i Gminy Grabów nad Prosną oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje nt. procesu rewitalizacji, w tym organizowanych spotkań z interesariuszami będą publikowane również w mediach społecznościowych. Uzupełniająco informacje o postępie procesu rewitalizacji będą także rozpowszechniane w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy.

Interesariuszami rewitalizacji są m.in.:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości oraz podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miast i gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta i gminy działalność społeczną (w tym organizacje pozarządowe grupy nieformalne),
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- pozostali mieszkańcy miasta i gminy i podmioty niewymienione powyżej, prowadzące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Kluczową rolę w zakresie trwałego i systematycznego kontaktu różnych grup interesariuszy odgrywać będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Miasta i Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

Osoby wchodzące w skład Komitetu Rewitalizacji są odpowiedzialne przede wszystkim za wzmocnienie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji oraz integrację środowisk interesariuszy i prowadzenie procesu edukacyjnego związanego z rewitalizacją. Ponadto będą dokonywać okresowego przeglądu postępów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, określać zmiany w kierunkach realizacji Programu, o ile zaistnieje taka potrzeba, a także inicjować przeprowadzenia dodatkowych analiz mających na celu zwiększenie efektywności podejmowanych działań.

Zarządzenie realizacją GPR należy do pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną i odbywać się będzie w ramach bieżących wydatków administracji samorządowej. Oznacza to, że realizacja zadań związanych z wdrażaniem GPR, takich jak koordynacja działań, monitorowanie postępów oraz organizacja prac Komitetu Rewitalizacji, będzie wykonywana przez istniejących pracowników urzędu, co pozwala na optymalne wykorzystanie zasobów ludzkich i finansowych gminy.

Koszty wdrożenia programu obejmą również wydatki na materiały informacyjno-promocyjne, niezbędne do skutecznej komunikacji z mieszkańcami oraz interesariuszami. Do tych wydatków zalicza się przygotowanie i dystrybucja ulotek, plakatów, broszur oraz innych materiałów promujących cele i działania rewitalizacyjne. Ponadto, uwzględnione zostaną koszty związane z zaopatrzeniem w materiały biurowe oraz techniczną i administracyjną

obsługą Komitetu Rewitalizacji, który będzie odpowiedzialny za nadzór nad realizacją programu.

Warto podkreślić, że w ramach promocji Gminnego Programu Rewitalizacji planuje się regularne działania informacyjne w prasie lokalnej przez cały okres trwania programu. Szacunkowy koszt tych działań wyniesie ok. 10 000,00 zł., co zapewni odpowiednią widoczność programu i wsparcie w budowaniu świadomości społecznej na temat prowadzonych działań rewitalizacyjnych.

10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Monitoring realizacji procesu rewitalizacji będzie realizowany w wymiarze całego Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i w wymiarze poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wobec powyższego prowadzony jest na dwóch poziomach, tj.

- Monitoring strategiczny – ocena postępu w realizacji całego programu
- Monitoring operacyjny – ocena efektów poszczególnych przedsięwzięć.

Po pierwsze system monitorowania strategicznego i jego oceny powinien zapewnić dostęp do danych statystycznych niezbędnych do analizy wskaźników, które służyły przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczenia obszaru rewitalizacji, aby następnie móc ocenić czy zmiany w wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wpłynęły na poprawę sytuacji i realizację określonych celów. Dane ilościowe zostaną pozyskane z Urzędu Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną, Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrzeszowie, Komisariatu Policji w Grabowie nad Prosną, Szkoły Podstawowej im. UNICEF w Grabowie nad Prosną oraz Szkoły Podstawowej w Marszałkach.

Wartości docelowe mierników uzyskane dla obszaru rewitalizacji nie powinny być gorsze niż średnia dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną uzyskana w 2022 r. Dla porównania w poniższej tabeli przedstawiono wartości bazowe dla poszczególnych jednostek wchodzących w obszar rewitalizacji, tj. Giżyce, Marszałki i Jednostka 2, a także wartość docelową, której mierniki nie powinny przekroczyć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zmniejszeniu oraz wartość docelową, którą mierniki powinny osiągnąć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zwiększeniu.

Tabela 86. Mierniki osiągnięcia celów rewitalizacji – monitoring strategiczny

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Giżyce	Wartość bazowa dla jednostki Marszałki	Wartość bazowa dla Jednostki 2	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Źródła danych do mierników
Aktywni społecznie i świadomi mieszkańcy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Liczba osób starszych, którzy aktywizowali się w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	0	0	0	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną
	Liczba osób z niepełnosprawnościami, objętych wsparciem w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	0	0	0	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną
	Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,41	0,92	0,36	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – spadek	Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
	Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1,08	0,14	1,79	Giżyce, Jednostka 2 – spadek Marszałki – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,00	0,00	0,12	Jednostka 2 – spadek Giżyce, Marszałki – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	2,89	3,67	1,07	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – spadek	Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
Wsparta przedsiębiorczość, edukacja i integracja zawodowa mieszkańców, w tym osób zagrożonych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	8,37%	3,50%	7,29%	Giżyce, Jednostka 2 – spadek Marszałki – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Giżyce	Wartość bazowa dla jednostki Marszałki	Wartość bazowa dla Jednostki 2	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Źródła danych do mierników
wykluczeniem społecznym	Udział osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	0,00%	0,00%	6,45%	Jednostka 2 – spadek Giżyce, Marszałki – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	1,08%	0,00%	0,28%	Giżyce, Jednostka 2 – spadek Marszałki – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną
	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	16,67%	21,43%	9,68%	Giżyce, Marszałki - spadek Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	1,08%	2,56%	0,00%	Giżyce, Marszałki – spadek Jednostka 2 - utrzymanie na niezmienionym poziomie	Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie nad Prosną
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym	33,33%	14,29%	3,23%	Giżyce, Marszałki – spadek Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,54	0,71	0,96	Giżyce – wzrost Marszałki, Jednostka 2 – utrzymanie na	Urząd Miasta i Gminy w

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Giżyce	Wartość bazowa dla jednostki Marszałki	Wartość bazowa dla Jednostki 2	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Źródła danych do mierników
					niezmienionym poziomie lub wzrost	Grabowie nad Prosną
	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,47	0,50	1,88	Giżyce, Marszałki – wzrost Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub wzrost	Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Grabowie nad Prosną Szkoła Podstawowa w Marszałkach
	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy – język polski	45,45%	38,46%	40,00%	Giżyce – spadek Marszałki, Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Grabowie nad Prosną Szkoła Podstawowa w Marszałkach
	Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy – matematyka	45,45%	61,54%	40,00%	Marszałki – spadek Giżyce, Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Grabowie nad Prosną Szkoła Podstawowa w Marszałkach
	Udział 8-klasistów z wynikiem poniżej średniej dla miasta i gminy - język angielski	54,55%	53,85%	20,00%	Giżyce, Marszałki – spadek Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Grabowie nad Prosną Szkoła Podstawowa w Marszałkach

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Giżyce	Wartość bazowa dla jednostki Marszałki	Wartość bazowa dla Jednostki 2	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Źródła danych do mierników
	Liczba uczniów ukraińskich objętych wsparciem w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	0	0	0	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – wzrost	Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Grabowie nad Prosną Szkoła Podstawowa w Marszałkach
Efektywnie zagospodarowana i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Liczba osób starszych, którzy aktywizowali się w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	0	0	0	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną
	Liczba osób z niepełnosprawnościami, objętych wsparciem w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	0	0	0	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną
	Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,41	0,92	0,36	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – spadek	Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
	Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1,08	0,14	1,79	Giżyce, Jednostka 2 – spadek Marszałki – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
	Liczba budynków komunalnych poddanych termomodernizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	0	0	0	Giżyce, Marszałki, Jednostka 2 – wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną
	Waga pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny	4 267,21	1 608,20	150,15	Giżyce, Marszałki – spadek Jednostka 2 – utrzymanie na	Baza azbestowa

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Giżyce	Wartość bazowa dla jednostki Marszałki	Wartość bazowa dla Jednostki 2	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Źródła danych do mierników
					niezmienionym poziomie lub spadek	
	Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb	22,22%	36,43%	5,21%	Giżyce, Marszałki – spadek Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub spadek	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną
	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	61,90%	21,71%	91,15%	Marszałki – wzrost Giżyce, Jednostka 2 – utrzymanie na niezmienionym poziomie lub wzorst	Urząd Miasta i Gminy w Grabowie nad Prosną

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto w ramach systemu monitorowania należy uwzględnić ocenę realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – monitoring operacyjny, w tym m.in. kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu i rezultatu. Uzyskanie planowanych efektów pojedynczych projektów wpłynie na realizację celów rewitalizacji i przybliży Miasto i Gminę do osiągnięcia stanu wyrażonego w wizji obszaru rewitalizacji.

Szacunkowe koszty, lata realizacji oraz wskaźniki dla poszczególnych zadań zostały określone w tabeli Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w rozdziale 5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza Miasta i Gminy Grabów nad Prosną co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona przez Burmistrza ocena będzie podlegała następnie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Miasta i Gminy Grabów nad Prosną w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena aktualności ma za zadanie poddać poszczególne składowe dokumentu pod kątem spójności z bieżącymi uwarunkowaniami oraz zidentyfikować przesłanki związane z potrzebą zmiany GPR.

Przesłankami do wprowadzenia zmian w GPR są m.in.:

- realizacja mniej niż 50% podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w okresie 5 lat obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- trudności związane z pozyskiwaniem środków finansowych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- trudności związane z prowadzeniem monitorowania (np. z powodu braku możliwości pomiaru zaplanowanych wskaźników).

Jeśli aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji okaże się konieczna, zgodnie z ustawą o rewitalizacji Burmistrz Miasta i Gminy Grabów nad Prosną wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku zostanie załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony. Zmiana programu nie będzie wymagała opinii uprawnionych organów i przeprowadzenia konsultacji społecznych:

- jeśli zmiana nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 5 lit. a ustawy o rewitalizacji,
- jeśli zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną.

Po zakończeniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. po zakończeniu 2030 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie osiągniętych efektów w całym okresie jego wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę przeprowadzonego w obszarze rewitalizacji procesu. W raporcie przedstawione zostaną wnioski i rekomendacje, które pozwolą zaplanować działania na kolejne lata.

11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na zakres planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie jest wymagana zmiana w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji ani w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w uchwale w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy ani w uchwale w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

12. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W wyznaczonym na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną obszarze rewitalizacji nie planuje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 nie wymaga dokonywania zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy, ani uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie nastąpi zmiana funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji.

Zwraca się natomiast uwagę, iż w celu prowadzenia sukcesywnej i właściwie realizowanej polityki przestrzennej w mieście i gminie oraz synergii i wzmocnienia procesu rewitalizacji należy dążyć do tego, aby w pierwszej kolejności obejmować miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyznaczony obszar rewitalizacji tj. podobszar Giżyce, Marszałki i Jednostka 2 oraz pozostały obszar zdegradowany.

Dodatkowo w związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należałoby w planie ogólnym miasta i gminy uwzględnić założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów rewitalizacji.

W części wyznaczonego obszaru rewitalizacji obowiązuje następujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:

— uchwała Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną nr IX/54/2007 z dnia 5 października 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przebiegu linii elektroenergetycznej 400kV przez teren gminy Grabów nad Prosną.

Załącznik graficzny – mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rysunek 12. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną

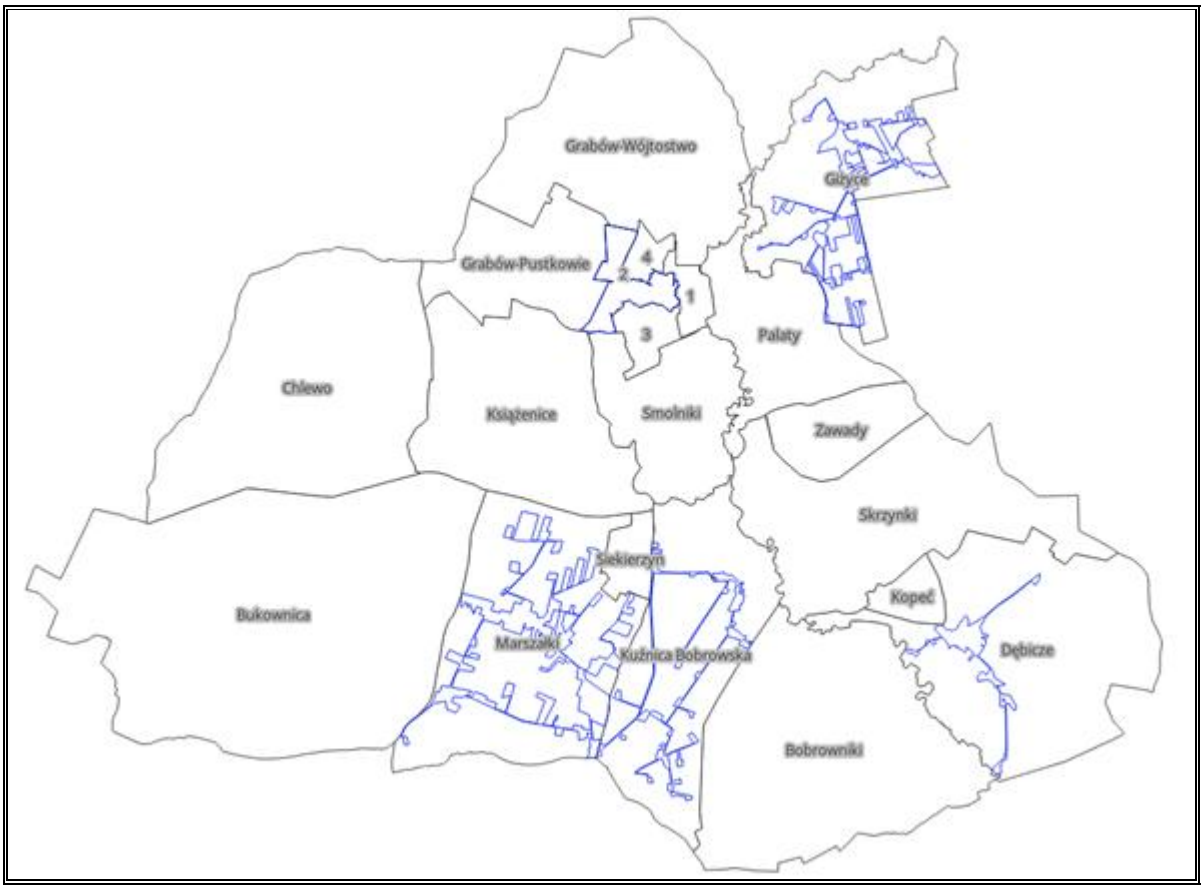

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 13. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną

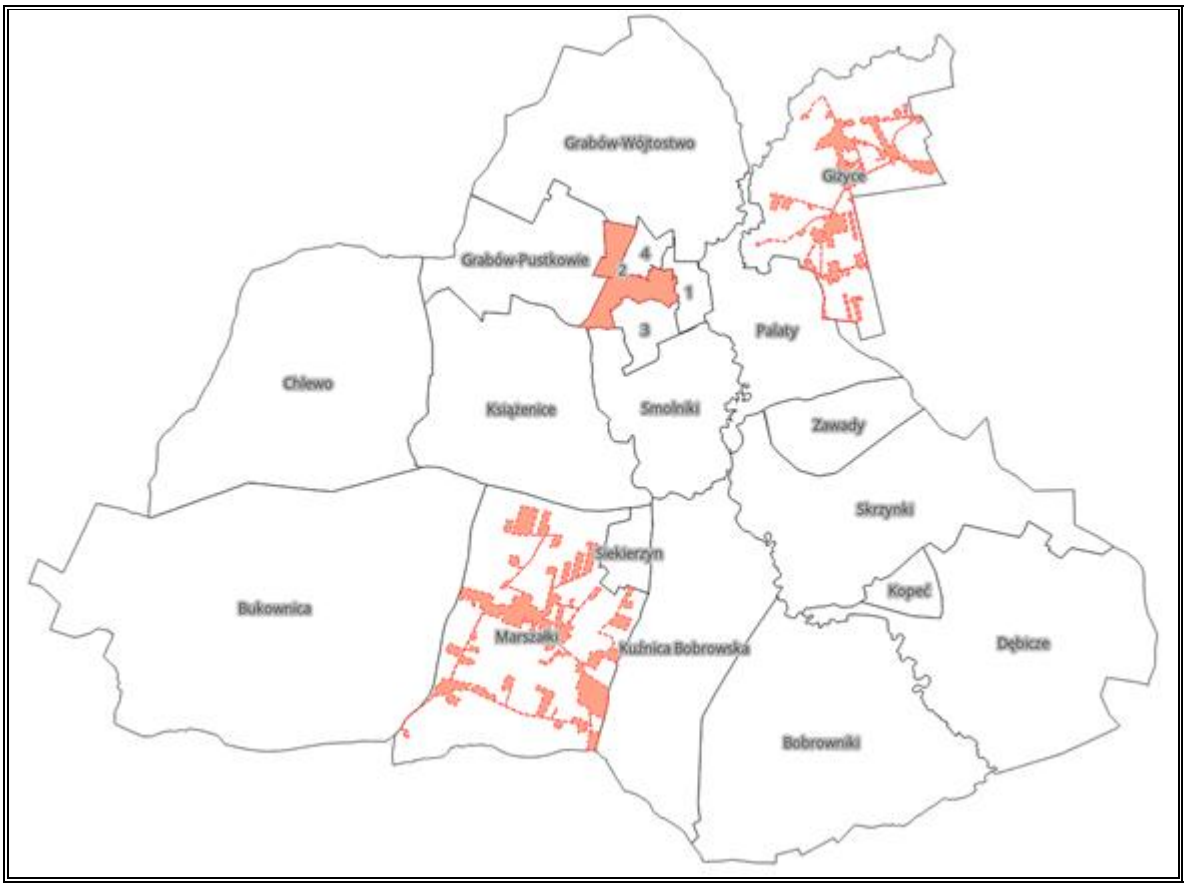

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik graficzny – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik 1. Jednostka 2

Załącznik 2. Jednostka Marszałki

Załącznik 3. Jednostka Giżyce

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych 6
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie wraz z przyporządkowanymi im wagami 7
Tabela 3. Zbiorcze zestawienie wskaźników określających problemy miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 10
Tabela 4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną 16
Tabela 5. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta i gminy Grabów nad Prosną 17
Tabela 6. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 20
Tabela 7. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 .. 20
Tabela 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 ... 21
Tabela 9. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 21
Tabela 10. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 21
Tabela 11. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 22
Tabela 12. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 23
Tabela 13. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 23
Tabela 14. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 24
Tabela 15. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 24
Tabela 16. Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 25
Tabela 17. Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 25
Tabela 18. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 26
Tabela 19. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 26
Tabela 20. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 27
Tabela 21. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 27
Tabela 22. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 28
Tabela 23. Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 29
Tabela 24. Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 30
Tabela 25. Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 30
Tabela 26. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 31

Tabela 27. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 32
Tabela 28. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 32
Tabela 29. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie jednostki Giżyce oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 33
Tabela 30. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 36
Tabela 31. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 37
Tabela 32. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 202237
Tabela 33. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 37
Tabela 34. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 . 38
Tabela 35. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 .. 38
Tabela 36. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 39
Tabela 37. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 .. 39
Tabela 38. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 .. 40
Tabela 39. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 40
Tabela 40. Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 40
Tabela 41. Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 41
Tabela 42. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 41
Tabela 43. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 42
Tabela 44. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 42
Tabela 45. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 42
Tabela 46. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 43
Tabela 47. Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 43
Tabela 48. Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 44
Tabela 49. Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 44
Tabela 50. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 45

Tabela 51. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 45
Tabela 52. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie jednostki Marszałki oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 46
Tabela 53. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 49
Tabela 54. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 49
Tabela 55. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat (mężczyźni) na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 49
Tabela 56. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 50
Tabela 57. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 50
Tabela 58. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na terenie Jednostce 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 50
Tabela 59. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 ... 51
Tabela 60. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie Jednostka 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 51
Tabela 61. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 52
Tabela 62. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 52
Tabela 63. Udział 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla miasta i gminy na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 52
Tabela 64. Udział uczniów ukraińskich w szkołach z terenu Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 53
Tabela 65. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 53
Tabela 66. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 54
Tabela 67. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 54
Tabela 68. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 54
Tabela 69. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 55
Tabela 70. Waga zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych przypadających na 1 budynek mieszkalny na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 55
Tabela 71. Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na 100 mieszkańców na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 56
Tabela 72. Udział budynków mieszkalnych korzystających z szamb na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 56
Tabela 73. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 57
Tabela 74. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022..... 57

Tabela 75. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 ... 57
Tabela 76. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w złym stanie technicznym na terenie Jednostki 2 oraz miasta i gminy Grabów nad Prosną w roku 2022 ... 58
Tabela 77. Zabytki zlokalizowane na obszarze rewitalizacji wpisane do rejestru zabytków ... 70
Tabela 78. Spójność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii Rozwoju ... 72
Tabela 79. Cele rewitalizacji ... 80
Tabela 80. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne ... 84
Tabela 81. Planowane pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne ... 99
Tabela 82. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych ... 101
Tabela 83. Projekty komplementarne społeczne zrealizowane w ramach perspektyw finansowych 2007-2013 i 2014-2020 ... 115
Tabela 84. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ... 125
Tabela 85. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji ... 130
Tabela 86. Mierniki osiągnięcia celów rewitalizacji ... 135

Rysunek 1. Podział miasta i gminy Grabów nad Prosną na jednostki osadnicze ... 5
Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną ... 16
Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną ... 18
Rysunek 4. Podobszar rewitalizacji Giżyce ... 19
Rysunek 5. Świetlica Środowiskowa w Giżycach ... 34
Rysunek 6. Podobszar rewitalizacji Marszałki ... 36
Rysunek 7. Dom Pomocy Społecznej w Marszałkach ... 47
Rysunek 8. Podobszar rewitalizacji Jednostka 2 ... 48
Rysunek 9. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Grabów nad Prosną ... 58
Rysunek 10. Centrum Kultury w Grabowie nad Prosną ... 60
Rysunek 11. Realizacja projektów rewitalizacyjnych na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną w latach 2017-2023 ... 109
Rysunek 12. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną ... 142
Rysunek 13. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Grabów nad Prosną ... 143

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik graficzny nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030

Arkusz: **JEDNOSTKA 2**

Skala 1:2500

100 0 100 200 300 400 m

Legenda:

- Granica gminy
- Granica jednostek osadniczych
- Granica obszaru rewitalizacji
- Działki ewidencyjne
- Budynki
- Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków
- Obiekty zabytkowe ujęte w ewidencji zabytków
- Pomniki przyrody
- Obszar chronionego krajobrazu Dolina Prosny
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

Działania infrastrukturalne

- **1.2.** Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK).
- **3.1.** Modernizacja budynku kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem.
- **3.2.** Modernizacja budynku dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem.
- **3.3.** Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną.
- **3.4.** Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną.
- **3.5.** Zagospodarowanie budynku wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy.
- **3.6.** Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną.
- **3.8.** Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków na terenie jednostek Gizyce i Marszałki.

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna wskazana na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Grabów na Prasną przyjętego uchwałą nr XXIV/159/2000 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 30 października 2000 r.

LEGENDA:

I.OZNACZENIA OGÓLNE

- GRANICE MIASTA GRABÓW NAD PROSNĄ
- STREFA SZCZEGÓLNEJ EKSPOZYCJI

II. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE LUB WSKAZANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

- GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU "DOLINA RZEKI PROSNY" (Rozporządzenie Wojewody Kaliskiego nr 65 z 20.12. 96 r.)
- GRANICE GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH CZWARTORZĘDOWYCH
- GRANICA STREFY OCHRONY POSREDNIEJ UJĘĆ WÓD
- OTWORY Z UDOKUMENTOWANYMI ZASOBAMI WÓD
- POMNIKI PRZYRODY
- GLEBY CHRONIONE POCHODZENIA ORGANICZNEGO
- STREFA "A" SZCZEGÓLNEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
- STREFA "B" OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
- STREFA "E" OCHRONY EKSPOZYCJI
- OTULINA KRAJOBRAZOWA MIASTA GRABOWA
- OBSZAR MIASTA WPISANY DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBIEKTY ZABYTKOWE POSTULOWANE DO WPISANIA DO REJESTRU
- OBIEKTY ZABYTKOWE ZNAJDUJĄCE SIĘ W " WYKAZIE ZABYTKÓW"
- OBIEKTY POSTULOWANE DO WPISANIA DO "WYKAZU ZABYTKÓW"
- OBIEKTY DYSHARMONIZUJĄCE FORMĄ, FUNKCJĄ LUB UBYTUOWANIEM
- LINIE ZABUDOWY DO ZACHOWANIA LUB ODTWORZENIA
- OSIE WIDOKOWE
- DOMINANTY WYSOKOŚCIOWE
- DOMINANTY ARCHITEKTONICZNE
- ALEJE I SZPALERY DO ZACHOWANIA I UZUPEŁNIENIA
- CMENTARZE HISTORYCZNE
- HISTORYCZNE PARKI
- TERENY ZIELONE DO ZACHOWANIA
- PROPONOWANY TEREN CMENTARZA

III. LOKALNE WARTOŚCI ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- TERENY WÓD OTWARTYCH
- CIEKI WODNE
- ISTNIEJĄCE TERENY ZIELONE DO ADAPTACJI I URZĄDZENIA
- ZIELEŃ LEŚNA
- ZIELEŃ PARKOWA

IV. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- TERENY CZYNNYCH CMENTARZY
- TERENY ZALEWOWE ZAGROŻONE WODĄ 1%
- KORYTARZ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

V. OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (PROPONOWANE DO WYŁĄCZENIA Z ZABUDOWY)

- TERENY UPRAW POLOWYCH
- TERENY SADÓW
- TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
- TERENY ŁĄK I PASTWISK
- TERENY NIEUŻYTKÓW

VI. OBSZARY ZABUDOWANE

- TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ
- TERENY USŁUGOWE
- TERENY USŁUG Z ZIELENIĄ TOWARZYSZĄCĄ
- TERENY PRODUKCJI I SKŁADÓW DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI ORAZ USŁUG UCIĄŻLIWYCH
- TERENY OBSŁUGI ROLNICTWA
- TERENY URZĄDZEŃ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

VII. PRZEZNACZENIE TERENÓW DO ZAINWESTOWANIA USTALONE W PLANIE OGÓLNYM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA Z ROKU 1994

- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ O NISKIEJ INTENSYWNOŚCI
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ O ŚREDNIEJ INTENSYWNOŚCI
- TERENY MIESZKANIOWE Z DOPUSZCZENIEM DZIAŁALNOŚCI PRODUKCYJNEJ I USŁUGOWEJ O MAŁEJ UCIĄŻLIWOŚCI I OGRANICZONYM ZAKRESIE DZIAŁANIA
- TERENY USŁUGOWE
- TERENY USŁUGOWE Z ZIELENIĄ TOWARZYSZĄCĄ
- TERENY DZIAŁALNOŚCI PRODUKCYJNEJ
- TERENY OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- TEREN CMENTARZA
- TERENY ZIELEŃ IZOLACYJNEJ
- TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
- TERENY DRÓG, ULIC I PLACÓW

VIII. OBSZARY PRZEWIDZIANE DO ZABUDOWY

- PROPONOWANE TERENY ZAINWESTOWANIA WIELKIEGO
- PROPONOWANE TERENY USŁUG
- PROPONOWANE TERENY USŁUG WRAZ Z ZIELENIĄ TOWARZYSZĄCĄ
- PROPONOWANE TERENY ZABUDOWY O DOMINUJĄCEJ FUNKCJI MIESZKANIOWEJ
- PROPONOWANE TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ I PRODUKCYJNEJ O OGRANICZONEJ UCIĄŻLIWOŚCI
- PROPONOWANE TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWO - USŁUGOWEJ
- PROPONOWANE TERENY USŁUG REKREACYJNO - TURYSTYCZNYCH
- PROPONOWANE TERENY PRODUKCJI, DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI ORAZ USŁUG UCIĄŻLIWYCH
- OBSZARY PRZEWIDZIANE POD ZABUDOWĘ DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKANIOWYCH WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ

IX. KOMUNIKACJA I WYBRANE ELEMENTY INFRASTRUKTURY

- PLANOWANY PODSTAWOWY UKŁAD KOMUNIKACJI W MIEŚCIE
- WARIANTOWE TRASY KOMUNIKACJI TRANZYTOWEJ
- PROPONOWANE TRASY TURYSTYCZNYCH SZLAKÓW ROWEROWYCH
- TERENY KOLEJOWE W LIKWIDACJI
- NO ISTNIEJĄCA OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
- GPZ GŁÓWNY PUNKT ZASILANIA

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik graficzny nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030

Arkusz: **MARSZAŁKI**

Skala 1:5000

100 0 100 200 300 400 m

Legenda:

- Granica gminy
- Granica jednostek osadniczych
- Granica obszaru rewitalizacji
- Działki ewidencyjne
- Budynki
- Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków
- Obiekty zabytkowe ujęte w ewidencji zabytków
- Pomniki przyrody
- Obszar chronionego krajobrazu Dolina Prosny
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

Działania infrastrukturalne

- **1.2.** Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK).
- **3.1.** Modernizacja budynku kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem.
- **3.2.** Modernizacja budynku dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem.
- **3.3.** Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną.
- **3.4.** Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną.
- **3.5.** Zagospodarowanie budynku wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy.
- **3.6.** Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną.
- **3.8.** Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków na terenie jednostek Gizyce i Marszałki.

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna wskazana na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Grabów na Prasną przyjętego uchwałą nr XXIV/159/2000 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 30 października 2000 r.

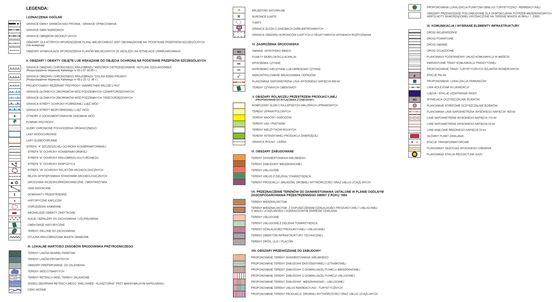

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik graficzny nr 3 do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030

Arkusz: **GIŻYCE**

Skala 1:5000

100 0 100 200 300 400 m

Legenda:

- Granica gminy
- Granica jednostek osadniczych
- Granica obszaru rewitalizacji
- Działki ewidencyjne
- Budynki
- Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków
- Obiekty zabytkowe ujęte w ewidencji zabytków
- Pomniki przyrody
- Obszar chronionego krajobrazu Dolina Prosny
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

Działania infrastrukturalne

- **1.2.** Utworzenie Centrum Upowszechniania i Rozwoju Aktywności Architektonicznej, Artystycznej i Konserwatorskiej (CURAAAK).
- **3.1.** Modernizacja budynku kościoła poewangelickiego w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem.
- **3.2.** Modernizacja budynku dawnego Dworca PKP w Grabowie nad Prosną wraz z otaczającym terenem.
- **3.3.** Zaprojektowanie i budowa ścieżki krajobrazowej po nieczynnej linii kolejowej ze Stacji Bukownica do Dworca Kolejowego w Grabowie nad Prosną.
- **3.4.** Przebudowa Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną.
- **3.5.** Zagospodarowanie budynku wieży ciśnień w Grabowie nad Prosną na punkt widokowy.
- **3.6.** Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych w Mieście i Gminie Grabów nad Prosną.
- **3.8.** Rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków na terenie jednostek Giżyce i Marszałki.

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna wskazana na podstawie:

Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr IX/54/2007 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 5 października 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przebiegu linii elektroenergetycznej 400kV przez teren gminy Grabów nad Prosną

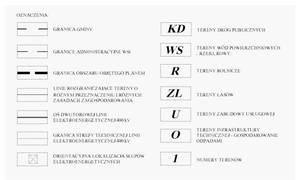

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Grabów na Prasną przyjętego uchwałą nr XXIV/159/2000 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 30 października 2000 r.

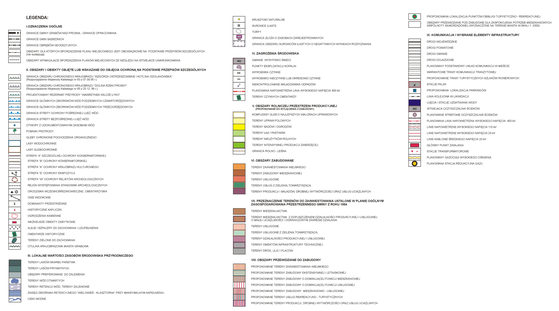

Uzasadnienie

do uchwały nr X/70/2025 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 20 lutego 2025 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030.

W związku z koniecznością dostosowania zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 do wymagań określonych w dokumencie przyjętym przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego pn. „Wymiar terytorialny. Zasady opiniowania strategii terytorialnych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (ZIT, IIT, GPR), w tym spełnienia wymagań określonych w Karcie oceny GPR stanowiącej z Załącznik nr 4 do ww. dokumentu, a następnie w celu wpisania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 do Wykazu Gminnych Programów Rewitalizacji Województwa Wielkopolskiego, dokonano uzupełnienia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030.

W wykazie znajdują się Gminne Programy Rewitalizacji, ocenione pozytywnie przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 według listy kontrolnej zawartej w dokumencie pt.: „Wymiar terytorialny. Zasady opiniowania strategii terytorialnych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (ZIT, IIT, GPR)" – w wersji przyjętej Uchwałą nr 484/2024 Zarządu Województwa Wielkopolskiego, które spełniają wymogi dotyczące cech i elementów GPR określone w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji; pełniące funkcję IIT zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na lata 2024-2030 uzupełniono o informacje dotyczące:

1) obszarów terytorializacji wskazanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania

2) uchwały nr IV/32/2024 Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną z dnia 17 września 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta i Gminy Grabów nad Prosną,

3) szacunkowych wartości poszczególnych projektów finansowane ze źródeł publicznych oraz ze źródeł prywatnych.

W świetle powyższego, uzasadnione jest podjęcie niniejszej uchwały.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Karol Geppert